

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**DİYARBAKIR İLİNDE BULUNAN ÖZEL EĞİTİM VE
REHABİLİTASYON MERKEZLERİNİN MİMARİ TASARIM
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Şeyma Ayça ÖĞE

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİMARLIK ANABİLİM DALI

DİYARBAKIR

Haziran 2014

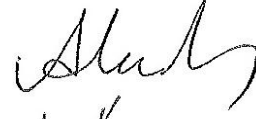
T.C
DİCLE UNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
DIYARBAKIR

Şeyma Ayça Öge tarafından yapılan "Diyarbakır İlinde Bulunan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri Mimari Tasarım Açısından İncelenmesi " konulu bu çalışma, jürimiz tarafından Mimarlık Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir

Jüri Üyesinin

Ünvanı   Adı Soyadı

Başkan: Doç. Dr. İclal ALUÇLU (Danışman)

Üye : Doç. Dr. Askeri KARAKUŞ

Üye : Yrd. Doç. Dr. Havva ÖZYILMAZ

Tez Savunma Sınavı Tarihi: 24/06/2014

Yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu onaylarım.

.../...../20

Doç.Dr.Mehmet YILDIRIM

ENSTİTÜ MÜDÜRÜ

(MÜHÜR)

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam boyunca araştırmamın her aşamasında değerli ilgi ve bilgisiyle sürekli bir sabırla bana yol gösteren ve çalışmalarına ışık tutan sayın **Prof. Dr. Zülküf GÜNELİ**'ye danışman hocam Sayın **Doç. Dr. İclal ALUÇLU**'ya, **Yrd. Doç. Dr. Havva ÖZYILMAZ**'a ve **Yrd. Doç.Dr. C.Tuncay AKIN**'a şükranlarımı sunarım. Eğitim hayatım boyunca maddi, manevi hiçbir desteği esirgemeyen aileme, ellerinden gelen her türlü yardımla yükümü hafifletmeye çalışan arkadaşlarıma ve Milli Eğitim Bakanlığı İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı personellerine teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	III
İÇİNDEKİLER	IV
ÖZET	I
ABSTRACT	VIII
ÇİZELGE LİSTESİ	IX
ŞEKİL LİSTESİ	XI
EK LİSTESİ	XVIII
1. GİRİŞ	1
1.1. Araştırmanın Problemi	1
1.2. Araştırmanın amacı ve önemi.....	2
1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
1.4. Çalışmanın Yöntemi	4
2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	5
2.1. Engelli Tanımı, Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Kavramları	5
2.1.1. Engelli Birey kimdir?.....	5
2.1.2. Özel Eğitim Nedir?	8
2.1.3. Rehabilitasyon Tanımı	9
2.1.4. Özel Eğitime Muhtaç Çocuk.....	9
2.1.5. Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hangi Özelliklerinden Dolayı Özel Eğitime İhtiyaç Duyarlar.....	10
2.1.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Taşınması Gereken Özellikler.....	10
2.2. Dünya’da Özel Eğitim.....	13
2.2.1. Amerika Birleşik Devletlerinde Özel Eğitim.....	13
2.2.2. İngiltere de Özel Eğitim.....	13
2.2.3. İngiltere’deki Bazı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri.....	14
2.2.3.1.New Struan Okulu.....	14
2.2.3.2.Mossbrook Özel Eğitim Okulu	17
2.2.3.3.Sunfield Okulu	19
2.3. Türkiye’de Özel Eğitim.....	24
2.3.1. İstanbul’daki Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri	27
2.3.1.1.Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	27

2.3.1.2.AREM – Avrupa Rehabilitasyon Merkezi.....	30
2.3.1.3.Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi.....	34
2.3.1.4.TOHUM - Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı	36
3. BULGULAR, TASARIM KRİTERLERİ VE DEĞERLENDİRME.....	40
3.1. Diyarbakır İl’inde Bulunan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezleri	40
3.1.1. Özel Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	43
3.1.2. Özel Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	47
3.1.3. Özel Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	53
3.1.4. Özel Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	57
3.1.5. Özel Diyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	61
3.1.6. Özel Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	65
3.1.7. Özel Lokman Hekim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	69
3.1.8. Özel Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	73
3.1.9. Özel Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	77
3.1.10. Özel Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	81
3.1.11. Özel Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	85
3.1.12. Özel Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	89
3.1.13. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	93
3.1.14. Özel Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	97
3.1.15. Özel Diyarbakır Buket Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	101
3.1.16. Özel Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	105
3.1.17. Özel Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	109
3.1.18. Özel Seçkin Yaşam Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	115
3.1.19. Özel Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	119
3.1.20. Özel Sevgi Tomurcuğu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	123
3.1.21. Özel Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	127
3.1.22. Özel Mavi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	129
3.1.23. Özel Duygu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi	130
3.1.24. Özel İlk Gülüş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi.....	131
3.2. Bulgular	132
3.3. Tasarım Kriterleri ve Değerlendirme.....	137

4. SONUÇ VE ÖNERİLER	147
4.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Dikkat Edilmesi	147
Gereken Hususlar	147
4.2. Mekânlarda Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	149
5. KAYNAKLAR	151
EKLER	154
ÖZGEÇMİŞ	245

ÖZET

DİYARBAKIR İLİNDE BULUNAN ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNİN MİMARİ TASARIM AÇISINDAN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Şeyma Ayça ÖĞE

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

2014

Bu çalışmanın amacı farklı türde engeli bulunan çocuklar için özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin tasarımına veri oluşturmak ve engelli çocukların mekân içinde yaşadıkları sorunların analizini yaparak çözüm önerileri sunmaktır.

Engelli bireylerin, yaşamdaki yerlerini alabilmeleri için, yaşadıkları ve eğitildikleri binalarda yapısal engeller olmadan eğitim ve öğrenimlerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu da onlara uygun planlanan sağlıklı eğitim yapılarında sağlanacaktır. Bu sebepten dolayı da eğitim merkezlerinin tasarımına dikkat edilmesi gerekmektedir.

Diyarbakır ili sınırları içinde kullanım halindeki 24 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri incelenmiş olup bunlara paralel olarak Dünya'dan ve Türkiye'den örnekler verilmiştir.

Çalışmanın diğer bir amacı da mevcut binalardaki sorunları belirleyerek gelecekte yapılacak binalarda bu tür sorunların olmasını engellemektir.

1.bölümde konuya hazırlık niteliğinde bilgiler verilmiş olup araştırmanın problemi, amacı, kapsamı anlatılmaktadır. 2.bölümde Engelli, Özel eğitim ve rehabilitasyon tanımı yapılmakta, engelli bireylerin özelliklerine değinilmekte, bina tasarımına etki edebileceği düşünülen davranış problemleri anlatılmaktadır. Yeni yapılacak eğitim yapılarına referans olması için bilgilendirme yapılmaya çalışılmıştır. Daha önce yapılan çalışmalar anlatılarak Dünya'dan ve Türkiye'den örneklerle mekânların nasıl tasarlandığına dair bilgiler verilmiştir. Türkiye'de İstanbul ilinde bulunan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden örnekler verilerek bunların özelliklerine değinilmektedir. 3. bölümde Diyarbakır ilinde izin alınabilen merkezler gezilerek bunlarla ilgili yapı kriterleri incelenerek fotoğraflarla desteklenmektedir. Her merkez için tablolar oluşturularak merkez ile ilgili özelliklerin daha anlaşılır bir şekilde ifade edilmesi sağlanmaktadır. Aynı zamanda tasarım kriterleri ile ilgili bilgi verilmekte, değerlendirmeler ve bulgularla ilgili tablolar oluşturulmaktadır. 4.bölümde, yapılan incelemeler doğrultusunda yapıların nasıl olması gerektiğiyle ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Engelli birey, rehabilitasyon, özel eğitim, yönetmelik, tasarım, kriterler.

ABSTRACT

ANALYZING PRIVATE EDUCATION AND REHABILITATIONS CENTERS IN DIYARBAKIR PROVINCE FROM POINT OF ARCHITECTURAL DESIGN

THE POSTGRADUATE THESIS

Şeyma Ayça OGE

DEPARTMENT OF ARCHITECTURE
INSTITUTE OF SCIENCE
DICLE UNIVERSITY

2014

The purpose of this study is to generate data for children with different disabilities to design private education and rehabilitation centres and it also offers solutions by analyzing problems of handicapped children those have in their living environment.

The handicapped children need to improve their self educations on the purpose of better quality of life without any constructional barriers in their living and educational places. This can be achieved by barrier-free educational buildings. For this reason, designing education centres is required to pay attention.

24 private education and rehabilitation centers have been examined in Diyarbakır province and compared with other examples from Turkey and other countries.

The another aim of study is to determine problems in existing buildings to prevent similar problems in design of buildings in the future.

In Chapter 1, preparatory informations about the studying are given and problem, aim and extent of this research are explained. In chapter 2, the handicapped, private education and rehabilitation are described, the handicapped's specifications are clarified, behavioral problems that affect designing buildings are stated, users' particulars and requirements are tried to explain to designer planning education building. Regulating a place concerning the private education and rehabilitation in designing is informed. Informations concerned how designing places with some examples from Turkey and others are given within clarifying old works. In İstanbul province in Turkey some private education and rehabilitation centres are cited and their specifications are explained. In chapter 3, construction criterias for the private education and rehabilitation centres in Diyarbakır province are investigated and promoted by their photos. Specifications of these centres are demonstrated by a schema with the intent of becoming understandable. However, informations regarding designing criterias are given and their appreciations and determinations are diagrammatized. In chapter 4, in the direction of making examinations, there are proposals about buildings which will be constructed in the future, how they need to happen and whichever better materials are used for them.

Keywords: The handicapped, rehabilitation, private education, regulations, designing, criteria.

ÇİZELGE LİSTESİ

<u>Çizelge No</u>		<u>Sayfa</u>
Çizelge 2.1.	Coğrafi Bölgelere Göre Engelli Dağılımı	6
Çizelge 2.2.	Genel ve engelli nüfusun karşılaştırılması ve oransal fark.	6
Çizelge 2.3.	Genel ve engelli nüfusun karşılaştırılması ve oransal fark	7
Çizelge 2.4.	Cinsiyete göre oransal dağılım	7
Çizelge 2.5.	Hizmetler ve Yararlanma Durumları	8
Çizelge 2.6.	Ulusal Özürlüler Veritabanında Kayıtlı Engelli Oranları	25
Çizelge 2.7.	Ulusal Özürlüler Veritabanında Kayıtlı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi öğrenci sayıları	25
Çizelge 2.8.	Bölgelere göre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerine kayıtlı öğrenci sayıları	26
Çizelge 2.9.	Bölgelere göre öğrenci sayısı oranları	26
Çizelge 3. 1.	Diyarbakır ve ilçelerinde bulunan öğrenci sayısı	40
Çizelge 3. 2.	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Öğrenci Sayısı	41
Çizelge 3.3.	Diyarbakır Merkez ve İlçelerde Bulunan Öğrenci Dağılımı Oranları	41
Çizelge 3.4.	Diyarbakır Merkez ve İlçelerde Bulunan Öğrenci Dağılımı Oranları	42
Çizelge 3.5.	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Öğrenci Dağılımı Oranları	42
Çizelge 3.6.	İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Yapı Tercih Sebebi Oranları	132
Çizelge 3.7.	İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Yapı Tercih Sebebi İlçelere Göre Dağılım	132
Çizelge 3.8.	İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Engelli Kriterlerine Uygunluk	133

Çizelge 3.9.	Yapının Durumu	134
Çizelge 3.10.	Yapının Durumu İlçeler Arası Dağılım	134
Çizelge 3.11.	Yapının Fonksiyonel Durumu	135
Çizelge 3.12.	Yapının Fonksiyonel Durumu İlçeler Arası Dağılım	136
Çizelge 3.13.	Yapının Konumu	136
Çizelge 3.14.	Yapının Konumu İlçeler Arası Dağılım	137
Çizelge 3.15.	Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Kullanılması Önerilen Malzemeler	139
Çizelge 3.16.	Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Uygulanabilecek Modeller	145
Çizelge 3.17.	Mekarlarda Olması Önerilen Özellikler	146

ŞEKİL LİSTESİ

<u>Şekil No</u>		<u>Sayfa</u>
Şekil 2.1.	New Struan Okulu Cephesi ve çevresi	15
Şekil 2.2.	New Struan Okulu Cephesi ve çevresi	16
Şekil 2.3.	New Struan Okulu Koridor dolaşımı	16
Şekil 2.4.	New Struan Okulu Koridor dolaşımı	16
Şekil 2.5.	New Struan Okulu Sınıfa Giriş Mekanları	17
Şekil 2.6.	New Struan Okulu Ayrı Öğretim Yeri	17
Şekil 2.7.	Mossbrook Özel Eğitim Okulu Fen Sınıfı	18
Şekil 2.8.	Mossbrook Özel Eğitim Okulu Egzersiz Alanı	18
Şekil 2.9.	Sunfield Okulu Okul Cephesi ve Çevresi	18
Şekil 2.10.	Sunfield Okulu Okul Cephesi ve Çevresi	20
Şekil 2.11.	Sunfield Okulu Avlu ve Gözlem	22
Şekil 2.12.	Sunfield Okulu Etkinlik Odası	23
Şekil 2.13	Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun odası	28
Şekil 2.14.	Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim odaları	29
Şekil 2.15.	Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	29
Şekil 2.16.	Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	30
Şekil 2.17.	AREM Cephesi ve çevresi	31
Şekil 2.18.	AREM Oyun odası	32
Şekil 2.19.	AREM Bireysel eğitim odası	33
Şekil 2.20.	AREM Eğitim odalarına giriş kapıları	33
Şekil 2.21.	Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi Havuz terapi alanı	35
Şekil 2.22.	Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi Veli bekleme bölümü	36
Şekil 2.23.	TOHUM-Ana giriş ve mevcut binanın cephesi	37
Şekil 2.24.	TOHUM-Oyun Odası	38

Şekil 2.25.	TOHUM Eğitim odası	38
Şekil 2.26.	TOHUM Eğitim odası	38
Şekil 2.27.	TOHUM-Derslik kapıları	39
Şekil 2.28.	TOHUM-Bahçe	39
Şekil 2.29.	TOHUM-Çocuk parkı	39
Şekil 3.1	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	44
Şekil 3.2.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	44
Şekil 3.3.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	45
Şekil 3.4.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim Odalarına Girilen Hol	45
Şekil 3.5.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçeden Bir Görünüş	46
Şekil 3.6.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bekleme Bölümü	46
Şekil 3.7.	Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdivenden Görünüş	46
Şekil 3.8.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	48
Şekil 3.9.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup eğitimi Odası	48
Şekil 3.10.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	49
Şekil 3.11.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	49
Şekil 3.12.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçeden Bir Görünüş	50
Şekil 3.13.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	50
Şekil 3.14.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası	51
Şekil 3.15.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Danışma Bölümü	51
Şekil 3.16.	Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	52
Şekil 3.17.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	54
Şekil 3.18.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	54
Şekil 3.19.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Rahatlama Odası	55
Şekil 3.20.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim	55

	Odası	
Şekil 3.21.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	56
Şekil 3.22.	Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	56
Şekil 3.23.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	58
Şekil 3.24.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	58
Şekil 3.25.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	59
Şekil 3.26.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	59
Şekil 3.27.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası	60
Şekil 3.28.	Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	60
Şekil 3.29.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	62
Şekil 3.30.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	62
Şekil 3.31.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Lavabo Bölümü	63
Şekil 3.32.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe	63
Şekil 3.33.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	64
Şekil 3.34.	Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun Odası	64
Şekil 3.35.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	66
Şekil 3.36.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	66
Şekil 3.37.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümüne Açılan Kapı	67
Şekil 3.38.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Psikolog Odası	67
Şekil 3.39.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	68
Şekil 3.40.	Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	68
Şekil 3.41.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	70
Şekil 3.42.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun Odası	70
Şekil 3.43.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	71
Şekil 3.44.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	71
Şekil 3.45.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	72

Şekil 3.46.	Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	72
Şekil 3.47.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	74
Şekil 3.48.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Rahatlama Odası	74
Şekil 3.49.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	75
Şekil 3.50.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	75
Şekil 3.51.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	76
Şekil 3.52.	Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe	76
Şekil 3.53.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	78
Şekil 3.54.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	78
Şekil 3.55.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	79
Şekil 3.56.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe	79
Şekil 3.57.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	80
Şekil 3.58.	Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	80
Şekil 3.59.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	82
Şekil 3.60.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	82
Şekil 3.61.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	83
Şekil 3.62.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	83
Şekil 3.63.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Rahatlama Odası	84
Şekil 3.64.	Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	84
Şekil 3.65.	Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup ve Bireysel Eğitim Odaları	86
Şekil 3.66.	Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	87
Şekil 3.67.	Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	87
Şekil 3.68.	Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	88
Şekil 3.69.	Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Ana Holden Bir Görünüş	88
Şekil 3.70.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	90
Şekil 3.71.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	90
Şekil 3.72.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Koridoru	91
Şekil 3.73.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	91

Şekil 3.74.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	92
Şekil 3.75.	Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	92
Şekil 3.76.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	94
Şekil 3.77.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	94
Şekil 3.78.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe	95
Şekil 3.79.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Kapısı	95
Şekil 3.80.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	96
Şekil 3.81.	Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	96
Şekil 3.82.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	98
Şekil 3.83.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	98
Şekil 3.84.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	99
Şekil 3.85.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	99
Şekil 3.86.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	100
Şekil 3.87.	Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi WC Bölümü	100
Şekil 3.88.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	102
Şekil 3.89.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	102
Şekil 3.90.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	103
Şekil 3.91.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	103
Şekil 3.92.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	104
Şekil 3.93.	Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi WC Bölümü	104
Şekil 3.94.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	106
Şekil 3.95.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	106
Şekil 3.96.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	107
Şekil 3.97.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme	107

	Bölümü	
Şekil 3.98.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	108
Şekil 3.99.	Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	108
Şekil 3.100.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	110
Şekil 3.101.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	110
Şekil 3.102.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	111
Şekil 3.103.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven	111
Şekil 3.104.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Engelli WC	112
Şekil 3.105.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	112
Şekil 3.106.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	113
Şekil 3.107.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Öğretmenler Odası	113
Şekil 3.108.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi WC Bölümü	114
Şekil 3.109.	Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	114
Şekil 3.110.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	116
Şekil 3.111.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	116
Şekil 3.112.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü	116
Şekil 3.113.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	117
Şekil 3.114.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi	117
Şekil 3.115.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	118
Şekil 3.116.	Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	118
Şekil 3.117.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	120
Şekil 3.118.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	120
Şekil 3.119.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	121
Şekil 3.120.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü	121
Şekil 3.121.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası	122
Şekil 3.122.	Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Öğretmenler Odası	122
Şekil 3.123.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel	124

	Eğitim Odası	
Şekil 3.124.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	124
Şekil 3.125.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim Odası Kapısı	125
Şekil 3.126.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor	125
Şekil 3.127.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	126
Şekil 3.128.	Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe	126
Şekil 3.129.	Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası	128
Şekil 3.130.	Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası	128
Şekil 3.131.	Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü	128

EK LİSTESİ

<u>Ek No</u>		<u>Sayfa</u>
EK.1.	MEB Özel Öğretim Kurumları Standartlar Yönergesi	154
EK.2.	MEB Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği	211

1. GİRİŞ

Mimar, bir çevre oluştururken aynı zamanda o çevrede yaşayacak olan bireylerin hayatlarını da bir ölçüde biçimlendirmektedir. Tasarlanmış çevrelerin birey üzerinde önemli etkileri bulunmaktadır. Mimar sadece normal bireyler için değil engelli bireyler için de tasarım yapmaktadır. Bu çalışmada ele aldığımız bireyler engelli bireylerdir. Mimarlar tasarımlarını yaparken engelli bireylere uygun bir çevrede olması gerekenleri ve engelli bireylerin neler istediklerini anlamaları gerekmektedir. Onların yaşam kalitesini arttırmak için tasarım yapılırken bunlara dikkat edilmelidir (İrtenk, 2011).

21. yüzyılda engelli çocukların sayısının artması ile eğitim merkezlerinin sayısı ve niteliği önem kazanmaktadır. Engelli bireylerin topluma kazandırılmaları için en önemli nokta, eğitim ve bu eğitimi verebilecek uygun eğitim merkezlerinin varlığıdır. Bu doğrultuda ülkemizdeki ve yurtdışındaki eğitim merkezlerinin planlama aşamaları, tasarım kriterleri incelenmiştir. İstanbul ve İngiltere de bulunan bazı özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden iyi sayılabilecek örnekler ile Diyarbakır'da 24 eğitim merkezinde değerlendirme yapılmıştır. Engelli bireylerin gereksinimlerinin karşılanmasındaki eksiklikler ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tez çalışması ile ortaya çıkarılan farklılıkların ve olumsuzlukların sonucunda, yeni kurulacak eğitim merkezlerinin tasarımına destek olmak için tasarım kriterleri ortaya konulmuştur.

1.1. Araştırmanın Problemi

Ülkemizde artan nüfusa oranla engelli birey sayısının artması ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerine de ihtiyaç duyulmakta fakat bu merkezlerle ilgili tasarım kriterleri yeterli ölçüde olmamaktadır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin sadece yönetmelikte yer alan birkaç maddeye göre tasarlanması yetersiz kalmaktadır. Hem yapı tasarımı bakımından, hem de malzeme bakımından engelli bireylerin yaşam standartlarını yükseltmek adına daha fazla tasarım kriterlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Engelli çocukların eğitimlerinin alt yapısının geliştirilmesi ve engellilerin gereksinimlerini karşılayacak bir düzeye yükseltilmesi gerekmektedir. Bu nedenle bu çalışma mimarlık açısından özel bir planlama gerektiren bu yerlerle ilgili yeterli araştırma olmadığını ve konunun bilinmeyen bir alan olduğunu vurgulamaktadır.

1.2. Araştırmanın amacı ve önemi

Günümüzde dünya genelindeki engelli sayısının 650 milyon olduğu ve engelli nüfus oranının ülkeden ülkeye değişmekle birlikte ülkelerdeki nüfusun %15 – 20'sini oluşturduğu tahmin edilmektedir (Demirci ve ark. 2013).

Engelli insanların, yapısal engeller olmadan yaşamdaki yerlerini alabilmeleri için de, eğitim ve öğrenimlerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu da ancak onların sağlıklı ve uygun eğitim yapılarında alacakları doğru eğitimle gerçekleşmektedir (İrtenk, 2011).

Sayısı gittikçe artan engellilere rağmen, eğitim merkezlerinin eksikliklerini ortaya koymaya çalışmak, engelli bireylerin gereksinimlerini göstermek, merkezlerin açılabilmesi için yöntemleri belirlemek, Diyarbakır, İstanbul ve İngiltere'deki eğitim merkezlerinden örnekler vererek farklılıkları ortaya koymak ve bunların sonucunda olması gereken tasarım kriterleri ile uygulanabilecek modeller çalışmanın değerlendirme ve sonuç bölümlerinde verilmiştir.

Fakat şimdiye kadar yapılan tasarımlarda sadece özel eğitim yönergesindeki maddeler dikkate alınarak tasarım yapıldığı gözlemlenmiş ve merkezler engelli kriterlerine dikkat edilmeden planlanmıştır. Gözlemlenen yanlış tasarımlar çalışmanın asıl amacını ortaya koymuştur.

Ayrıca bu tez, bu konuda çalışma yapacak olanlara yönelik bilgi birikimi oluşturmayı ve kaynak sağlamayı hedeflemektedir.

1.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Yapılan araştırmalar sırasında bazı özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri çalışma için izin vermemiş ve bu doğrultuda bu merkezler çalışma kapsamı dışında tutulmuştur.

Aşağıda bu merkezler ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Adı	Çalışma Durumu
1. Bağlar	
- Özel Ada Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Berfin Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Diyar Kardelen Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Diyarbakır Buket Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Ferhat Ay Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Umut Diyarı Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
2. Yenişehir	
- Özel Diyarbakır Duygu Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Sadece Bilgi Alındı
- Özel Tsk Elele Vakfı Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
3. Kayapınar	
- Özel Abatan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Arya Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Avrupa Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Belen Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Bilgiye Adımlar Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Çapa Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Dicle Kent Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Dilan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Diyar Gülistan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Diyarbakır Mavi Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Sadece Bilgi Alındı
- Özel Diyarbakır Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Elif Hanım Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel Elit Terapi Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Göksu Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel İlk Damla Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Çalışma Yapılmadı
- Özel İlk Gülüş Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	Sadece Bilgi Alındı
- Özel Seçkin Yaşam Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Sevgi Demeti Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	
- Özel Sevgi Tomurcuğu Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi	

- Özel Şefkat Eli Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Tek Çarem Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Vizyon Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Yazıcı Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi Çalışma Yapılmadı
- Özel Yeniden Doğuş Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Yeni Bir Özlem Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Bilgem Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Lokman Hekim Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi
- Özel Diyar Otizm Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezi

1.4. Çalışmanın Yöntemi

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerini planlama kriterleri bağlamında inceleyen bu araştırma da izlenen yöntemler şunlardır;

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin gelişimi, kuruluş amaçları, tasarım kriterleri ile ilgili,

- YÖK Dokümantasyon biriminde bulunan ilgili tezlerden yararlanılmış,
- Konu ile ilgili mesleki, meslek dışı makaleler incelenmiş,
- İnternet ortamından doküman taraması yapılmış,
- Konu ile ilgili olan yönetmelikler incelenmiş,
- Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü'nde ilgili personellerle yüz yüze görüşmeler yapılmış ve var olan veriler toplanmış,
- Diyarbakır'da hizmet veren 37 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden izin verilen 24 özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi incelenmiş, fotoğraflanmış, ilgili kişilerle yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.

2. ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Engelli Tanımı, Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Kavramları

Teze ışık tutması için bu bölümde engelli bireyin tanımı yapılmakta, dünyadaki ve ülkemizdeki engelli oranlarından bahsedilmekte, engelli çocukların özellikleri ve davranış problemleri anlatılmaktadır.

2.1.1. Engelli Birey kimdir?

Sosyal Hizmetler Ve Çocuk Esirgeme Kurumunun tanımına göre Engelli; Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle normal yaşamın gereklerine uyamama durumunda olup; korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyacı olan kişi olarak tanımlanmaktadır (Mülayim, 2009).

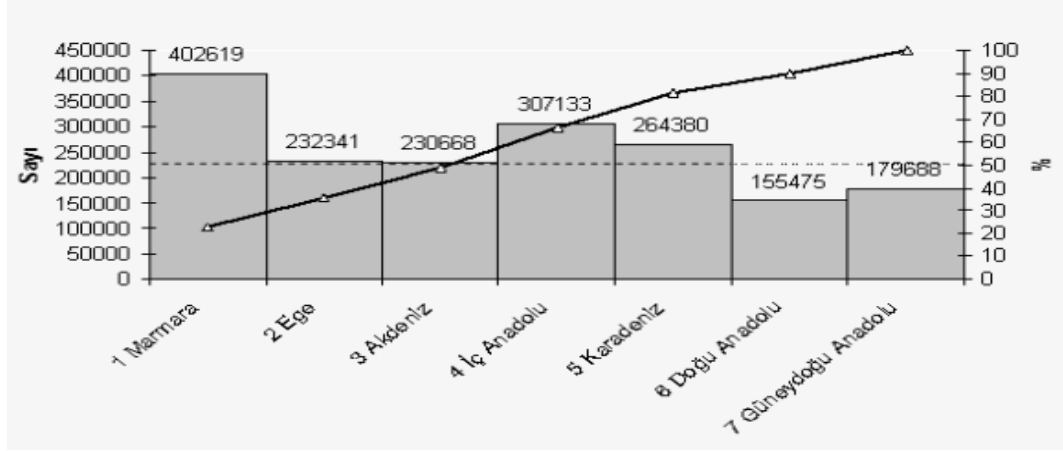
Engel sosyal çevrenin bireyden istekleri, beklentileri sonucu ortaya çıktığı için engel bireyin kendi problemi olmaktan çıkıp sosyal bir problem olmaktadır (Aytaç,2011).

Özürlü terimi "özürlülüğü" odak noktasına koymayı gerektiren, yani özürlülük olgusunu nesnelleştiren bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna karşın engellilik, hemen olmasa da zamanla bu zorunluluktan kurtulabilmeyi, düşüncelerimizde yumuşama ve esneklik sağlamayı başarabilecek bir terim olarak görünmektedir (Dünya Engelliler Vakfı, 2010).

Kendisi de engelli olan Dünya Sağlık Örgütü'nden Tom Shakespeare ile Dünya Bankası'ndan Aleksandra Posarac'ın sunduğu rapora göre, 1 milyardan fazla insanın, diğer bir deyişle dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 15'inin bir tür engellilik ile yaşadığı tahmin ediliyor (TÜBİTAK, 2006).

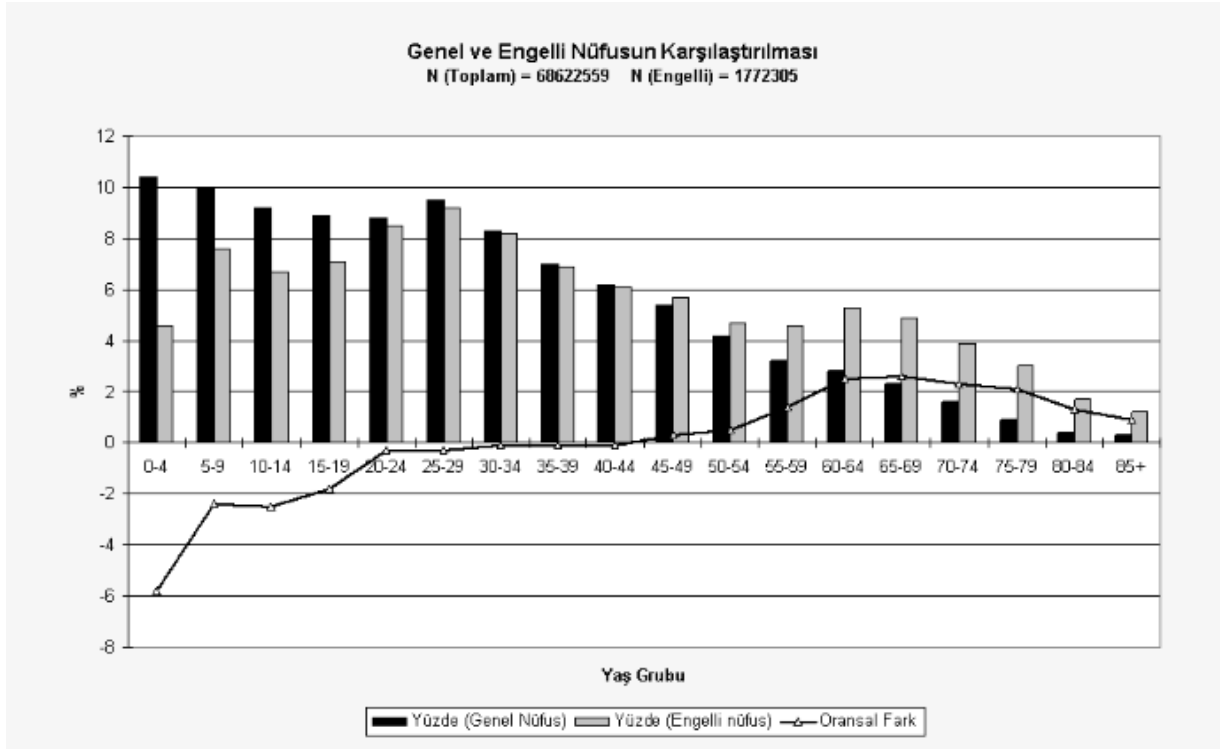
BÖLÜM 2

Çizelge 2.1. Coğrafi Bölgelere Göre Engelli Dağılımı.(TÜBİTAK, 2006)

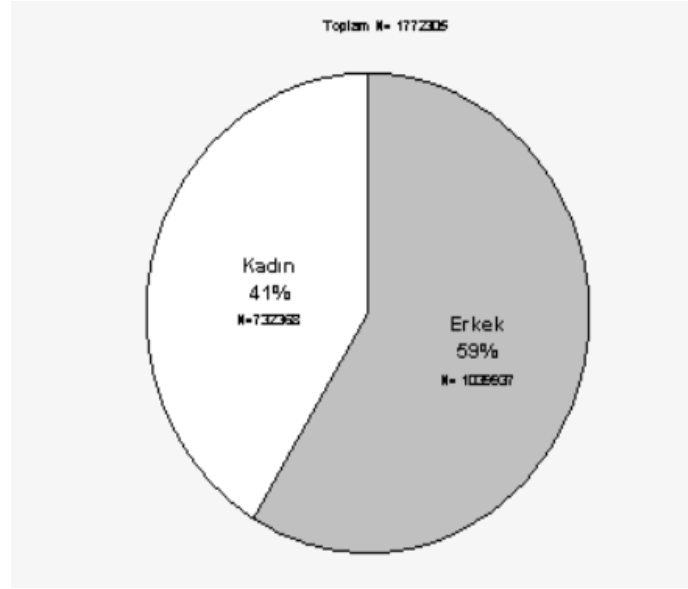
Tabloya bakıldığı zaman en fazla engelli nüfusun en çok göç alan Marmara Bölgesinde olduğu görülmektedir. En az engelli nüfus ise Doğu Anadolu Bölgesinde bulunmaktadır. Engelli dağılımına bakıldığı zaman Güneydoğu Anadolu Bölgesi 6. sırada yer almaktadır.

Çizelge 2.2. Genel ve engelli nüfusun karşılaştırılması ve oransal fark.(TÜBİTAK, 2006)

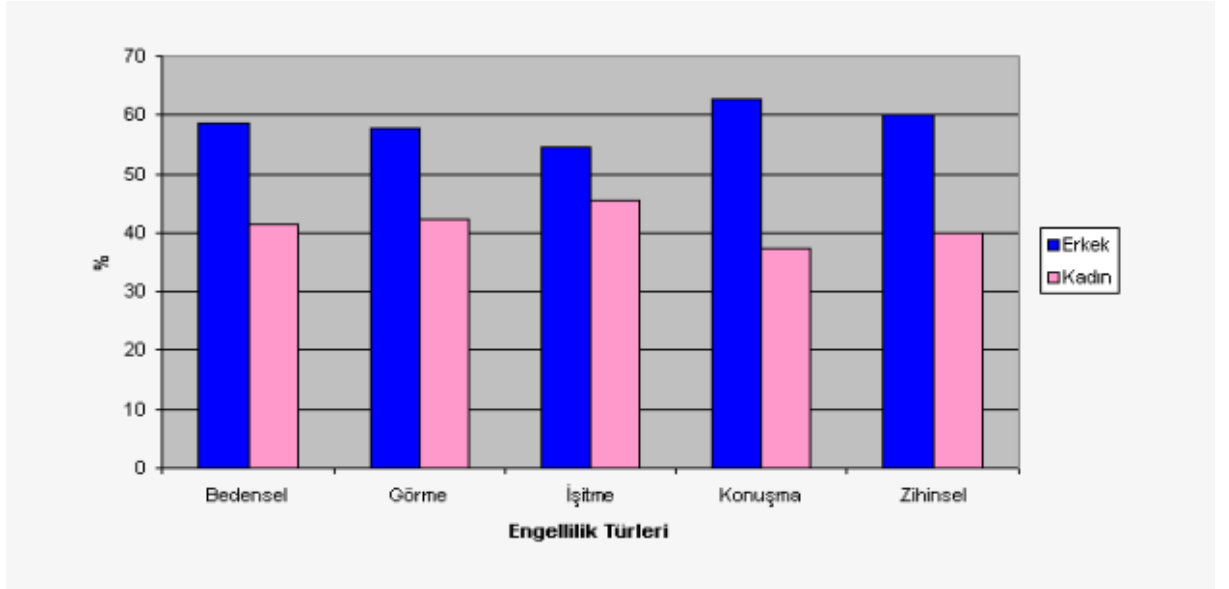

Çizelge 2. 3. Genel ve engelli nüfusun karşılaştırılması ve oransal fark. (TÜBİTAK, 2006)

Çizelge 2. 4. Cinsiyete göre oransal dağılım(TÜBİTAK, 2006)

Çizelge 2. 5. Hizmetler ve Yararlanma Durumları(TÜBİTAK, 2006)

Hizmetler	Yararlanan	Yararlanmayan
Sağlık hizmeti	55,7	44,3
Eğitim hizmeti	12,27	87,73
Bakım ve rehabilitasyon hizmeti	5,9	94,1
Meslek ve beceri edindirme kursu	1,0	99,0
Aile rehberliği ve danışmanlık hizmeti	1,0	99,0
Sosyal ve kültürel hizmetler	0,9	99,1

2.1.2. Özel Eğitim Nedir?

Bireylerin akademik, iletişim, hareket ve uyum alanlarında önemli eksiklik, kusur yaratan durumların önlenmesi, azaltılması ya da ortadan kaldırılmasıyla ilgili eğitsel değişkenlerin düzenlenmesine özel eğitim denir (Yılmaz, 2009).

Yetersizliği engele dönüştürmeyi önleyen, engelli bireyi kendine yeterli hale getirerek topluma kaynaşmasını ve bağımsız, üretici bireyler olmasını destekleyecek becerilerle donatılan eğitimidir (İrtenk, 2011).

Nevi Öğretir?

Özel eğitim, genel eğitimden içerik yönünden yani nelerin öğretileceği yönünden farklılaşmaktadır. Olağan çocukların kendiliğinden edindikleri becerilerin büyük bir kısmını yetersizlikten etkilenmiş özel eğitime ihtiyacı olan çocuklara, yoğun ve sistematik biçimde öğretmek gerekmektedir. Örneğin, giyinme, soyunma, yemek yeme becerilerini çocuklar, yetişkinleri gözleyerek, taklit ederek öğrenirler (MEB.Özel Eğitim Hizmetleri Tanıtım El Kitabı, MEB Diyarbakır Sur Rehberlik ve Araştırma Merkezi).

Amacı Nedir?

1. Özel eğitim gereksinimi olan çocukların, Anayasamız ve Türk Millî Eğitim Sistemini düzenleyen genel esaslar doğrultusunda eğitimleri gerçekleştirilerek bir iş ve meslek sahibi olarak toplumla bütünleşmelerini sağlamak [<http://www.okulrehberlik.com/ozelegitim.htm>.],
2. Günlük hayatta kendilerine yetecek kadar temel beceri ve alışkanlıklar kazandırarak bağımsız yaşama gücü vermek,

3. Özel eğitim gereksinimi olan bireylerde görülen problem davranışları, bilimsel yöntem ve teknikler kullanarak ortadan kaldırmak veya en aza indirmek,

4. Özel eğitim gereksinimi olan bireyleri topluma hazırlamak, sosyal yönden gelişimlerini sağlayıcı önlemler almak

[http://www.tercihozelegitim.com/index.php?option=com_content&view=article&id=46:ut-enim-ad-minim-veniam&catid=45:ozelegitimverehabilitasyon&Itemid=90],

5. Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin maddi ve manevî gereksinimlerini karşılayabileceği ortam ve koşullar hazırlamak,

6. Bireyin yetenekleri ve potansiyeli ölçüsünde eğitim hakkından yararlanmasını sağlamak,

7. Özel eğitim gereksinimi olan bireylerin özelliklerinden kaynaklanan özür ve problemlerinin oluşturduğu gelişim engellerini ortadan kaldırmak veya etkisini azaltmak (MEB Özel Eğitim Hizmetleri Tanıtım El Kitabı, MEB Otistik Çocuklar Eğitim Programı).

2.1.3. Rehabilitasyon Tanımı

Bilindiği gibi rehabilitasyon çok genel olarak, yitirilen bir yeteneğin yeniden kazandırılması yada yerine başka bir yeteneğin ikame edilmesi demektir. Rehabilitasyon ve araç-gereç gereksiniminin yeterince karşılanamaması engellilerin toplumla bütünleşmesinin önündeki en büyük engellerden birisidir (Öztürk, 2012).

Bir rehabilitasyon merkezinde psikolojik etmenler çok önemlidir. Hastanın ruh hali iyi irdelenmeli, zayıf düşmüş ruh ve bünye için her bir küçük olumlu etki kaynağı ile günlük hayata sokulmalıdır (Bir farklı renk, sürprizli bir mekân, bir eşya, gün doğuşuna katılma, modern ve güven verici görünümlü bir araç, bir oyun türü, bir sosyal grup oluşturulması, kendisine karşı merak uyandıran bir bilgi türü vb.) (İrtenk, 2011).

2.1.4. Özel Eğitime Muhtaç Çocuk

Özel eğitime muhtaç çocuk genel eğitim yada normal eğitim hizmetleri yoluyla kapasitesi ölçüsünde gelişim gösteremeyen, özel eğitim hizmetlerine ve destek servislerine gereği olan çocuktur. Özel eğitime muhtaç çocuklar beden, zihin, ruh, duygu, sosyal ve sağlık özellikleri ve durumlarındaki olağan dışı ayrılıkları sebebiyle

normal eğitim hizmetlerinden yararlanamayan 4-18 yaş grubundaki çocuklardır [<http://destekegitim.blogcu.com/ozel-egitime-muhtac-cocuk-kimdir/2620457>], [<http://ozelegitim.gen.tr/ozel-egitim-nedir/>].

2.1.5. Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Hangi Özelliklerinden Dolayı Özel Eğitime İhtiyaç Duyarlar

Tanımlarda sık sık vurgulanan farklılıklar çocuğun çevresi tarafından olumlu ya da olumsuz algılanabilir. Bu açıdan bakıldığında zihinsel engelli (zeka düzeyi çok düşük) bir çocuğun yanında zihinsel bakımdan akranlarından çok daha zeki olan bir çocuk da özel eğitime muhtaç olarak kabul edilebilir. Normal özelliklerden sapma gösteren bu iki tip çocuk da özel eğitime ihtiyaç duyacaktır. Okula başlarken okuma yazmayı bilen, sayıları tanıyan çocuğa farklı bir program geliştirerek müdahale edilmezse çocukta sorunlar ortaya çıkabilir.

Psikolojik, sosyolojik, fizyolojik, tıbbi ve eğitimsel açıdan farklılık gösteren her çocuk özel eğitime muhtaçtır denilemez. Bunun yanında el ve ayak parmakları birbirine bitişik olduğu için okuma yazma etkinliklerinde gelişimi engellenen, spastik olduğu için rahatça yürüyüp konuşamayan ve çocuklar özel eğitime ihtiyaç duyacaktır [http://www.pdr.gen.tr/psikolojikdanisma/ozel_egitim.htm].

Aynı zamanda duyuşal boyutlarıyla ilgili yeteneklerini kaybetmiş bireyler de özel eğitime ihtiyaç duyacaktır. Çünkü duyuşal boyutlarımız çevremizle iletişim kurmamızı sağlar. Örneğin; gözlerimizle görür, kulaklarımızla işiterek çevremizde olan ilişkilerimizi devam ettirir, anlar ve çevremizi denetleriz (Aluflu,2000)

2.1.6. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinin Taşınması Gereken Özellikler

Ulaşılabilir rehabilitasyon merkezleri oluşturulması için yapılması gereken çalışma, merkezlerden hizmet alan çocukların evlerinden buraya nasıl ulaştığı, merkezin kent içindeki konumu, bulunduğu binanın durumu, hizmet alan çocukların özür durumları gibi konuları içermelidir (SHÇEK, 2001).

İlk aşamada, rehabilitasyon merkezlerinin kentteki yer seçimleri, ulaşılabilirlikleri ile doğrudan ilişkilidir. Konut alanlarında veya bu alanlara yakın bölgelerde kurulacak merkezlerin, müstakil ve bahçeli yapılarda veya çocuk oyun

alanları ve parklara yakın biçimde yer alması olasılığı artacaktır. Diğer yandan özellikle kent merkezlerine yakın bölgelere kurulan merkezlere ulaşım, trafik sıkışıklığı, otopark sorunu, kalabalık, ticari kullanımların mekanı düzensiz kullanılması gibi nedenlerle aslında daha zordur (SHÇEK, 2001).

Merkezin yakın çevresinde düz ve kaygan olmayan zemin kaplamaları kullanılmalı, yeterli drenaj ve eğim sağlanarak su birikmesi önlenmeli, yükseklik farkları standartlara uygun rampa ile aşılmalı, sokak mobilyaları 85cm.'lik geçiş alanını engellemeyecek biçimde konmalı ve baş hizası 220 cm'den yüksek olmalıdır. (SHÇEK 2001)Engelli çocukları taşıyan servis ve özel taşıtlar için, uygun biçimde düzenlenmiş otopark yeri sağlanmalıdır. Binanın girişinde merdiven bulunmamalı, zorunlu hallerde yanına standartlara uygun rampa konmalıdır. Giriş rahat, tehlikesiz, acele etmeyi gerektirmeyecek şekilde rüzgar, yağmur gibi hava şartlarından korunmuş bir sahanlıkla düzenlenmelidir (SHÇEK, 2001).

Binanın giriş kapısı eşiksiz ve belli genişlikte olmalı, kapı tutamakları zıt renklendirilmelidir. Girişin devamındaki hol, çarpmaya olanak vermeyecek biçimde 220 cm yüksekliğinde temiz açıklığa sahip olmalı, koridor boyunca ve sonunda tekerlekli sandalye için gerekli manevra alanı bulunmalı, hol boyunca yükseklik farkları standartlara uygun rampa ile aşılmalıdır (SHÇEK, 2001).

Döner merdivenlerden kaçınılmalıdır. Tek basamaklık kot farkları merdiven yerine rampayla çözülmelidir (MEB, 2012).

Rehabilitasyon merkezlerinin girişten farklı düzeylerde katlarda bulunduğu binalar, özellikle zihinsel Engelli çocuklar ve spastik Engelli çocuklara hizmet verenler mutlaka asansöre sahip olmalıdır. (SHÇEK, 2001).

Rehabilitasyon merkezinin girişi düz ayak olmalı, kapı önünde yeterli açıklık bulunmalıdır. Adapte edilmiş fiziksel eğitimin amacı; çocuklarda koordinasyon, kuvvet, süre, denge, duruş, psikomotor beceriler ve kişilik gelişimlerini desteklemek ve potansiyellerini arttırmaktadır (MEB, 2008).

Banyo ve tuvaletlerin kapıları dışa açılmalı, bu kullanımlarla koridor arasında kot farkı olmamalı, içinde yeterli kullanım alanı bulunmalı, ortopedik Engelli çocuklar

için tutunma bantları yerleştirilmeli, lavabo ve klozetler çocuklar için düzenlenmiş standartlara uygun olmalıdır (SHÇEK, 2001).

Farklı hizmet alanlarına sahip rehabilitasyon merkezlerinde fiziksel düzenlemeler açısından enge gruplarına göre dikkat edilmesi gerekli noktalar ise özetle şöyledir;

İşitme Engelli çocuklara hizmet veren rehabilitasyon merkezinin gürültüden uzak bölgeleri tercih etmesi önemlidir. Ses çalışmalarının yapıldığı bölümlerde ses yalıtımı ve akustik iyi düzenlenmeli, dikkat dağılmasına olanak vermeyecek biçimde tasarım yapılmalıdır. Ayrıca geniş mekanlar, farklı renk ve dokuda duvar yüzeyleri, oryantasyonu kolaylaştıran görsel işaretlemeler önemlidir (SHÇEK, 2001).

Ortopedik Engelli çocuklar için en önemli gereksinim, hareket imkanlarını tümüyle kullanabilmesine olanak sağlayan mekanlardır (SHÇEK 2001). Aynı biçimde görme ve ortopedik engellilerin rahat hareket edebilecekleri çok fazla karışık ve engelleri olmayan bir ortamın düzenlenmesi belirlenen hedeflere ulaşmayı kolaylaştıracaktır(Akçamete, 1998).

Zihinsel Engelli çocuklara hizmet veren rehabilitasyon merkezlerinin, *Down Sendrom'lu çocuklar* için duyular üzerinde uyarıcı, algıları besleyen ve zenginleştiren, bol ve çeşitli hareket ve oyun olanakları sağlayan mekan özelliklerini taşıması önemlidir. Ayrıca merkezin yerinin toplumsal etkileşime elverişli olması bu çocukların gelişiminde yararlı olacaktır (SHÇEK, 2001).

Otizmliler çocuklar için ise, basit ve sade planlanmış bir mekan, bol ışıklı, dinlendirici renklerin hakim olduğu, az eşyanın bulunduğu ortamların sağlanması önemlidir. Bu çocukların sese duyarlılığı yüksek olduğundan ses yalıtımı önemlidir.Otizmliler çocukların özelliklerinin başında iletişim yetersizliklerinin geldiği görülür (Alpaytaç, 2007).

Hiper aktif çocuklar için, rahatlatıcı yumuşak çizgi, renk ve dokudaki yüzeyler, basit ve sade tasarlanmış mekanlarının ortak alanlardan dağılımı, çocukların kontrolü kendilerini güvende hissetmeleri bakımından gereklidir. Odaların serbest hareket ve oyuna elverişli genişlikte olması tercih edilmelidir (SHÇEK, 2001).

Görme Engelli çocuklar için, alana ait bilgiler, dokunma ve işitme duyusuyla geliştiği için, oryantasyonun farklı doku ve biçim kullanılarak sağlanması gereklidir. Rehabilitasyon merkezinin yön bulmada kolaylık sağlayan akılda kalıcı plan şemasına sahip olması, tek akstan dağılım ve dolaşım alanlarının geniş düzenlenmesi önemlidir (SHÇEK, 2001).

Bu tür eğitim merkezlerini tasarlarken çevresel etmenleri göz önünde bulundurmalıyız.

Çünkü çalışma mekanı düzenlemelerimizde onu kullanacak olan insanın gereksinimlerini karşılamak amacıyla, gerekli çevresel koşullara uygun mekanlar yaratmak zorundayız (Aluçlu, 2000).

2.2. Dünya’da Özel Eğitim

2.2.1. Amerika Birleşik Devletlerinde Özel Eğitim

A.B.D.’de 1975 yılında yürürlüğe giren ve 1990 yılında kapsamı genişletilen Özürlü Bireyler Yasası, 0-21 yaş arasındaki tüm bireylerin, engelleri ne olursa olsun, devlet tarafından ücretsiz eğitilmelerini zorunlu kılmıştır. A.B.D. Özürlü Bireyler Yasası beş temel özelliğe sahiptir (Kırcaali-İftar, 1998).

- Uygun eğitim hizmetleri
- Nesnel eğitsel değerlendirme
- Bireyselleştirmiş eğitim planı
- En az kısıtlayıcı eğitim ortamı
- Eğitsel kararları ve uygulamaları denetleme

2.2.2. İngiltere de Özel Eğitim

İngiltere’de 1994 yılında yürürlüğe giren Özel Eğitim Uygulama Kılavuzu ile tüm özel gereksinimli çocuklara ilişkin eğitsel düzenlemelerin esasları belirlenmiştir (Kırcaali-İftar, 1998).

İngiltere’deki son özel eğitim düzenlemelerinin en önemli özelliği, özel eğitim kapsamına girecek çocukların önemli bir bölümünün eğitimlerinin, formal eğitim

süreçlerine yer vermeksizin, normal sınıflarda yapılabileceğini öngörmesidir. Tek tip değerlendirme ve eğitim yaklaşımının, tüm özel gereksinimli çocuklar için uygun olamayacağı görüşü benimsenmektedir. Bu görüşten hareketle, beş aşamalı bir özel eğitim değerlendirme ve öğretim sistemi oluşturulmuştur. İlk üç aşama, informal değerlendirme ve kaynaştırmayı, 4. ve 5. aşamalar ise formal değerlendirme ve gerekli görülen durumlarda, ayrı özel eğitim ortamlarında eğitimi içermektedir (Kırcaali-İftar, 1998).

İngiltere’de, her okulda bir özel eğitim koordinatörü bulunmaktadır. Özel eğitim koordinatörü, tüm özel gereksinimli öğrencilerin dosyalarını tutmak, sınıf öğretmenlerine danışmanlık yapmak, okul dışı kurum ve kişilerle ilişkileri organize etmek gibi işleri yürütmektedir (Kırcaali-İftar, 1998).

Her okulun yazılı bir özel eğitim düzenlemesi bulunması gerekmektedir. Bu düzenlemede, özel eğitim koordinatörünün görevleri, informal değerlendirmelerin nasıl gerçekleştirileceği, verilecek hizmetiçi eğitim programları, vb. konular ayrıntılı olarak yer almaktadır. Yerel eğitim yönetimleri, formal değerlendirme ve kararlardan sorumludur (Kırcaali-İftar, 1998).

2.2.3. İngiltere’deki Bazı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri

2.2.3.1. New Struan Okulu

Bulunduğu yer: Alloa, UK
Kaç katlı: Tek
Bahçe: Var
Tek blok: Evet
Otopark: Var
Bitişik nizam:
Eğitilen bireyler: Otizmlı Çocuklar

Okulda var olan bölümler

Bireysel eğitim
Kayıt – sekreter
Yemekhane
Depo genel
Bahçe
Kütüphane

Şekil 2.1. New Struan Okulu Cephesi ve çevresi (İrtenk, 2011)

Şekil 2.2. New Struan Okulu Cephesi ve çevresi (İrtenk, 2011)

Bina T harfi şeklinde planlanmıştır. Doğudan batıya uzanan yatay kısmında bina önü aktiviteleri İskoç halkına dönük olarak kullanılmaktadır. Burada resepsiyon, kafe ve çalışma odaları vardır. T'nin çubuk kısmında güvenlik kapılarının ilerisinde dijital verilerle tanı koyma ve değerlendirme birimi bulunmaktadır. Çubuk kısmı kuzey-güney yönünde uzanmakta ve doğu batı yönünde dışarıdaki oyun mekânlarına bakan sınıflar tek katlı avlu dolaşım alanını içermektedir (Scott, 2009).

Şekil 2.3. New Struan Okulu
Koridor Dolaşımı
(İrtenk, 2011)

Şekil 2.4. New Struan Okulu Koridor
Dolaşımı (İrtenk, 2011)

Sınıflar, avluyla kişiselleştirilebilen, çocukların avludan sınıfa geçerken yaşadıkları mekânsal ve çevresel etkileri azaltabilen giriş mekânları veya yavaşlama yerleri ile birleştirilmiştir (Scott, 2009).

Sınıf ile koridorun kesişmesindeki ara birim kısmen ilginçtir. Bütün otizmlilerde farklılık korkusu bulunmaktadır ve bu korku mekânsal veya çevresel değişikliği içermektedir, böylece giriş odaları genelde ürkütücü hissedilebilir. Yol tarafındaki oyun alanı ve sınıflar arasındaki geçiş ara odalarla yumuşatılmaya çalışılmıştır. (Scott, 2009).

Şekil 2.5. New Struan Okulu Sınıfa Giriş
Mekanları (İrtenk, 2011)

Tüm yapay aydınlatmalar yüksek frekanslı güç kaynağına ve aydınlatma seviye kontrolüne sahiptirler. Aynı zamanda sınıflar da yüksek standartta ses yalıtımı bulunmaktadır.

Mobilyalar, binanın zehirliliğini azaltıcı su bazlı boyalarla ve dolgu ile dayanıklı, çabuk eskimeyecek şekilde tasarlanmıştır. Yerden ısıtma, doğrudan ısıtma kaynaklarının olumsuzluğunu kaldırmak için kullanılmıştır (Scott, 2009).

Sınıflar avlunun kenarlarında yer almaktadır ve boydan boya olan pencereler her iki taraftan dış oyun alanına ile sınıf arasında engelsiz geniş manzara sağlamaktadır. Bu oyun alanları tamamıyla güvenlidir ve sınıflardan doğrudan ulaşılabilir. Pencereler, güvenliği arttırmak için, görevliler tarafından kontrol edilmektedir (Scott,2009).

Şekil 2.6. New Struan Okulu Ayrı öğretim yeri
(Scott, 2009)

2.2.3.2. Mossbrook Özel Eğitim Okulu

Bulunduğu yer : Norton, Sheffield, UK
Kaç katlı : Tek
Bahçe : Var
Tek blok : Evet
Otopark : Var
Bitişik nizam :
Eğitilen bireyler : Karışık engelli ve otizimli çocuklar

Okulda var olan bölümler

Grup eğitimi
Oyun odası-Bahçe

BÖLÜM 2

Bu okul çeşitli engelli grubundaki çocuklar ve otizmliler için tasarlanmıştır. Bu birimde genelde fen öğretimi verilmektedir. Okul, mevcut arazisi içerisinde, geniş gölet ve yeşil alanların yanında yer almıştır. Okul yalnızca otizmliler için tasarlanmamış olmasına rağmen onları da barındırmaktadır. Bina, her biri ayrı fen temasına dayanan 3 küçük bölüme ayrılmıştır (Scott, 2009).

Şekil 2.7. Mossbrook Özel Eğitim Okulu Fen sınıfı (Scott, 2009)

Şekil 2.8. Mossbrook Özel Eğitim Okulu Egzersiz alanı (Scott, 2009)

Tüm pencerelerde içerden güneşlik vardır. Bu güneşlikler sesli-görsel sunumlar için tamamıyla karanlık oda yaratabilecek şekildedir. Ayrıca 3 bağımsız bölüm aydınlatması, ana salona göre daha hafiftir. Bu çocukların daha karanlık bir mekâna çekilerek geçici bir süre içselliklerini yaşamalarına izin vermektedir. Bitişler ve mobilyalar yoğun kullanıma uygun malzemelerdendir. Yer kaplaması yoğun kullanışlı

vinil kaplamadır. Yerdeki kaldırılabilir panel, çocuklara bina sistemini daha iyi anlamalarına fırsat vermektedir. Tasarımcı sıkıca ekolojik yapı sistemini takip etmekte ve bunu su bazlı boya ve binanın toksin üretmesini azaltıcı dolgu malzemesi kullanarak yansıtmıştır (Scott, 2009).

Yapının mimarı Sarah Wigglesworth “Bu anlatılanlara bağlantılı olarak, otizmin tasarımla ilişkisi çocukların alışık oldukları ortamlarda güvende hissetmelerini sağlamak içindir. Limitin, insanlara güven ve rahatlatma sağlamak, buna karşın en kötü durumda da hapsedilmiş hissini de yansıtmaya gibi 2 yanı vardır. Biz, dışarıya yönlendirilmiş olabilen bir şeyle aradaki dengeyi sağlamak ve sınıfların ardından dünyaya bağlanmayı, aynı zamanda çocukların kendilerini güvende hissetmelerini olmasını istemekteyiz. İşin felsefi boyutu, mimarlık, bütün dünyayı kendi içersinde birleştirmektedir. Bu bina da bunu birçok yoldan yapmaktadır” demiştir (Irtenk, 2011).

2.2.3.3. Sunfield Okulu

Bulunduğu yer : Stourbridge West Nidlands, UK
Kaç katlı : Tek
Bahçe : Var
Tek blok : Evet
Otopark : Var
Bitişik nizam :
Eğitilen bireyler : Otizmli çocuklar

Okulda var olan bölümler

Yemekhane
Mutfak
Öğretmen odası
Oyun odası
Yatakhane
Bahçe

Şekil 2.9.Sunfield Okulu Cephesi ve çevresi (Whitehurst, 2007)

Şekil 2.10. Sunfield Okulu Cephesi ve çevresi (Irtenk, 2011)

Konaklama yapısı paylaşılan bir avlu merkezli iki eş ve komşu evlerden oluşmaktadır. Nisan 2004'te yeni binaya taşınmalarının ardından, Sunfield Araştırma Enstitüsü çocuklar ve görevliler üzerinde tasarımın etkisini değerlendirmek için komisyon oluşturmuşlardır. (Whitehurst, 2007).

- Takım liderleri ile görüşme
- Bir dizi bakım personelini içeren odak grup
- Çocukların fotoğraflar üzerinden görüşleri

Eğrisel tasarım:

Binaya girdiğiniz anda, eğrisel duvarlar rahat hareket etmenizi kolaylaştırdığı dikkatinizi çekmektedir. Görme ve algı sorunu olan çocuklarda bu kullanışlı olmaktadır (Irtenk, 2011).

Rahatlama odası:

Birleşen iki binanın da sonunda birer tane bulunmaktadır. Ayrım çocukların isteklerine ve tercihlerine göre odanın dönüştürülebilir esnekliğinde yatmaktadır. Oda da beyaz renk hâkimdir. Görevliler çocukların bu kolaylığa daha rahat girebildiklerini ve çocukların burayı kullanmak istiyorsa kapısına bir objesini koyarak bunu belli ettiklerini gözlemlemişlerdir (Whitehurst, 2007).

Avlu:

Birleşen evler avlu etrafında inşa edilmiştir. Ortak kullanımda olan bir avlu vardır. Bu çocuklara güvenli dış mekân çevresi sağlamıştır ve merkezi olarak konumlanmıştır. Böylece çocuklar görevliler tarafından rahatça gözlenerek bağımsızca oynayabilmektedirler. Avlu kenarında Gölgelemlerle kaplı alanlar çatının devamını sağlamaktadır. Bu özellik oyuncak malzemelerinin depolanması için veya olumsuz hava koşullarında dış mekân oyun alanı için kuru açık alan sağlamaktadır [<http://www.autism.org.uk/working-with/leisure-andenvironments/architects/evaluation-of-features-specific-to-an-asd-designed-living-accommodation.aspx>].

Şekil 2.11. Sunfield Okulu Avlu ve gözlem(Whitehurst, 2007)

Özel yer kaplamaları:

Kolay silinebilen vinil tipi yüzeyler otizmli çocukları yaşadığı konutlarda çok tercih edilen bir yer kaplaması malzemesidir. Bununla beraber, fonksiyonel değeri olmasına rağmen, sıcak, evsel çevre yaratımının değerini düşürmektedir. Otizmli çocuklar için ev görünümünü sağlamak için özel yeni bir yer kaplaması (Flotex) önerilmektedir. Bu malzeme en zor durumlara bile dayanabilmektedir. Bu ürün yeni binada kullanılmıştır. Sıcak ve rahat bir ortam sağlamaktadır (Whitehurst, 2007).

Dolaşım alanı:

Tasarımdaki en önemli özellik dolaşım alanının binaya dâhil edilmesidir. Dolaşım alanının binaya katılması kurumlaşmış hissini ortadan kaldırmayı gerçekleştirir. Yüksek seviyedeki pencereler doğal ışık ve havalandırma sağlamaktadır. Alçak seviyedeki pencereler verimli, bol ışık sağlamakta, aynı zamanda da dış mekândaki oyunu gözetleme imkânı vermektedir. Çocuklar bu mekânı sosyal aktiviteleri için istirahat odasına göre tercih etmektedirler. Burada çocukların en çok hoşuna giden aktivitenin ise yatmadan önce hikâye dinlemek olduğu gözlemlenmiştir (Whitehurst, 2007).

Yerden ısıtma:

Yerden ısıtma radyatörlere gerek kalmadan sıcak bir ortam yaratmaktadır. Göze hoş görünmeyen ve oda içinde kullanışlı alanı azaltan radyatörler aynı zamanda otizmli çocuklar için zorlayıcıdır; obje atmalarına, üstüne tırmanmalarına veya duvardan çekmelerine sebep olmaktadır. Buna ek olarak yerden ısıtma ısı kontrolü için imkân vermektedir. Bu özellik bağımsız olarak her oda için ayrı ısı kontrolü sağlamaktadır. Çocukların ısı duyarlılıklarına göre bu özellik önemlidir (Whitehurst, 2007).

Etkinlik odası:

Aktivite odası, dolaşım alanının sonunda yer almaktadır. Avlu manzarası vardır. Çocukların isteklerine göre oyun aktivitelerine göre oda düzenlenebilmektedir. Bilgisayar veya kitap okumak için sessiz bir alan veya oyun, resim, yaratıcılık için dağınık bir mekân veya top koşturmak veya ahşap oyuncakları oynamak için seçebileceği bir oda olabilmektedir (Whitehurst, 2007).

Şekil 2.12. Sunfield Okulu Etkinlik odası (Whitehurst, 2007)

2.3. Türkiye’de Özel Eğitim

Toplum içinde, sağlıklı insanların yanında korunmaya muhtaç, kimsesiz yaşlılar, kimsesiz çocuklar ve özürllüer toplumun önemli bir kesimini oluştururlar. Fakat günümüzde bu insanların hakları ve ihtiyaçları göz ardı edilmiş, toplum olarak duyarlı bir şekilde davranılıp onlara gerekli eğilim yeterince gösterilmemektedir. Onlar barınabilecekleri sınırlı bir yaşama mekânına itilmişlerdir. Bu tip tutumlarla toplumun bir parçası olan bu insanlar ne yazık ki toplumdan soyutlanmışlardır (Göktuğ, 2006).

Türkiye’de özel eğitimin başlaması, yaygınlaşması ve gelişmesi, özür kümelerine göre değişiklik göstermektedir. Özür kümelerinin her birindeki gelişmeler ilgili modüllerde açıklanmıştır. Örneğin, Fakültelerin özel eğitimle ilgili bölümleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Bakanlığın farklı genel müdürlükleri, Çocuk Esirgeme Kurumu, Sağlık Bakanlığı, Hizmet veren Özel Kurumlar, SSK, Çalışma Bakanlığı, Devlet Bakanlığı gibi pek çok kurum özellikle hizmet ve çalışmalardan kendilerini sorumlu tutmakta ve kendi tanım ve kavramlarını geliştirmektedirler. Bu durum ayrıca ülkemizdeki özel eğitime muhtaç çocukların gerçek sayısının tespit edilmesini zorlaştırmakta ve uzun vadeli çözümler için ortak bir projeksiyon yapma şansı kalmamaktadır. Her kurum yada birimin kendi tanımına sadık kalarak yapacağı hizmet yada eğitim fonksiyonel olmayacak, özürllü çocuk ve ailesi tedavi, eğitim, rehabilitasyon ve kurumlar arası geçişlerde tanı birliğinin olmamasının olumsuz sonuçlarından yıllarca etkilenmek zorunda kalacaktır. Bu konuda ülkemizde önemli ulusal boyutlarda girişimler de olmuştur (MEB, 2007).

Araştırma sonuçlarına göre, engelli olan nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %12.29’dur. Buna göre ülkemizde 8.431.937 kişi engelli olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Türkiye Özürllüer Araştırması sonuçlarına göre özür nedenleri arasında doğuştan özürllülük yaklaşık % 34 olarak bildirilmiştir. (Türkiye Özürllüer Araştırması İkincil Analizi Ocak 2006)

Aile ve Sosyal politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü verilerine göre Ulusal Özürllüer Veritabanı’nda kayıtlı engelli bireylerin engel türüne göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Çizelge 2.6. Ulusal Özürlüler Veritabanında Kayıtlı Engelli Oranları
(Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kasım 2013)

Engel Grubu	Engelli Sayısı*
Süreğen Hastalıklar	947.648
Dil ve Konuşma	46.045
Zihinsel	547.011
İşitme	189.412
Ortopedik	389.761
Ruhsal ve Duygusal	205.649
Görme	259.397
TOPLAM	1.776.421**

- Kasım 2013 verilerine göre
- Bir kişi birden fazla engel grubunda yer alabilir. Satırlar toplamı TOPLAM'ı yansıtmaz.

Ulusal Özürlüler Veritabanı yetkili sağlık kuruluşları tarafından engelli sağlık kurulu raporu almış ve veri tabanımıza bilgi akışı sağlanabilen bazı kamu kurum ve kuruluşlarına herhangi bir sebepten dolayı başvurmuş engelli bireylerin verilerinin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Dolayısıyla Türkiye’de yaşayan tüm engelli bireyleri kapsamamaktadır (Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kasım 2013).

Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğü verilerine göre; özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde öğrenim gören öğrencilerin ve bu öğrencilere ayrılan kaynak miktarının yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Çizelge 2.7. Ulusal Özürlüler Veritabanında Kayıtlı Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi öğrenci sayıları(Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kasım 2013)

Yıllar	Öğrenci Sayısı	Ödenen Miktar (TL)	Özel, Özel Eğitim Okul/Kurum Sayısı
2013 (Ağustos)	262.522	981.586.231	1.744
2012	255.848	1.263.384.975	1.748
2011	240.679	1.122.235.128	1.657
2010	223.920	906.720.974	1.860
2009	216.106	862.663.787	1.755
2008	205.831	830.961.428	1.486
2007	181.878	684.710.016	410
2006 (Haziran - Aralık)	82.952	263.187.188	104

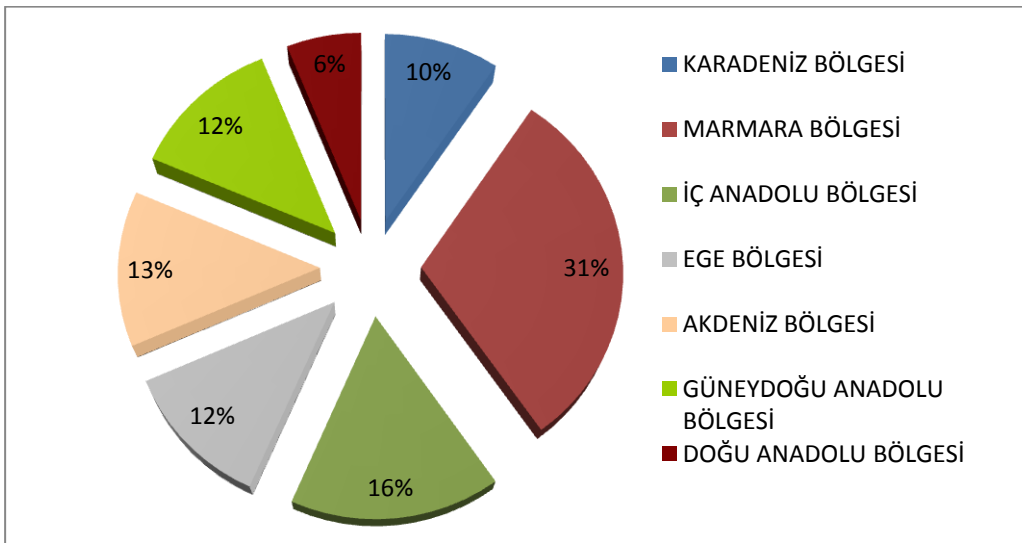
BÖLÜM 2

İncelenen Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri göz önünde bulundurularak Diyarbakır Kayapınar ilçesinde iki tane daha Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi açıldığı görülmüştür. Buna bağlı olarak öğrenci sayısı artmıştır.

Çizelge 2.8. Bölgelere göre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerine kayıtlı öğrenci sayıları

Bölge Adı	Öğrenci Sayısı
Karadeniz Bölgesi	25020 Öğrenci
Akdeniz Bölgesi	33892 Öğrenci
İç Anadolu Bölgesi	43056 Öğrenci
Marmara Bölgesi	80703 Öğrenci
Ege Bölgesi	31247 Öğrenci
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	32713 Öğrenci
Doğu Anadolu Bölgesi	16203 Öğrenci
Toplam Öğrenci Sayısı	262834 Öğrenci

Çizelge 2.9. Bölgelere göre öğrenci sayısı oranları

2.3.1. İstanbul'daki Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri

2.3.1.1. Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

Bulunduğu yer: Büyükdere Cad. Neutron iş binası No:119 Kat:9/B Mecidiyeköy
/ Şişli / İstanbul

Kaç katlı : Tek kat

Açılış yılı : 2009

Okul m² : 380

Bahçe : Yok

Tek blok : Evet

Otopark : Yok

Eğitilen bireyler : Karışık engelli

Toplam öğrenci sayısı : 160

Okulda var olan bölümler	
Bireysel Eğitim	Grup eğitimi
Müdür Odası	Rehberlik
Arşiv	Genel Depo
Mutfak	Oyun Odası
Kurucu Odası	WC Genel
Bekleme	

Yapı ile ilgili bilgiler:

Eğitim merkezi bir iş binasının 9'uncu katında yer almaktadır. Tasarım sade olmasına ve uyaranların olmamasına dikkat edilmiştir. Yönetim, eğitim birimleri, depo, wc, oyun odası, rehberlik servisi bulunmaktadır. Mutfak bölümü öğretmenler odası olarak kullanılmaktadır, ayrı bir mekân düzenlenmemiştir (İrtenk, 2011).

Aydınlatma hem yapay hem de doğal olarak yapılmaktadır. Isıtma, binadaki merkezi ısıtma ile olmaktadır. Radyatörler duvar içindeki nişe gömülmüştür. Pencerelerin açılması ile doğal havalandırma yapılmaktadır. Mekânın genelinde açık renkler seçilmiştir. Duvarlar, tavanlar ve kapılar beyaza boyalıdır. Yer kaplaması mutfak, koridor ve wc'lerde seramik, diğer yerler lamine parkedir. Pencereler üzerinde stor gölgeliklerle güneş kontrolü yapılmaktadır. Kapılardaki camlı bölmelerden sınıfın içerisi dışarıdan izlenebilmektedir (İrtenk, 2011).

Şekil 2.13. Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun odası (İrtenk, 2011)

Terapi oyun odasında; çocukların üzerinde zıplayabileceği yuvarlanabileceği yer minderi, tırmanma merdiveni, normal kollu merdiven, zıplama tahtası, top, bowling ve daha birçok oyuncak bulunmaktadır (İrtenk, 2011).

Sadece pencerenin boyu çocukların bir şeye tırmanıp bakabileceği yükseklikte olduğu için çocukların oradan dışarı bakarak dikkatlerinin dağılmasına sebep olmaktadır (İrtenk, 2011).

Yerler lamine ahşap parkedir, duvarlar açık sarı renge boyalıdır. Pencereden sağlanan doğal aydınlatma ve doğal havalandırmaya ek, yapay aydınlatma da kullanılmaktadır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.14. Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim odaları (İrtenk, 2011)

Şekil 2.15. Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor (İrtenk, 2011)

İnce uzun koridordan sınıflara, mutfağa, idareye ve tuvaletlere girişler vardır. Koridorda, sadece yapay aydınlatma kullanılmaktadır. Yerleri seramik kaplı, duvarları beyaz renge boyalıdır. Sade bir görünümü vardır. Mutfak bölümü öğretmenler odası olarak kullanılmaktadır, ayrı bir mekân düzenlenmemiştir. Aynı zamanda burada iyi seviyedeki çocuklara uygulama eğitimi pratiği yapılmaktadır. Mutfakta ve tuvaletlerde kesintisiz seramik kaplama devam etmektedir (İrtenk, 2011).

Şekil 2.16. Özel Sezgin Kartal Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor (İrtenk, 2011)

Sınıf giriş kapılarındaki kare camlar ailelerin ve diğer öğretmenlerin içeriği görmesini sağlamak için yapılmıştır ama tek tarafı ayna olmadığı için çocuklar kapı camından dışarıdaki ailesini veya başka birini içeriden gördüğü zaman dikkatleri dağılmaktadır. Sınıf kapılarının bazıları dışarı doğru açılan, bazıları da sürme kapıdır. Hepsini beyaz renktedir (İrtenk, 2011).

2.3.1.2. AREM – Avrupa Rehabilitasyon Merkezi

Bulunduğu yer : Mehmet Afkan Sokak No:79 Koşuyolu / Kadıköy / İstanbul

Kaç katlı : Dört katlı

Açılış yılı : 2005

Okul m² : 400

Bahçe : Yok

Tek blok :

Otopark : Yok

Eğitilen bireyler : Otizmli çocuklar, Down sendromlu, Zihinsel engelli

Toplam sayısı : 190

Okulda var olan bölümler		
Bireysel Eğitim	Grup eğitimi	Atölye
Şekil Odası	Müdür Odası	Kayıt-Sekreter
Müdür Yrd.	Genel Depo	Rehberlik
Mutfak	Oyun Odası	Kurucu Odası
Isıtma	Bekleme	WC Genel

Yapı ile ilgili bilgiler:

Bitişik nizam evler arasında dört katlı bir binadır. Ön cephesinden yol geçmektedir. Bahçe veli bekleme alanına dönüştürülmüştür. Mutfak - öğretmen odası, wc, sekreteryaya, kayıt, müdür odası, idare, oyun alanları, atölye ve eğitim birimleri bulunmaktadır. Mutfak bölümü öğretmenler odası olarak kullanılmaktadır, ayrı bir mekân düzenlenmemiştir. Doğal aydınlatma ve havalandırma kullanılmıştır. Pencerelerde gölgelik yoktur. Duvarlar açık renk boyalıdır. Sınıflar lamine parke, wc, koridor seramik ve oyun alanı çim halı kaplıdır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.17. AREM Cephesi ve çevresi(İrtenk, 2011)

Yol cephesindeki ana kapıdan girmeden sağ da eskiden bahçe olan mekân, camlı bölmelerle kaplanarak şimdi veli bekleme odası olarak kullanılmaktadır. Isıtma sistemi

BÖLÜM 2

---

düzenlenmemiştir. Takviye olarak elektrikli ısıtıcılarla geçici çözümler uygulanmıştır. Ana binaya giriş dışarıdan sağlanmaktadır. Doğal havalandırmalı ve aydınlatmalıdır. Ek olarak yapay aydınlatma da kullanılmıştır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.18. AREM Oyun odası(İrtenk, 2011)

Oyun odasında yer minderi, büyük top, zıplama alanı, tırmanma, basamaklar, ayna ve koltuk bulunmaktadır. Yerler çim halı kaplıdır. Yapay havalandırma ve aydınlatma kullanılmaktadır (İrtenk, 2011).

1.kattaki bireysel odalar da, 1 çocuk ve 1 öğretmen olmak üzere genelde bire bir eğitim verilmektedir. Kalemle yazma, çizgi çizme, küpleri üst üste koyma v.b. aktiviteler yapılmaktadır. Oda düzenlemeleri birbirinden farklı görünse de genelde masa, sandalye, ayna ve öğretmenlerin kullandığı dolaptan oluşmaktadır. Dolaplarda kapak olmadığı için her şey açıkta olduğundan çocukların dikkati dağılabilmektedir. Yerler lamine ahşap kaplıdır. Sınıf duvarları açık sarı renge boyalıdır. Çocukların güvenliği için pencerelerde demir parmaklık kullanılmaktadır. Stor ile güneş kontrolü sağlanmaktadır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.19. AREM Bireysel eğitim odası (İrtenk, 2011)

Şekil 2.20. AREM Eğitim odalarına giriş kapıları (İrtenk, 2011)

Sınıf kapıları kahverengine boyalıdır, içerisi gözlenebilsin diye kapının üst kısmı aynalı olmayan şeffaf cam vardır. Öğretmenlerin gözlemlerine göre bu camlardan çocuklar dışarıdan bakanları görebildikleri için dikkatlerinin dağılabildiğini belirttiler (İrtenk, 2011).

BÖLÜM 2

2.3.1.3. Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi

Bulunduğu yer : Akdeniz Cad. No:71/A Fatih Merkez Fatih / İstanbul

Kaç katlı : Sekiz katlı

Açılış yılı : 2005

Okul m² : 784

Bahçe : Var

Eğitilen bireyler : Karışık engelli

Toplam sayı : 370

Okulda var olan bölümler		
Bireysel Eğitim	Arşiv	Öğretmen Odası
Rahatlama Odası	Müdür - Müdür Yrd. Odası	Kayıt-Sekreter
Havuz	Genel Depo	Duş
Soyunma Odası	Oyun Odası	Kurucu Odası
Isıtma	Bekleme	WC Genel

Yapı ile ilgili bilgiler:

370 çocuktan 85 çocuk havuzu kullanmaktadırlar ve çok yararını gördüklerini söylemektedirler.”, banyo ve farklı engelliler için eğitim odaları bulunmaktadır. Sınıflar lamine parke, diğer mekanlar seramik ve rahatlama odasında halı kaplıdır (İrtenk, 2011).

Duvarlar açık pembe renge, kapılar beyaz renge boyalıdır. Kapılar gözlem için ufak şeffaflıklar vardır. Doğal ve yapay aydınlatma kullanılmaktadır. Pencerelerde tül ile güneş ışığı kontrolü sağlanmaktadır. Havalandırma hem doğal hem de çocukların dikkatini dağıtan klimalar ile sağlanmaktadır (İrtenk, 2011).

Bodrum kat havuz terapi bölümüdür. Tüm engelli çocuklar gerektiğinde buradan faydalanmaktadır. Isıtma için kazan dairesi bölümü de buradadır. Asansörden

sonra üç basamak aşağı inilerek havuza ulaşılmaktadır, rampa bulunmamaktadır. Yerler taş kaplıdır. Aydınlatma yapay aydınlatma, ısıtma radyatörler ile sağlanmaktadır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.21. Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi Havuz terapi alanı(İrtenk, 2011)

Bekleme, idari kısım bu katta bulunmaktadır. Çocuklar velileri ile önce burada ders saatlerinin gelmesini beklemektedir, sonra ders saatleri geldiğinde eğitim katlarında bulunan holde beklemektedirler (İrtenk, 2011).

Yerler seramik kaplıdır. İki cephesi boydan boya cam kaplıdır, diğer iki cephe beyaz renge boyalıdır. İdari kısım özellikle yapay aydınlatma ile desteklenmiştir. En büyük sorun, bu kattan asansöre binmek için çocuklar üç basamak yukarı çıkmak zorundadırlar (İrtenk, 2011).

Şekil 2.22. Oxford Türk Özel Evren Çocuk Rehabilitasyon Merkezi
Veli bekleme bölümü(İrtenk, 2011)

Yerler seramik kaplıdır. İki cephesi boydan boya cam kaplıdır, diğer iki cephe beyaz renge boyalıdır. İdari kısım özellikle yapay aydınlatma ile desteklenmiştir. En büyük sorun, bu kattan asansöre binmek için çocuklar üç basamak yukarı çıkmak zorundadırlar (İrtenk, 2011).

2.3.1.4. TOHUM - Türkiye Otizm Erken Tanı ve Eğitim Vakfı

Bulunduğu yer : Cumhuriyet Mah. Abide-i Hürriyet Cad. No:39

Kaç katlı : Dört katlı

Açılış yılı : 2003

Okul m² : 503+260+38+22

Bahçe : Var

Eğitilen bireyler : Otizmli çocuklar

Toplam sayı : 120

Okulda var olan bölümler		
Bireysel Eğitim	Arşiv	Öğretmen Odası
Rahatlama Odası	Müdür - Müdür Yrd. Odası	Kayıt-Sekreter
Havuz	Genel Depo	Duş
Soyunma Odası	Oyun Odası	Kurucu Odası
Isıtma	Bekleme	WC Genel
Psikolog	Spor salonu	Rehberlik

Şekil 2.23. TOHUM-Ana giriş ve mevcut binanın cephesi(İrtenk, 2011)

TOHUM Vakfı Okulu mevcut eski bir yapının tahsis edildiği bir okuldur. Bina işlev değiştirerek okula dönüştürülmüştür. İçinde ihtiyaca göre bölüntüler yapılmıştır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.24. TOHUM-Oyun odası (İrtenk, 2011)

Basket potası, zıplama sandalyesi gibi öğeler çocukların enerjilerini atmalarına yardımcı olmaktadır.

Şekil 2.25. TOHUM Eğitim odası
(İrtenk, 2011)

Şekil 2.26. TOHUM Eğitim odası
(İrtenk, 2011)

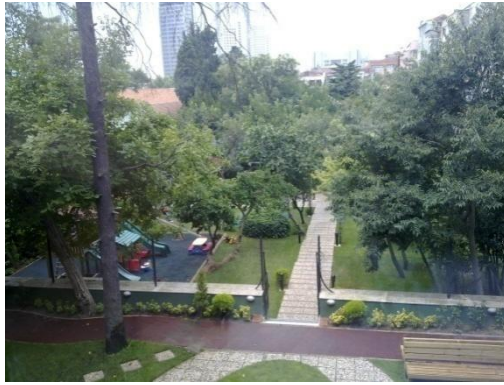
Dersliklerin duvarları beyaz boyalıdır, zeminleri halı kaplıdır. Halının temizliği derse giren öğretmene aittir. İçeriden gölgelik yoktur. Dışarıdan kepenk ile güneş kontrolü sağlanmaktadır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.27. TOHUM-Derslik kapıları (İrtenk, 2011)

1.kattaki derslikler halı kaplıdır. Duvarlar beyaz renge boyalıdır. Kapılar masif ahşap rengindedir. Gözlem için şeffaf bölüntüler yoktur. Alt kattaki sınıf pencereleri gibi bu katta da pencerelerdeki güneş kontrolü dışarıdan kepenkler ile sağlanmaktadır. Yüksek pencerelerden doğal ışık ve doğal havalandırma sağlanmakta, ek olarak yapay aydınlatma kullanılmaktadır (İrtenk, 2011).

Şekil 2.28.TOHUM-Bahçe (İrtenk, 2011)

Şekil 2.29. TOHUM- Çocuk parkı (İrtenk, 2011)

Bahçe ve çocuk parkı velilerin eğitim dışı zamanda da çocuklarını getirebildikleri bir bölgedir.

3. BULGULAR, TASARIM KRİTERLERİ VE DEĞERLENDİRME**3.1. Diyarbakır İl'inde Bulunan Özel Eğitim Ve Rehabilitasyon Merkezleri**

Diyarbakır ili merkez ilçelerinde toplam 37 tane Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi bulunmaktadır. Bu eğitim merkezlerinde toplam 5869 öğrenci bulunmaktadır. Diyarbakır tüm ilçeleri dâhil toplam öğrenci sayısı ise 7986'dır. 37 tane eğitim yapısından iki tanesi özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi için özel olarak projelendirilerek yapılmış fakat geri kalan tüm merkezler farklı bir fonksiyon için kullanılmak üzere yapılmış olan yapıların revize edilerek kullanılmasıyla eğitim vermektedir. Revize olanların içerisinde yeni düzenlemelere gidilerek hizmet vermektedir. İstenilen sınıf sayılarına göre odalar bölünmüş ve eğitim merkezi olarak kullanılmaya başlanmıştır.

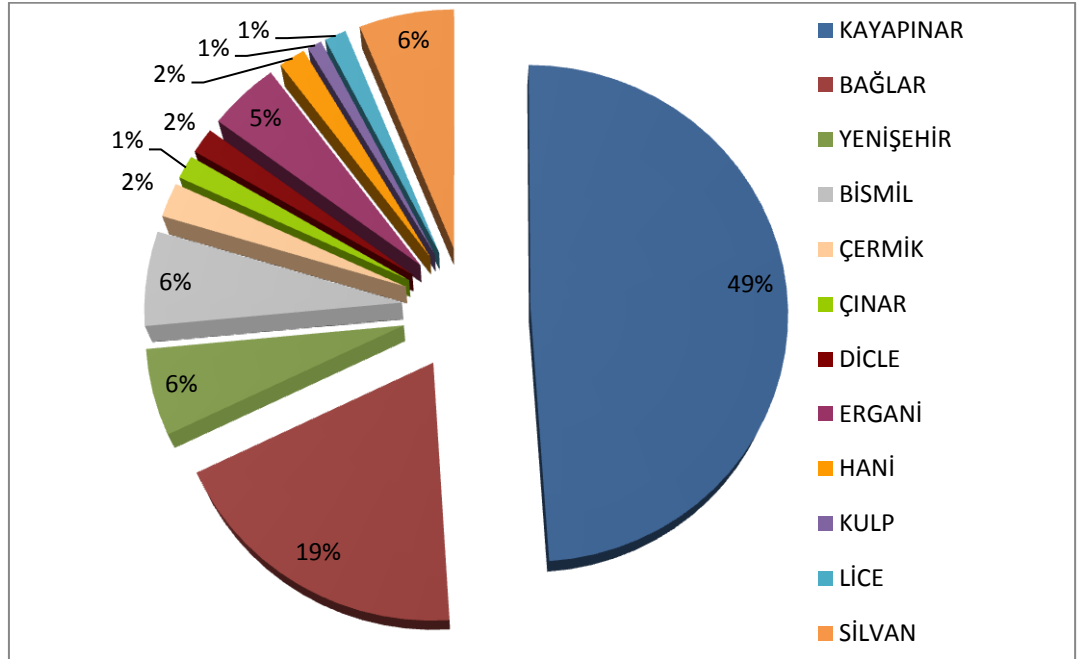
Çizelge 3.1. Diyarbakır ve ilçelerinde bulunan öğrenci sayısı

Diyarbakır İlçelerde Bulunan Öğrenci Sayısı	
Bismil	492 Öğrenci
Çermik	180 Öğrenci
Çınar	123 Öğrenci
Dicle	135 Öğrenci
Ergani	369 Öğrenci
Hani	139 Öğrenci
Kulp	74 Öğrenci
Lice	113 Öğrenci
Silvan	492 Öğrenci
Bağlar	1509 Öğrenci
Kayapınar	3911 Öğrenci
Yenişehir	449 Öğrenci
Toplam	7986 Öğrenci

Çizelge 3. 2. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Öğrenci Sayısı

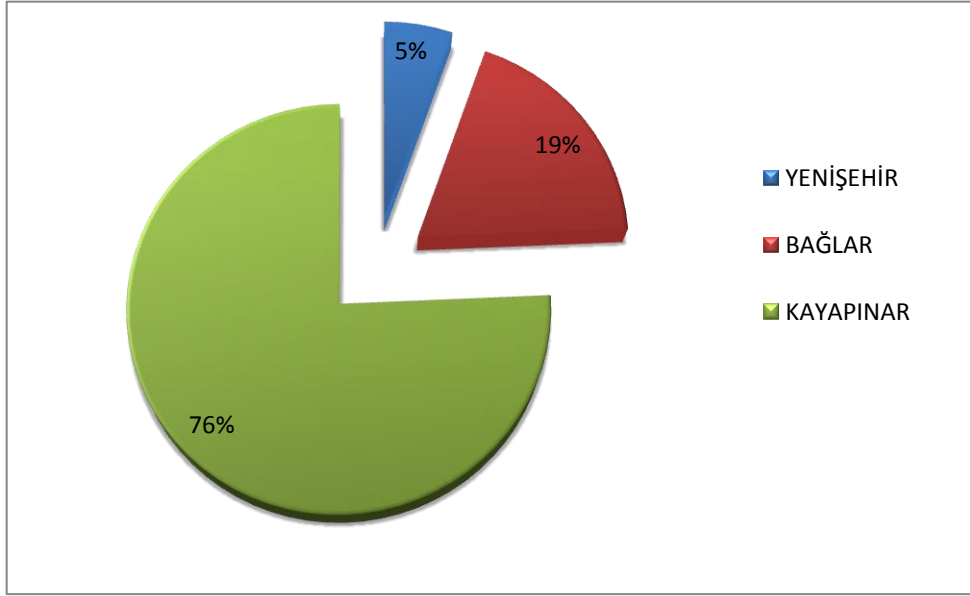
Güneydoğu Anadolu Bölgesi İl Dağılımı	Toplam Öğrenci Sayısı
Diyarbakır	7986
Adıyaman	1774
Gaziantep	7286
Şanlıurfa	7037
Mardin	2548
Batman	1995
Siirt	1512
Şırnak	2072
Kilis	503
Toplam	32713

Çizelge 3. 3. Diyarbakır Merkez ve İlçelerde Bulunan Öğrenci Dağılımı Oranları

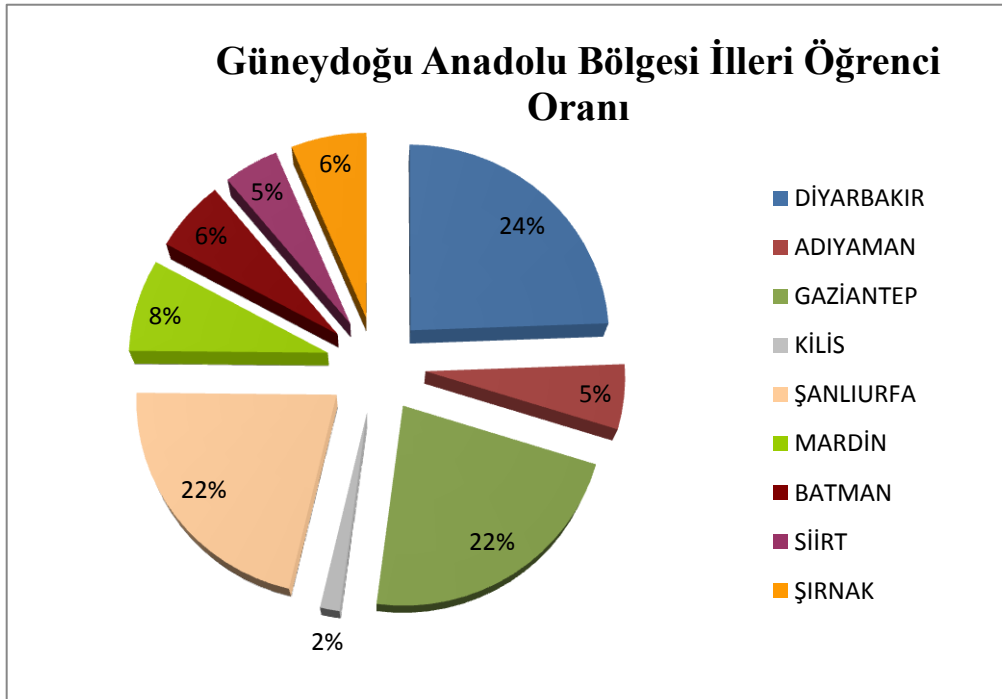

BÖLÜM 3

Çizelge 3. 4. Merkez İlçelere Göre Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Dağılımı

Çizelge 3. 5. Güneydoğu Anadolu Bölgesi Öğrenci Dağılımı Oranları

BÖLÜM 3

3.1.1. Özel Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL ŞEFKATELİ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Dielekent villaları 250. sk. No:24 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli, Bedensel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 230 Görüşülen Kişi: Yasemin TİMUR Yapıyı Tercih Sebebi: Ulaşım, diğer semtlere göre daha kaliteli bir izlenim bırakması ve fiziki şartlar</p> <p>Dielekent dubleks evini revize ederek burada eğitim vermektedir. Bütün birimlerde zemin kaplaması olarak serfloor kullanılmış yalnızca eğitim birimlerinde halı kaplama kullanılmıştır. Duvar renkleri her yerde aynıdır. Açık sarı renk kullanılmıştır. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat tek tarafı aynalı olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede tül gölgelikler kullanılmaktadır. Öğrenciler için güvenliği sağlamak amacıyla pencerelere korkuluklar yapılmıştır. Yapıda daha önceden tasarlanmış olan yuvarlak merdiven ahşap kaplamalar ve korkuluklar ile daha güvenli bir hale getirilmiştir. Öğrencilerin özellikle yaz aylarında kullanabilecekleri aktivitelerini arttırmaya yönelik düzenlenen bir bahçe bulunmaktadır. Öğrenci sayısı fazlalığından tek blok yetersiz geldiği için iki blok tek bahçede birleştirilerek kullanılmaktadır. Bahçe yürüme yollarında yer yer açıklıklar tümsekler ve çukurlar bulunmaktadır. Bunların en kısa zamanda düzeltileceği bilgileri verilmiştir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü:					Açılış yılı : 2007			
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Var					Otopark : Tek araçlık			
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 2					Blok sayısı: 2			
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒								☐					
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☐	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐					Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐											
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.1. Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.2. Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Eğitim odalarının duvarları sarı boyalıdır, zeminleri ahşap kaplıdır. Güneş kontrolünü sağlamak için içeriden gölgelik yapılmıştır. Çocukların emniyeti açısından pencerelerde parmaklıklar kullanılmıştır. Doğal aydınlanmanın yanı sıra yapay aydınlatmadan yararlanılmaktadır.

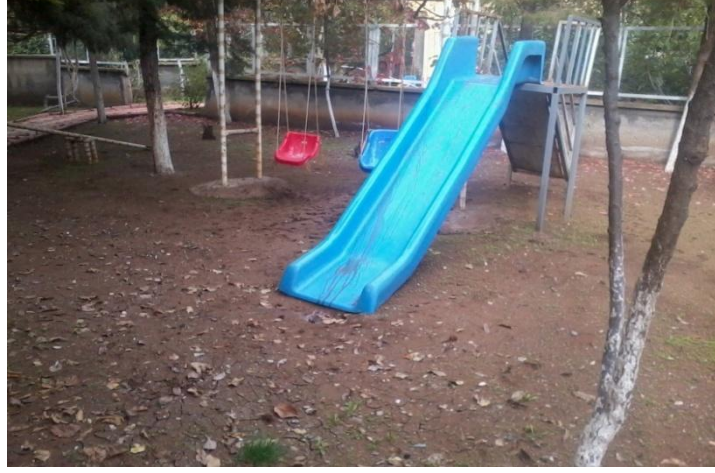

Şekil 3.3. Şefkat eli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.4. Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim Odalarına Girilen Hol

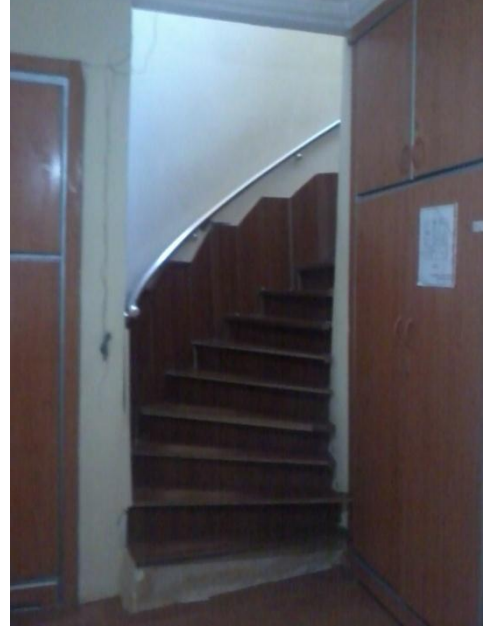
Eğitim odaları kapılarında velilerin çocuklarını izleyebilmeleri için cam bölme bulunmaktadır. Fakat iki taraftan da görülebilen şekilde olduğu için öğrencilerin dikkatini dağıtmaktadır. Eğitim odalarında çok fazla rengin olması odayı kalabalık göstermekte ve özellikle otizmli çocuklarda dikkat dağıtmaktadır.

Şekil 3.5. Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçeden Bir Görünüş

Şekil 3.6 Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Şekil 3.7. Şefkateli Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Veli bekleme bölümü ayrı bir alanda planlanmamıştır. Eğitim odalarının bulunduğu koridorda planlanmıştır. Merdiven ahşap kaplama yapılmıştır. Güvenlik için korkuluk yapılmıştır. Bahçe kış aylarında kullanılabilir bir durumda değildir. Yaz aylarında oyun parkının öncelik olarak bakımı yapılmalı daha sonra kullanılmalıdır.

BÖLÜM 3

3.1.2. Özel Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL VİZYON ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 251. sk. No:29 Kayapınar/DİYARBAKIR										BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.					
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 125 Görüşülen Kişi: Tuba ASLAN AKINCI Yapıyı Tercih Sebebi: Bahçe faktörü ve Merkezi oluşu</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Bütün birimler parlak granitte kaplanmıştır. Sadece eğitim birimlerinde parlak granit üzerine halılar serilmiştir.. Duvarlar koridorlarda beyaz ve kırmızı iken eğitim birimlerinde sade beyaz kullanılmıştır. Kapılarda gözlem için bölüntü yoktur ama veli bekleme bölümünde ekrandan kamera sistemi ile veliler çocuklarının eğitim aldıkları mekanları izleyebilmektedir. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Isıtma sistemi yoktur. Yapı klima ve elektrikli ısıtıcılarla ısıtılmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır. Pencerelede parmaklıklar bulunmamaktadır. Güvenlik açısından öğretmenlerin çocuklar için bu konuda çok daha tedbirli davranmaları gerekmektedir. Bütün eğitim odalarında öğrencilerin kendilerini tanıyabilmeleri için aynalar bırakılmıştır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 270 m ²			Açılış yılı : 2007					
Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							Yangın merdiveni : Var			Otopark : Tek araçlık					
Revize edilerek Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							Kat sayısı : 2			Blok sayısı: 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒								☐					
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☒	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☒					
	Downlight Armatür	☐	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☒	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.8 .Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Giriş bölümünde teras kısmı kapatılarak veli bekleme bölümü planlanmıştır. Bu bölümde veliler duvarda bulunan televizyondan çocukların eğitim gördükleri bölümleri kamera sistemi ile izleme olanağına sahiptir. Yerler parlak granit kaplamadır. Duvarlarda bazı bölümler ve kolonlar dikkat çekmek amaçlı koyu kırmızı renk ile boyanmıştır.

Şekil 3.9. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup eğitimi Odası

Duvarlar beyaz renktir. Eğitim odasında kullanılan sandalyeler odayı renklendirmek amacıyla renk renk kullanılmıştır. Eğitim odalarında granit üzerine halı kaplama yapılmıştır. Bazı eğitim odalarında tüm odayı kaplayacak şekilde döşenen halı bazı oadalarda sadece öğrenci ve öğretmenin oturduğu alanı kaplayacak şekilde döşenmiştir.

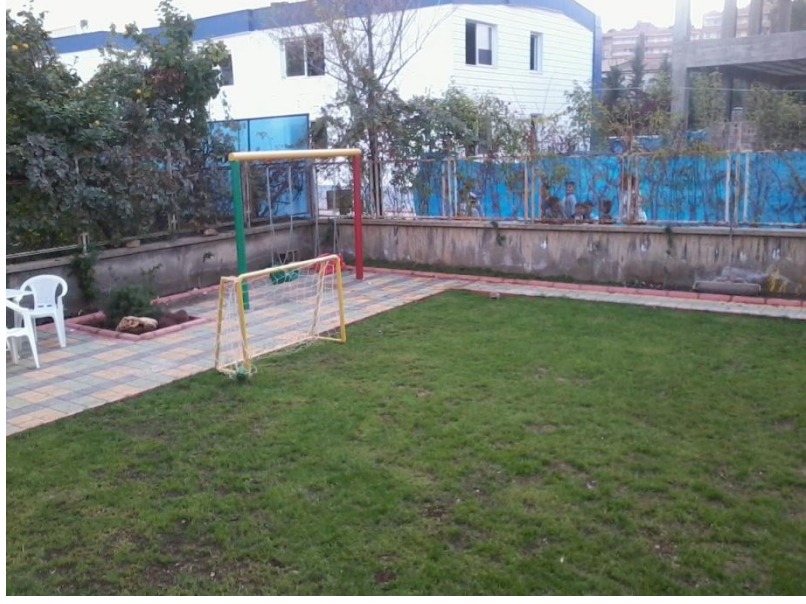

Şekil 3.10. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Pencerelerde parmaklık bulunmamaktadır. Öğrencilerin kendini daha özgür bir ortamda hissetmesini sağlamak amacıyla yapılmamıştır. Fakat bu konuda çok daha dikkatli davranılması gerekmektedir. Güvenlik açısından öğretmenlere daha fazla görev düşmektedir.

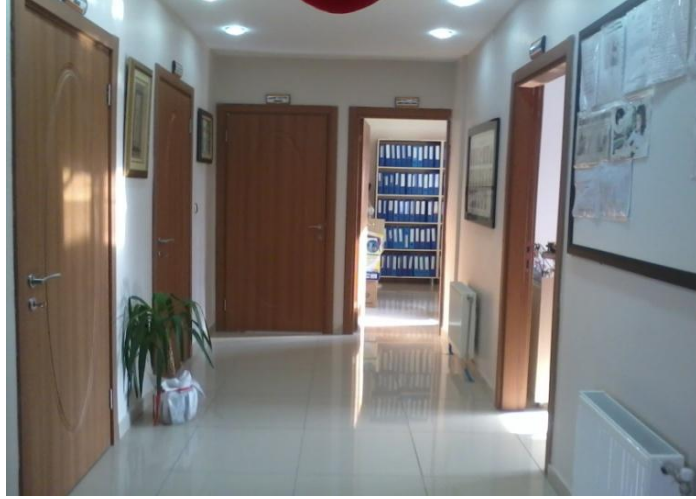

Şekil 3.11. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.12. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçeden Bir Görünüş

Bahçede çocukların oyun oynayabileceği alanlar planlanmıştır. Küçük futbol sahası ve basketbol potası bulunmaktadır. Amaç eğitim alan çocuklara bazı spor faaliyetlerini de öğretebilmektir. Aynı zamanda küçük bir hayvan barınağı bölümü bulunmaktadır. Buradaki amaç ise çocuklara hayvan sevgisini aşılayabilmektir.

Şekil 3.13. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Eğitim odalarının kapılarında gözlem amaçlı bir bölüm bulunmamaktadır. Fakat kamera sistemi velilerin çocuklarını izleyebilmeleri için düşünülmüştür.

Şekil 3.14. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası

Şekil 3.15. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Danışma Bölümü

Girişte veli bekleme bölümünün hemen karşısında danışma bölümü bulunmaktadır. Burada sürekli bir görevli oturmaktadır.

Şekil 3.16. Vizyon Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven çocukların güvenliği için ahşap kaplama yapılmıştır. Aynı zamanda güvenlik için korkuluk yapılmıştır.

BÖLÜM 3

3.1.3. Özel Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI																			
OKULUN ADI: ÖZEL TEK ÇAREM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 251. sk. No:42 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.											
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 130 Görüşülen Kişi: Tark DÖNMÜŞ Yapıyı Tercih Sebebi: Rahatlık ve sessiz ortam</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır.Yer döşemeleri eğitim birimlerinde genellikle halıfleks koridorlarda ahşap parkedir. Rahatlama odasında yerde ve duvarda yumuşak malzeme kullanılmıştır(Öğrencilerin kendilerine zarar vermesini önlemek için).Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelelerde gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır. Merdivenin mermer kaplama olması sakıncalıdır çünkü herhangi bir düşme anında daha fazla zarar verecek şekildedir.</p>																			
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)																			
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir				
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-	VAR	-				
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²				Açılış yılı : 2008								
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐				Yangın merdiveni : Var				Otopark : Tek araçlık				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒				Kat sayısı : 2				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER																			
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☐	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐									
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☐	Vantilatör	☒	Yok	☐									
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒									
	Mermer	☒	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐									
	Seramik	☒																	
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐									
	Downlight Armatür	☒	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐									
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐									
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐									
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐									

Şekil 3.17. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.18. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Her bir eğitim odasının duvarında farklı renkler kullanılmıştır. Eğitim odaları halı ile döşenmiştir. Tül gölgelikler bulunmaktadır. Duvarlara öğrencilerin yaptıkları etkinlikler asılmıştır.

Şekil 3.19. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Rahatlama Odası

Rahatlama odasında duvarlar belli bir yüksekliğe kadar darbe emici malzeme ile kaplanmıştır. Fakat rahatlama odalarında açık renklerin daha kullanılır olmasından dolayı bordo kaplanan duvar odayı daha karanlık göstermiştir.

Şekil 3.20. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.21. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Eğitim odalarının kapılarında gözlem amaçlı cam bölme bulunmaktadır. Fakat iki taraflıda görüş sağladığı için öğrencinin dikkatini dağıtabilmektedir.

Şekil 3.22. Tek Çarem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven mermer kaplamadır. Güvenlik açısından herhangi bir düşme anında öğrenciye daha fazla zarar verebilecek bir malzeme seçilmesi yönünden kullanışsızdır.

BÖLÜM 3

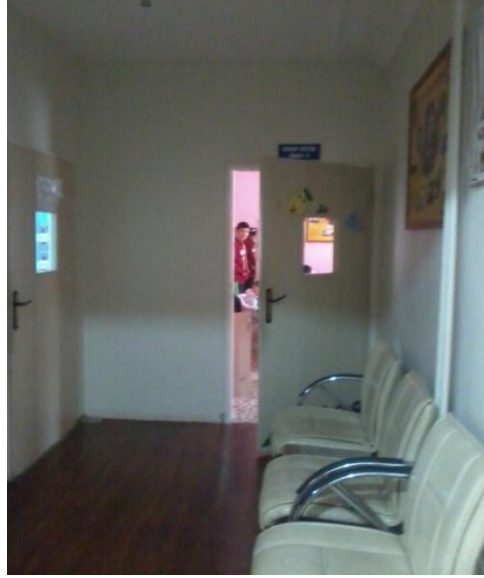
3.1.4. Özel Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI																		
OKULUN ADI: ÖZEL YENİ BİR ÖZLEM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 2. sok. No:18 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.										
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 100 Görüşülen Kişi: Mehmet DOĞAN Yapıyı Tercih Sebebi: Rahatlık ve bahçe faktörü</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde genellikle halıfleks koridorlarda ahşap parkedir. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır. Çocukların oynayabilecekleri bir bahçesi bulunmaktadır. Giriş bölümünde her ne kadar rampa bulunsa bile engelli standartlarını sağlamamaktadır.</p>																		
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)																		
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir			
	VAR	_	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	_	VAR	_	VAR	_	_	VAR	_			
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²			Açılış yılı : 2006								
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐			Yangın merdiveni : Var			Otopark : Tek araçlık					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒			Kat sayısı : 2			Blok sayısı: 1					
ÖZELLİKLER																		
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐								
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐								
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☒								
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐								
	Seramik	☒																
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐								
	Downlight Armatür	☒	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐								
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	PVC	☐								
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	Yok	☐								
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐												
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐								
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐								

Şekil 3.23. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar sarı renktir. Yerler halı kaplamadır. Tül gölgelikler kullanılmıştır.

Şekil 3.24. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Veli bekleme bölümü için ayrı bir mekan düşünülmemiş eğitim odalarının açıldığı koridorda planlanmıştır. Koridorlar beyaz renktedir. Kapılarda velilerin çocuklarını izleyebilmeleri için cam bölme bulunmaktadır. Fakat diğer eğitim merkezlerinde olduğu gibi öğrenci dikkatini dağıtmaktadır.

Şekil 3.25. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.26. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Şekil 3.27. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası

Şekil 3.28. Yeni Bir Özlem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

BÖLÜM 3

3.1.5. Özel Diyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL DİYAR OTİZM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 251. sok. No:42 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 22 Görüşülen Kişi: Adil IŞIK Yapıyı Tercih Sebebi: Koşulları en uygun olan</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde genellikle halıfleks koridorlarda ahşap parkedir. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır. Çocukların oynayabilecekleri bir bahçesi bulunmaktadır. Giriş bölümünde her ne kadar rampa bulunsa bile engelli standartlarını sağlamamaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	_	VAR	VAR	VAR	_	VAR	_	VAR	_	VAR	_	_	VAR	_
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²			Açılış yılı : 2013					
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐			Yangın merdiveni : Var					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒			Kat sayısı : 2					
										Blok sayısı : 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.29. Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.30. Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar açık renktir. Yerler ahşap parkedir. Herhangi bir halı kaplama yapılmamıştır. Çocukların aktivitelerini geliştirmek için oyun oynayabilecekleri oyuncaklar da bu eğitim odalarında bulunmaktadır. Fakat odaların fazla renkli olması otizimli öğrencinin dikkatini dağıtabilmektedir.

Şekil 3.31. Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Lavabo Bölümü

Lavabolarda çocukların boyu yetersiz kaldığı için bir basamakla çözüm getirilmiştir. Yerler seramik kaplıdır. Islak hacim olduğu için çocukların kayma ihtimalini arttırmaktadır.

Şekil 3.32. Dıyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe

Şekil 3.33. Diyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdivenler kayma ihtimalinden dolayı mermer kaplama üzerine sonradan halı ile kaplanmıştır. Güvenlik için korkuluk yapılmıştır. Fakat güvenlik açısından iki tarafada korkuluk yapılması daha mantıklı olacaktır.

Şekil 3.34. Diyar Otizm Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun Odası

Oyun odalarında eğitsel oyun ve oyuncaklar bulunmaktadır. Bunun dışında engelli bireyin hareket ihtiyacını da karşılamaktadır.

BÖLÜM 3

3.1.6. Özel Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL ADA ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Aydın Arslan Bulvarı Tuzlu 3. Sok. Aklan 14 Apartmanı Bağlar/DİYARBAKIR										BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.					
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli, Bedensel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 150 Görüşülen Kişi: Ayhan ŞAHİN Yapıyı Tercih Sebebi: Herhangi bir sebebi yok</p> <p>Bağlarda bulunan Aklan 14 apartmanının zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde ahşap kaplamadır. Koridorlarda seramik kaplamadır. Sirkülasyonun fazla olduğu koridorlarda seramik kaplama olması öğrencilerin kayma ihtimalini arttırmaktadır. Tüm eğitim birimleri zemin katta bulunmaktadır. Asma katta sadece idari birimler yer almaktadır. Fizik tedavi bölümü zemin katta yer aldığı halde kot farkı olmasından dolayı rampa ile geçiş yapılmıştır. Fakat rampa engelli standartlarına uygun değildir. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 560 m ²			Açılış yılı : 2009					
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐			Yangın merdiveni : Yok					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒			Kat sayısı : 2 (2. kat asma kattır.)					
										Blok sayısı : 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.35. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar açık renktir. Yerler ahşap parkedir. Öğrencinin kendini görmesi, tanınması için her bir odada ayna bulunmaktadır.

Şekil 3.36. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

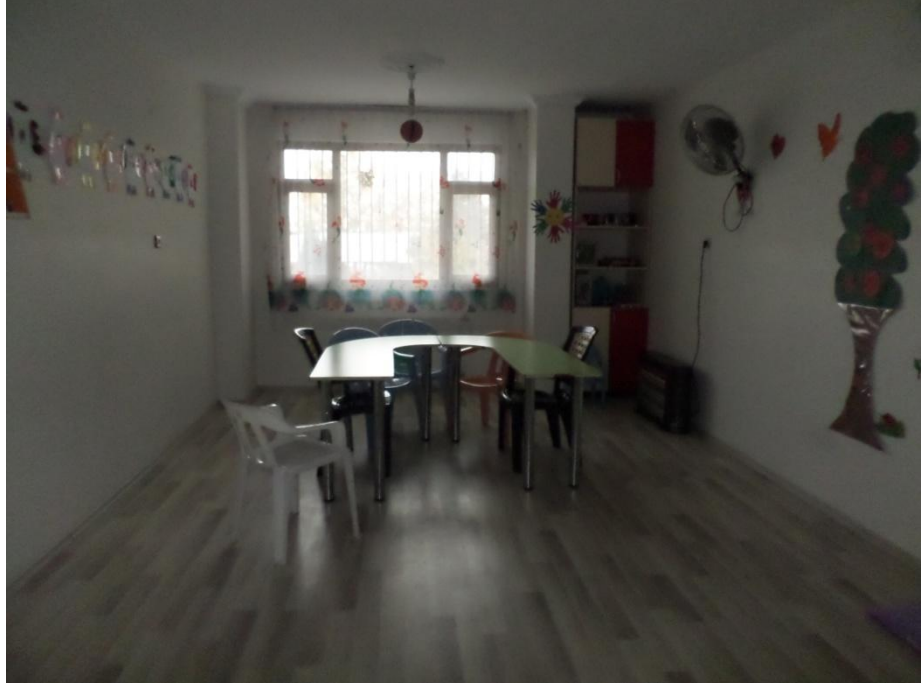

Şekil 3.37. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümüne Açılan Kapı

Zemin katta hemen girişin yanında bulunan fizik tedavi bölümüne geçiş kot farkından dolayı merdiven ve rampa ile sağlanmaktadır. Yapı içerisinde böyle bir durumun olması engelli bireylerin geçişini zorlaştırmaktadır.

Şekil 3.38. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Psikolog Odası

Şekil 3.39. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

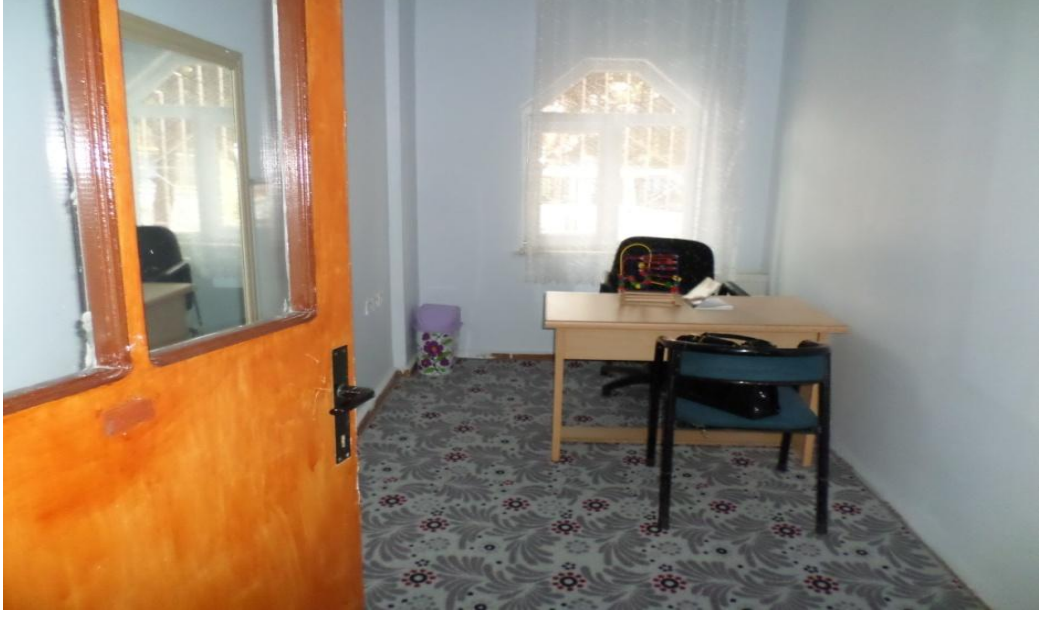

Şekil 3.40. Ada Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

BÖLÜM 3

3.1.7. Özel Lokman Hekim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL LOKMAN HEKİM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 251. Sok. No:14 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli ve Zihinsel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 30 Görüşülen Kişi: Necla KARTAL Yapıyı Tercih Sebebi: En uygun yer</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Tüm mekanlarda zemin halı kaplamadır. Wc'ler seramik kaplamadır. Merdivende de halı kaplama kullanılmış ve güvenlik açısından her iki tarafında korkuluk yapılmıştır. Kapılarda öğrenciyi gözlem için bölüntüler yapılmıştır fakat öğrenciyi rahatsız edecek dikkatini dağıtacak şekildedir. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir. Yapı giriş merdivenleri mermerdir. Yağışlı havalarda kayma ihtimalini artırmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²				Açılış yılı : 2013				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐				Yangın merdiveni : Var				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒				Otopark : Tek araçlık				
							Kat sayısı : 2				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐											
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.41. Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar açık renktir. Hemen hemen her bölümde yerler halı ile kaplanmıştır. Kapılar için özen gösterilmemiş camlı bölmeler öğrencilerin dikkatini dağıtmaktadır.

Şekil 3.42 .Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Oyun Odası

Oyun odasında çeşitli oyunlar bulunmaktadır. Odalarda renkli tül gölgelikler kullanılmaktadır.

Şekil 3.43. Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.44. Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven mermer kaplamadır. Güvenlik için her iki tarafına korkuluk yapıldığı halde mermer kaplama tercih edilen bir kaplama çeşidi değildir.

Şekil 3.45. Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.46. Lokman Helim Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

Konut olarak tasarlandığında kullanılan mutfak, özel eğitim merkezi olarak kullanılmaya başlandığı zaman uygulama evi bölümü olarak planlanmıştır.

BÖLÜM 3

3.1.8. Özel Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ
MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

OKULUN ADI: ÖZEL BERFİN ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ
ADRES: Sento Cad. Bağcılar Mah. 1086. Sok. Bağlar/DİYARBAKIR

BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.

Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler

Toplam Öğrenci Sayısı: 270

Görüşülen Kişi: Rıdvan PAVİK

Yapıya Tercih Sebebi: Özel bir nedeni yok,Arsa alındı ve özel eğitim merkezine uygun planlandı.

Arsa alınarak özel eğitime uygun planlama yapıldı. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde, koridorlarda ve merdivenlerde ahşap kaplamadır. Veli bekleme bölümünde parlak granit kaplama yapılmıştır. Kapılar sürmeli ve gözlem için bölüntü vardır. Tek taraflı görüş imkanı sağladığı için öğrencilerin dikkatini dağıtmamaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır fakat güvenlik için parmaklık yoktur. Öğretmenlerin bu açıdan öğrencilere daha dikkat etmesi gerekmektedir. Çocukların oyun oynayabileceği küçük bir oyun parkı bulunmaktadır. Yapıya düz ayak girildiği için rampaya ihtiyaç duyulmamaktadır.

YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)

YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-

Bina Özellikleri

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır

Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır

Yapı Büyüklüğü: 450 m²

Yangın merdiveni : Var

Kat sayısı : 3

Açılış yılı : 2000

Otopark : Var

Blok sayısı : 1

ÖZELLİKLER

Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐
	Seramik	☒								
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☒
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐						
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐

Şekil 3.47. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Özel olarak özel eğitim merkezi için tasarlanan yapıda eğitim odaları belirli bir yüksekliğe kadar darbe emici ahşap malzeme ile kaplıdır. Yerler ahşap parke ile kaplıdır. Duvarlarda çocukların etkinlikleri yer almaktadır.

Şekil 3.48. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Rahatlama Odası

Rahatlama odasında duvarlar belirli bir yüksekliğe kadar darbe emici malzeme ile kaplanmıştır. Duvarlar ve kaplanan yumuşak malzeme açık renk olduğu için oda daha ferah görünmektedir.

Şekil 3.49. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.50. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında tül gölgelikler kullanılmıştır. Pencereerde parmalık yoktur. Öğretmenlerin güvenlik açısından daha özenli davranmaları gerekmektedir. Duvarlar açık renktir. Her oda da ayna bulunmaktadır.

Şekil 3.51. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Girişin hemen yan tarafında veli bekleme bölümü mevcuttur. Parlak granit yer döşemesi ile kaplanmıştır. Bahçede çocukların oynayabileceği küçük bir oyun parkı mevcuttur.

Şekil 3.52. Berfin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe

BÖLÜM 3

3.1.9. Özel Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL BİLGEM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Dielekent villaları 1. sok. No:22 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 160 Görüşülen Kişi: Mahmut ERTEN Yapıyı Tercih Sebebi: Ulaşımın rahat ve bahçe olması</p> <p>Dielekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır.Yer döşemeleri eğitim birimlerinde, koridorlarda ve merdivenlerde halı kaplamadır. Uygulama evinde ve WC'lerde seramik kaplama yapılmıştır. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır. Tek taraflı görüş imkanı sağladığı için öğrencilerin dikkatini dağıtmamaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Çocukların oyun oynayabileceği küçük bir oyun parkı bulunmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²				Açılış yılı : 2008				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							■				Yangın merdiveni : Var				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							□				Kat sayısı : 2				
											Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	■	Mekanik Sistem	□	Klima	■	Elektrikli Isıtıcı	□	Yok	□					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	□	Mekanik Sistem	□	Klima	■	Vantilatör	■	Yok	□					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	□	Yükseltilmiş Döşeme	□	Granit	■	Laminat Parke	■	Halı	□					
	Mermer	□	Doğal Taş	□	PVC	□	Epoksi	□	Sertleştirilmiş Beton	□					
	Seramik	■													
Aydınlatma	PVC Gergi	□	Plexiglass	□	Kare Floresan Armatür	□	Bant Floresan Armatür	□	Spot Armatür	□					
	Downlight Armatür	■	Avize	□	Doğal Ahşap	□	Metal	□	ATY Tipi Armatür	□					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	□	Taşyünü	□	Kireç Badana	■	Fasarit	□	PVC	□					
	Alçıpan Vinil Karo	□	Boya	□	Yok	□			Yok	□					
Havalandırma	Doğal	■	Mekanik	□											
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	□	Doğal Taş	□	Tuğla	□	Boya	■	Ahşap Plaka	□					
							Seramik	■	Alçıpan Plaka	□					

Şekil 3.53. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

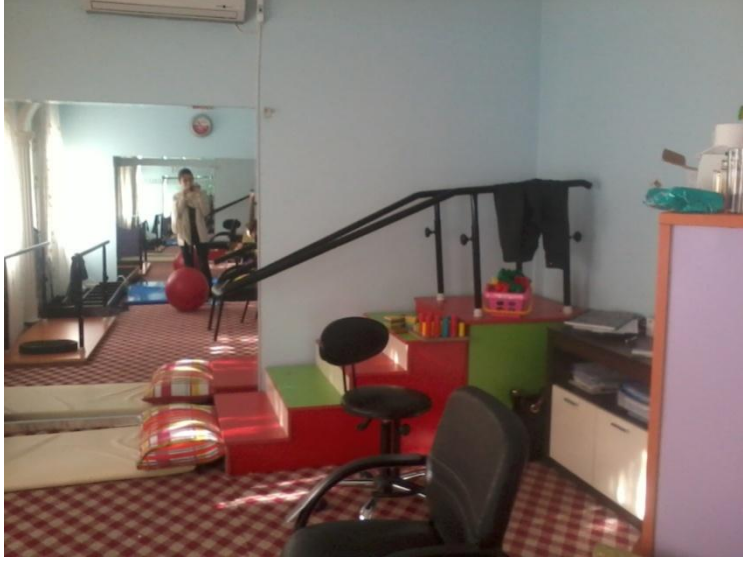
Duvarlar pembe renktedir. Pencrelerde tül gölgelikler kullanılmıştır. Yerler halı kaplanmıştır. Diğer eğitim merkezlerinde olduğu gibi eğitim odalarında aynalar bulunmaktadır

Merdivenlerde güvenlik açısından halı kaplama kullanılmış ve her iki tarafada korkuluk yapılmıştır. Bu durum çocukların merdiveni daha rahat kullanmasını sağlamıştır..

Şekil 3.54. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

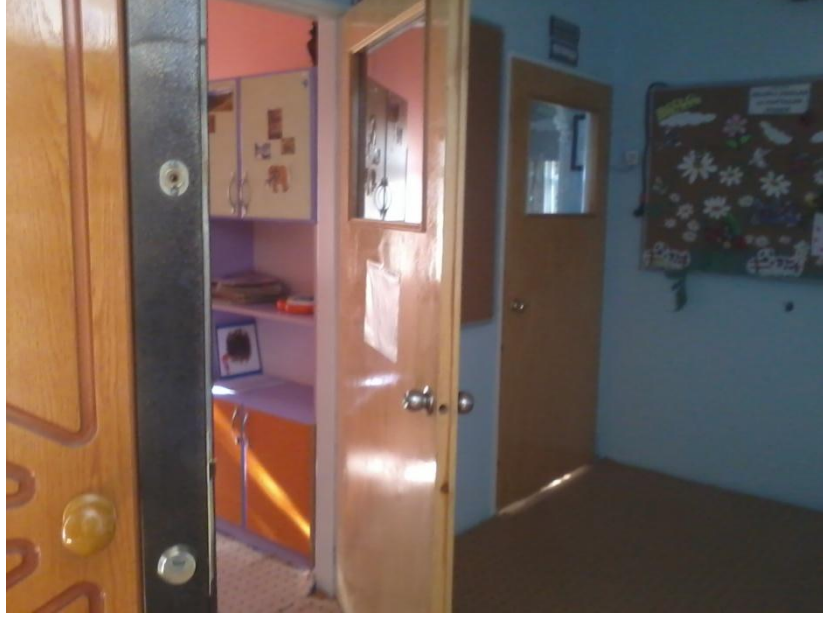
Şekil 3.55. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Fizik tedavi bölümünde engelli bireylerin motor gelişimlerini sağlamaları için hareketler yaptırılmaktadır. Yer döşemesi halı kaplamadır. Duvar mavi renktedir.

Şekil 3.56. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe

Bahçede çocukların güzel vakit geçirebileceği küçük bir oyun parkı bulunmaktadır. Bu oyun parklarının bakımının her yıl yapılması gerekmektedir.

Şekil 3.57. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Eğitim odalarına açılan kapılarda velilerin çocuklarını izleyebilecekleri cam bölmeler bulunmaktadır. İçeriden çocukların görmeyeceği şekilde olan cam bölmeler çocuklarının dikkatinin dağılması açısından önemlidir.

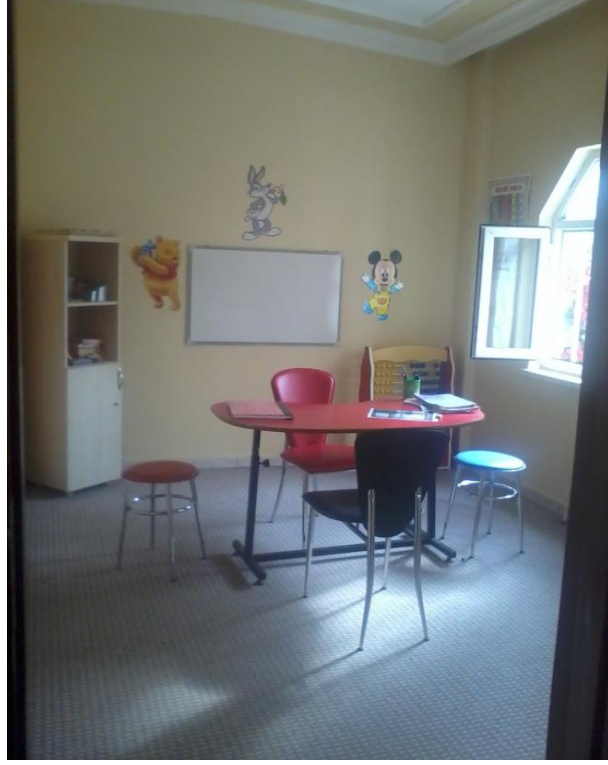

Şekil 3.58. Bilgem Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

BÖLÜM 3

3.1.10. Özel Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL GÜLİSTAN ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 1. sok. No:22 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 107 Görüşülen Kişi: Berna Su AŞAN Yapıyı Tercih Sebebi: Sonradan değiştirilmeye uygun,bahçe olması ve merkezi oluşu</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde genellikle halı kaplama koridorlarda ahşap parkedir.Merdivenlerde kayma ihtimalini azaltmak için halı kaplama yapılmış ve merdivenin her iki tarafında iniş kolaylığı sağlanması açısından korkuluk yapılmıştır. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencereerde gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır. Çocukların oynayabilecekleri bir bahçesi bulunmaktadır. Yapıya düz ayak girildiği ve bedensel engelli öğrenci bulunmadığı için rampaya gerek kalmamıştır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²					Açılış yılı : 2007			
Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Var					Otopark : Tek araçlık			
Revize edilerek Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 2					Blok sayısı: 1			
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.59. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar sarı renktir. Yerler halı kaplanmıştır. Çocukların güvenliği için pencerelerde parmaklıklar vardır. Bazı eğitim odalarında yazı tahtaları bulunmaktadır. Eğitim odalarının kapıları cam bölmelidir.

Şekil 3.60. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.61. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.62. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven halı ile kaplanmıştır. Güvenlik açısından çocukların daha rahat kullanabilmesi için her iki tarafına da korkuluk yapılmıştır.

Şekil 3.63. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi
Rahatlama Odası

Rahatlama odası bazen oyun odası olarakta kullanılmaktadır. Duvar belirli bir yüksekliğe kadar darbe emici malzeme ile kaplanmıştır. Pencereerde tül gölgelikler kullanılmıştır.

Şekil 3.64. Gülistan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

BÖLÜM 3

3.1.11. Özel Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL ABATAN ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 1. sok. No:22 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
<p>Eğitilen Bireyler: İşitme Engelli,Zihinsel Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 140 Görüşülen Kişi: Servet YILDIZ Yapıyı Tercih Sebebi: Uygunluk</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde genellikle ahşap kaplamadır fakat bazı grup eğitim odalarında halı kaplama yapılmıştır. Koridorlarda ahşap kaplamadır.Merdivenlerde kayma ihtimalini azaltmak için halı kaplama yapılmıştır. Merdivenin her iki tarafında da korkuluk yapılmamıştır. Korkulukların olmaması çocuklar için inişlerde sorunlara yol açmaktadır ve tehlikelidir. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır fakat bir tarafı ayna olmadığı için öğrencinin dikkatini dağıtmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmaktadır ve güvenlik için parmaklık bulunmaktadır. Çocukların oynayabilecekleri bir bahçesi bulunmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²				Açılış yılı : 2010				
Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							☐				Yangın merdiveni : Var				
Revize edilerek Özel Eğitim veRehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							☒				Kat sayısı : 2				
											Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☒	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.65. Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup ve Bireysel Eğitim Odaları

Eğitim odalarında duvarlar pembe renktir. Koyu renk kullanılması odaların daha dar ve karanlık görünmesine sebep olmuştur. Ders alan öğrencinin dikkatinin dağılmasına sebep olabilir. İşitme engelli bireyler olduğu halde eğitim birimlerinde ses yalıtımı yapılmamıştır.

Şekil 3.66. Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdivende korkuluk bulunmamaktadır. Güvenlik açısından riskli bir durum oluşturmaktadır. Merdivenler kaymayı engellemesi için halı ile kaplanmıştır. Duvarlar her mekanda pembe renklidir. Tüm mekanların daha karanlık olmasına sebep olmaktadır.

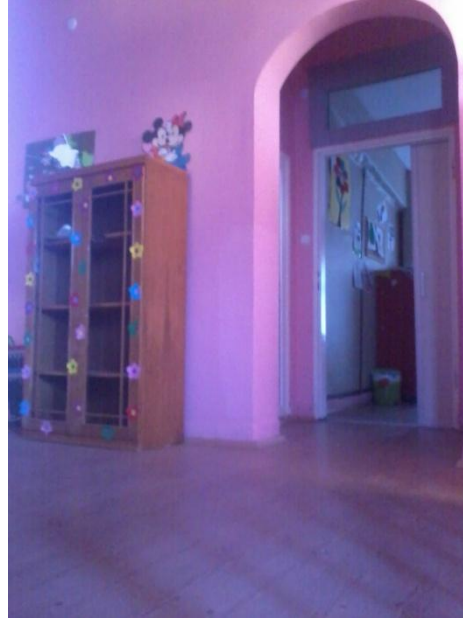

Şekil 3.67. Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.68. Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

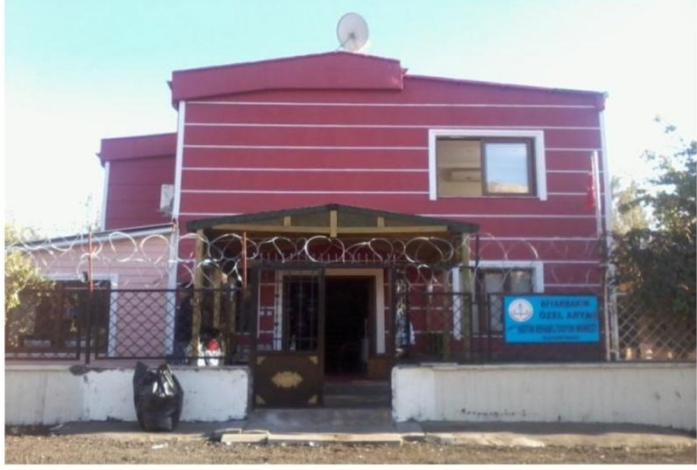

Eğitim odalarının kapısında cam bölme vardır. koridorlarda duvar renginden dolayı daha karanlık görünmektedir.

Şekil 3.69. Abatan Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Ana Holden Bir Görünüş

BÖLÜM 3

3.1.12. Özel Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL ARYA ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 249. sok. No:38 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli, Bedensel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 190 Görüşülen Kişi: İbrahim POLAT Yapıyı Tercih Sebebi: Bahçe olması,Merkezi ve Değiştirilmeye uygun Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek(eklemeler yapılarak) eğitime başlanılmıştır. Yer döşemeleri eğitim birimlerinde ahşap kaplamadır. Koridorlarda granit kaplamadır.Sirkülasyonun fazla olduğu koridorlarda granit kaplama olması öğrencilerin kayma ihtimalini arttırmaktadır. Kapılarda gözlem için bölüntü vardır Tek taraflı görüş imkanı sağladığı için öğrencilerin dikkatini dağıtmamaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencereelerde gölgelikler kullanılmaktadır fakat güvenlik için parmaklık yoktur. Öğretmenlerin bu açıdan öğrencilere daha dikkat etmesi gerekmektedir. Çocukların oyun oynayabileceği küçük bir oyun parkı bulunmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 235 m ²			Açılış yılı: 2009					
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni: Var			Otopark: Tek araçlık					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı: 2			Blok sayısı: 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☐													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☒					
	Downlight Armatür	☐	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐											
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.70. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar beyaz renk yerler ahşap kaplıdır. Pencerelerde parmaklık yoktur. Bu da güvenlik riski oluşturmaktadır.

Şekil 3.71. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

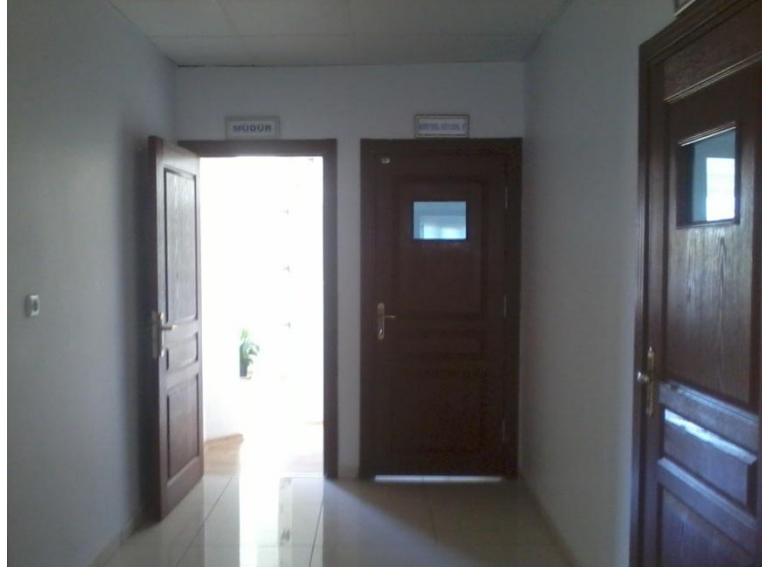

Şekil 3.72. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Koridoru

Eğitim merkezine giriş holü yer döşemesi parlak granittir. Hemen yan tarafında sonradan eklenti yapılmış veli bekleme bölümü bulunmaktadır. Velilerin çocuklarını beklerken oturabilecekleri mobilyalar ve televizyon bulunmaktadır.

Şekil 3.73. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Şekil 3.74. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Koridorlarda duvarlar sade beyaz renktir ve yer döşemesi parlak granit kaplamadır. Granit kaplamalar yerine pvc kaplamaların tercih edilmesi çocukların güvenliği açısından daha iyi olacaktır.

Şekil 3.75. Arya Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

BÖLÜM 3

3.1.13. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI	
OKULUN ADI: ÖZEL BİR YAKLAŞIM ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Selahattin Eyyubi Mah. Bayındırlık Cad./339. Sk 12/B Bağlar/DİYARBAKIR	BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.
	
	

Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli, İşitme Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler
Toplam Öğrenci Sayısı: 300
Yapıyı Tercih Sebebi: Herhangi bir sebebi yok

Bağlarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Veli bekleme bölümü ve fizik tedavi bölümü halı kaplamadır. Bunların dışında kalan tüm birimler seramik kaplamadır. Hemen hemen her yerde tüm mekânlarda seramik kullanılması kayma ihtimalini arttırmaktadır. Kapılarda gözlem için bölüntü yapılmamıştır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Çocukların oyun oynayabileceği bir bahçesi bulunmaktadır.

YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)

YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-

Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 1300 m ²		Açılış yılı: 2006
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır	☐						Yangın merdiveni: Yok		Otopark: Var
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır	☒						Kat sayısı: 1		Blok sayısı: 1

ÖZELLİKLER

Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☒
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐
	Seramik	☒								
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☒	Spot Armatür	☐
	Downlight Armatür	☐	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐				
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Boya	☒	Ahşap Plaka	☐
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐

Şekil 3.76. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

Giriş bölümü, koridorlar ve bir çok mekan seramik ile kaplıdır. Buda öğrenciler için güvenlik sorunlarına sebep olmaktadır. Giriş bölümünde bulunan rampa bedensel engelli bireyler için yapılmış fakat standartlara uygun olan eğim yüzdesini sağlamamaktadır.

Şekil 3.77. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.78. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe

Binaya ait olan bahçe aynı zamanda özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi tarafından da kullanılmaktadır. Fakat çocukların gelişimine katkıda bulunacak yada oyun oynayabilecekleri herhangi bir oyun parkı bulunmamaktadır.

Şekil 3.79. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Kapısı

Şekil 3.80. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

Yer döşemesinin seramik gibi kaygan bir malzeme ile kaplı olması bu tür mekanlarda çocukların kayma ihtimalini arttırmaktadır. Kaymaz pvc tarzı malzemelerin seçilmesi bu tür mekanlar için daha doğru bir tercih olacaktır. Aynı zamanda merdivenlerin mermer kaplama olmasında çocuklar açısından risk oluşturmaktadır.

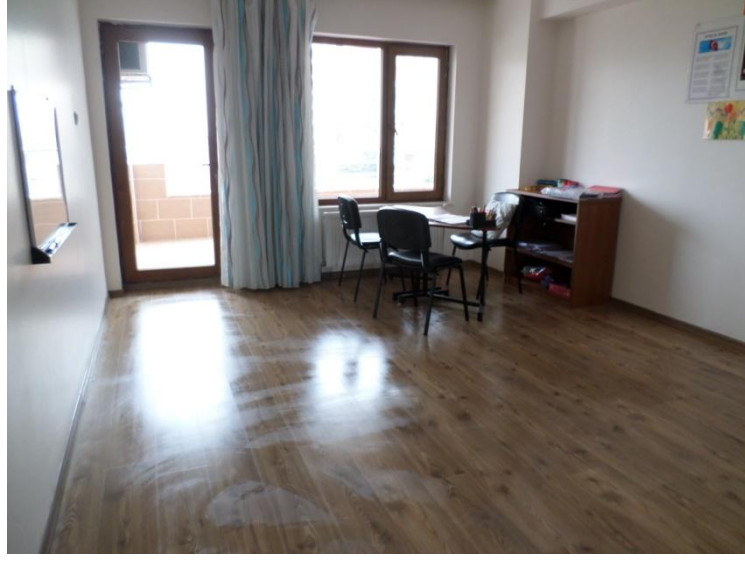

Şekil 3.81. Özel Bir Yaklaşım Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

BÖLÜM 3

3.1.14. Özel Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL DİCLEKENT ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Diclekent Caddesi Peyas Mahallesi 245. sok. Palmiye Ateşler Sitesi B Blok Altı Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 240 Görüşülen Kişi: İrem ATLI Yapıyı Tercih Sebebi: Uygun koşullar</p> <p>Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. 2004 yılından bu yana diclekent dublekslerinden birinde eğitime devam eden özel eğitim merkezi 2013 yılı itibarı ile şuan ki yerine yerleşmiştir. Koridorlar,merdiven ve WC'ler hariç tüm mekanlar ahşap kaplamadır. Koridorların granit kaplama olması kayma ihtimalini artırmaktadır. Kapılarda gözlem için bölüntü yapılmıştır fakat yüksek kalmaktadır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencereleerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmamıştır. Bu da güvenlik açısından sorun teşkil etmektedir. Giriş bölümünde bahçe gibi bir bölüm bulunmaktadır fakat çocukların oyun oynayabilecekleri bir alan değildir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: Bilgi verilmedi.				Açılış yılı : 2004 - Yeni yapıya yerleşim 2013				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Yok				Otopark : Var				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 3 (Bodrum ile birlikte)				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☒					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.82. Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Duvarlar beyaz renktedir. Yerler ahşap parkedir. Bazı eğitim odalarında balkona açılan kapı sürekli kilitli tutulmaktadır. Fakat yine de balkonun olması çocuklar için güvenli olmamaktadır. Pencereerde de parmaklık bulunmaması güvenlik açısından sorun teşkil etmektedir. Tüm eğitim odalarında ayna bulunmaktadır.

Şekil 3.83. Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Şekil 3.84 .Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdivenler granit kaplamadır. Bu da çocuklar için kayma riskini arttırmaktadır. Duvar kısmında kalan tarafa da korkuluk yapılması tutunabilme açısından daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

Şekil 3.85. Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.86. Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.87 .Diclekent Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi WC Bölümü

BÖLÜM 3

3.1.15. Özel Diyarbakır Buket Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL DİYARBAKIR BUKET ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Bağcılar Mahallesi 1069. sok. No:11/A Bağlar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: İşitme Engelli Toplam Öğrenci Sayısı: 201 Görüşülen Kişi: Aslı KARAKOYUN Yapıyı Tercih Sebebi: Arsa alındı ve eğitime yönelik yapıldı.</p> <p>Bağlar Bağcılar Mahallesinde bir arsa alınarak eğitime özel planlandı ve eğitime başlanılmıştır.İki katı sadece işitme engelli bireylere eğitim vermeye yönelik kurulmuştur. İşitme engelli bireylere yönelik olduğu için bireysel eğitim odalarının duvarları ses yalıtım mazlemesi ile kaplanmıştır. WC'ler hariç tüm mekanlar halı kaplamadır. We'ler seramik kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi rahatsız etmeyecek şekilde gözlem için bölüntüler yapılmıştır. Merdiven rahat kullanım açısından çift kollu tasarlanmıştır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Giriş bölümünde bahçe gibi bir bölüm bulunmaktadır fakat çocukların oyun oynayabilecekleri bir alan değildir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 300 m ²			Açılış yılı : 2004					
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır							Yangın merdiveni : Var			Otopark : Var					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır							Kat sayısı : 2			Blok sayısı: 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☐	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☐	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Doğal Ahşap	☐	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Kireç Badana	☒			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.88. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Şekil 3.89. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

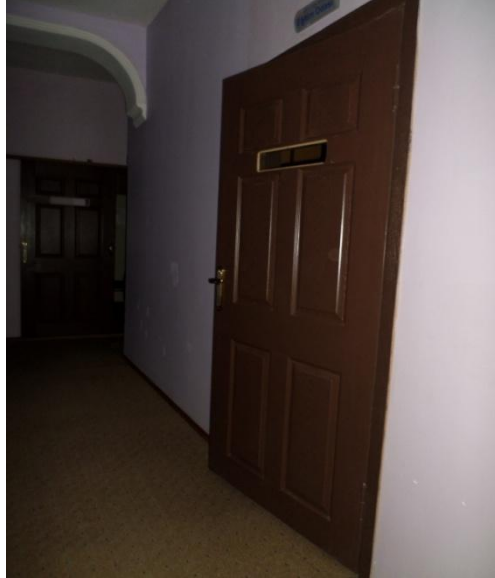
İşitme engelli bireyler olduğu için bireysel eğitim odalarında duvarlar ses yalıtımı için strafor ile kaplanmıştır. Yerler halı kaplamadır. Pencereleerde tül gölgelikler bulunmaktadır. Aynı zamanda güvenlik için parmaklık yapılmıştır.

Şekil 3.90. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven çift kollu olarak tasarlanmış ve kayma ihtimalini engellemek için halı ile kaplanmıştır. Eğitim odaları kapılarında dikkati dağıtmayacak şekilde küçük bir cam bölme vardır.

Şekil 3.91. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.92. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

Şekil 3.93. Diyarbakır Buket Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi WC Bölümü

BÖLÜM 3

3.1.16. Özel Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL DİYARBAKIR ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mahallesi Gaziler Dupleks Evler 353. Sok. No: 2-4-6 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli ve Zihinsel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 200 Görüşülen Kişi: Ali Yavuz SAĞLAM YAŞAR Yapıyı Tercih Sebebi: Kullanışlı olması</p> <p>2006 yılından itibaren Özel Helin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak kullanılan yapı 2013 yılı itibarı ile isim değişikliği yapmıştır. Gaziler semtinde bulunan dupleks evlerden 3 blok revize edilerek eğitime başlanılmıştır. WC'ler hariç tüm mekanlar ahşap kaplamadır. Eğitim birimlerinde ahşap kaplama üzerine çeşitli desen ve boyutlarda halılar serilmiştir. Wc'ler seramik kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi rahatsız etmeyecek şekilde gözlem için bölüntüler yapılmıştır. Merdivenler kaymayı önlemek amacı ile halı ile kaplanmış ve güvelik için her iki yanınada korkuluk yapılmıştır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Büyük bir bahçesi bulunmaktadır. Bahçede çocuklar için oyun parkı mevcuttur. Giriş bölümünde yer alan rampalar standartlara yakın olduğu için engelli bireyi zorlamamaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 245 m ²				Açılış yılı : 2004				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Var				Otopark : Var				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 2				Blok sayısı: 3				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☐	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐	Yok	☐	Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Seramik	☒	Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.94. Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Şekil 3.95. Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvarlar sarı renktir. Bazı eğitim odalarında duvarlar yarıya kadar darbe emici malzeme ile kaplanmıştır. Yerler halı kaplamadır. Duvarlarda çocukların yaptığı çeşitli etkinlikler bulunmaktadır. Pencereelerde desenli tül gölgelikler bulunmaktadır.

Şekil 3.96 .Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Eğitim odalarının kapılarında cam bölmeler bulunmaktadır. Koridorlarda duvarlar beyaz renktir. Yerler ahşap parkedir.

Şekil 3.97. Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Şekil 3.98. Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

Şekil 3.99. Diyarbakır Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Giriş bölümündeki rampa standartlarına uygun olarak yapılmıştır. Merdivenlerde kayma ihtimalini azaltmak için halı kaplama yapılmıştır. Merdivenin iki tarafında korkuluk yapılmıştır.

BÖLÜM 3

3.1.17. Özel Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ															
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ															
MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL ELİT TERAPİ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ								BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.							
ADRES:Diclekent Bulvarı Bp Benzinlik Arkası 68.Sok Altınsoy Sitesi A- Blok Giriş Katı Kayapınar/DİYARBAKIR															
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli, Zihinsel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 300 Görüşülen Kişi: Hatice GÜRİSOY Yapıyı Tercih Sebebi: Merkezi olması</p> <p>Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Eğitim birimlerinde zemin kaplaması ahşap kaplamadır. Zemin katta koridorlar PVC kaplama 1. katta ise seramik kaplamadır. Wc'ler seramik kaplamadır. Merdivende granit kaplama kullanılmıştır. Kapılarda öğrenciyi rahatsız etmeyecek şekilde gözlem için bölüntüler yapılmıştır.Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencereleerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 400 m ²					Açılış yılı: 2003			
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni: Var					Otopark: Yok			
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı: 2					Blok sayısı: 1			
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☒					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.100. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Şekil 3.101. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarında duvar sade renktir. Yerler ahşap parkedir. Eğitim odalarında ayna bulunmaktadır. Duvarlarda çocukların yaptığı etkinlikler bulunmaktadır

Şekil 3.102. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.103. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Merdiven

Merdiven basamakları mermer kaplamadır. Her iki yanında da korkuluk bulunmaktadır. İnce uzun olması açısından pek kullanışlı olmamaktadır.

Şekil 3.104. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Engelli WC

Şekil 3.105. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

Şekil 3.106. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Şekil 3.107. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Öğretmenler Odası

Şekil 3.108. Elit Terapi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi
WC Bölümü

Çocukların boyu yetişemediği için basamakla çözüm getirilmiştir. Yerler seramik kaplamadır. Çocukların kayma ihtimalini arttırmaktadır. Koridorlarda duvarlar sade renktir ve sirkülasyonun fazla olduğu bir alan olduğu için zemin hijyenik olması amacıyla pvc kaplamadır.

Şekil 3.109. Elit Terapi Özel Eğitim ve
Rehabilitasyon Merkezi
Koridor

BÖLÜM 3

3.1.18. Özel Seçkin Yaşam Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL SEÇKİN ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 250. Sok. No:33 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli, Zihinsel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 150 Görüşülen Kişi: İrfan ARGİN Yapıyı Tercih Sebebi: Herhangi bir sebebi yok</p> <p>Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Tüm mekanlarda zemin halı kaplamadır. Wc'ler seramik kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi gözlem için bölüntüler yapılmıştır fakat öğrenciyi rahatsız edecek dikkatini dağıtacak şekildedir. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Bedensel engelli bireylere eğitim verildiği halde fizik tedavi bölümü planlanmamıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 380 m ²				Açılış yılı : 2007				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Yok				Otopark : Tek araçlık				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 1				Blok sayısı : 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.110. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.111. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Duvarlar turuncu renktedir. Yer halı kaplamadır. Her eğitim odasında farklı desenlerde halı kullanılmıştır. Duvarlarda çocukların yaptığı etkinlikler yer almaktadır. Pencereerde parmaklıklar vardır ve tül gölgelikler kullanılmıştır. Renklerin bu kadar karışık olması otizimli öğrencilerin dikkatinin dağılmasına sebep olabilmektedir.

Şekil 3.112. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Veli Bekleme Bölümü

Şekil 3.113. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Koridorlarda duvarla iki renktir. Yerler halı kaplamadır. Girişin hemen yan tarafından koridorla bağlantılı bir veli bekleme bölümü bulunmaktadır.

Şekil 3.114. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Uygulama Evi

Şekil 3.115. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

Bedensel engelli öğrencilerin kullanabilmeleri için rampa yapılmış fakat döşeme ile rampa arasında bulunan kot farkı rampanın rahatlıkla kullanılmasını engellemektedir. Eğitim odalarına açılan kapılarda cam bölmeler bulunmaktadır.

Şekil 3.116. Seçkin Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

BÖLÜM 3

3.1.19. Özel Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI		
OKULUN ADI: ÖZEL SEVGİ DEMETİ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES : Diclekent Bulvarı Ava Düşün Salonu Arkası Çeysa 1 Sitesi B/1 Blok Altı No:3 Kayapınar/DİYARBAKIR	BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.	
		

Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli, Zihinsel Engelli ve İşitme Engelli Bireyler
Toplam Öğrenci Sayısı: 183
Görüşülen Kişi: Medeni TOKMAK
Yapıyı Tercih Sebebi: Uygun olması

Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Eğitim birimleri ve koridorlar halı kaplamadır. İşitme engelliler için kullanılan bireysel eğitim sınıflarının duvarlarında ses yalıtım kaplaması yapılmıştır. Wc'ler seramik kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi rahatsız etmeyecek şekilde gözlem için bölüntüler yapılmıştır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelede gölgelikler kullanılmakta olup tek kat olduğu için parmaklık yapılmamıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir. Bahçede çocukların oyun oynayabileceği bir oyun parkı bulunmamaktadır.

YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)

YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-

Bina Özellikleri		Yapı Büyüklüğü: 485 m ²	Açılış yılı: 2006
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır	☐	Yangın merdiveni: Yok	Otopark: Var
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır	☒	Kat sayısı: 1	Blok sayısı: 1

ÖZELLİKLER

Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☒
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐
	Seramik	☒								
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐
	Downlight Armatür	☐	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐						
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐

Şekil 3.117. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Eğitim odalarının her biri farklı bir renktir. Yerler halı kaplamadır. Yukarıdaki Şekil deki sınıf işitme engelliler eğitim sınıfı olduğu için duvarlar ses yalıtımlıdır. Duvar renkleri de diğer sınıflara göre daha canlı renktedir. Aynı zamanda veliler çocuklarını kamera sistemi ile izleyebilmektedir.

Şekil 3.118. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

Şekil 3.119. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.120. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Giriş Bölümü

Girişte bulunan rampa engelli standartlarına uygun değildir. Engelli bir bireyin kullanımını zorlaştırmaktadır.

Şekil 3.121. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Müdür Odası

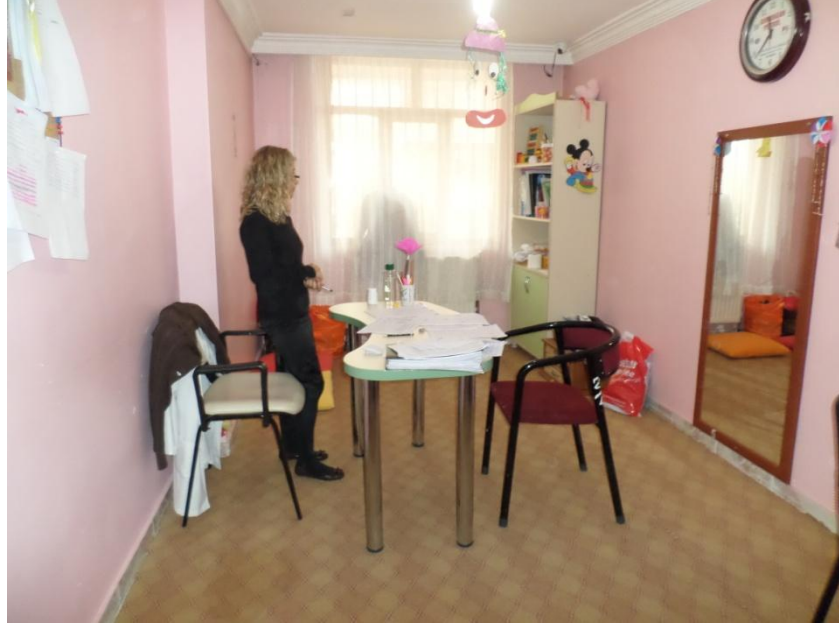

Şekil 3.122. Sevgi Demeti Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Öğretmenler Odası

BÖLÜM 3

3.1.20. Özel Sevgi Tomurcuğu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL SEVGİ TOMURCUĞU ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES : Diclekent Bulvarı Medya Market Arkası Güzel Apt. Zemin Kat 1/1 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.							
<p>Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 110 Görüşülen Kişi: Hediye ATAY Yapıyı Tercih Sebebi: Uygun olması</p> <p>Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Tüm mekanlar halı kaplamadır. Wc'ler seramik kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi rahatsız etmeyecek şekilde gözlem için bölüntüler yapılmıştır. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Sadece zihinsel engelli bireylere yönelik bir eğitim merkezi olduğu için renklerin fazla kullanılması, duvarlara asılan etkinlikler çocukların algılama yeteneklerini arttırdığı için olumlu bir örnektir. Pencerelerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir. Yapıya girişte kot farkı fazla olduğu için rampa yerine engelli lifli yapılması daha doğru olacaktır. Bahçede çocukların oyun oynayabileceği bir oyun parkı bulunmamaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	-	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 400 m ²				Açılış yılı : 2006				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Yok				Otopark : Yok				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 1				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☒					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.123. Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.124. Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Eğitim Odası

Şekil 3.125. Sevgi Tomurcuğu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Eğitim Odası Kapısı

Eğitim odalarına açılan kapılarda küçük bir cam bölme bulunmaktadır. Fakat insan boyuna oranla biraz yukarıda kalmaktadır. Velinin bu bölmeden çocuğunu izlemesi imkansızdır. Zaten veliler çocuklarını kamera sistemi ile veli bekleme bölümünden izleyebilmektedir. Fakat zihinsel engelli öğrencilerin eğitildiği merkezlerde fizik tedavi bölümü bulunması gerekliliği olduğu halde bu bölüm bulunmamaktadır.

Şekil 3.126. Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Koridor

Şekil 3.127. Sevgi Tomurcuğu Özel eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.128. Sevgi Tomurcuğu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bahçe

Binaya ait bir bahçe bulunmaktadır. Özel eğitim merkezide bahçeyi kullanabilmektedir fakat bahçede herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

BÖLÜM 3

3.1.21. Özel Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL YENİDEN DOĞUŞ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 1. Sok. No:8 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli ve Zihinsel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 175 Görüşülen Kişi: Baran TÜRKMEN Yapıyı Tercih Sebebi: En uygun yer</p> <p>Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Tüm mekânlarda zemin halı kaplamadır. Wc'ler seramik kaplamadır. Merdivende de halı kaplamadır. Kapılarda öğrenciyi gözlem için bölüntüler yapılmıştır fakat öğrenciyi rahatsız edecek dikkatini dağıtacak şekilde değildir. Aydınlatma doğal ve yapay yoldan sağlanmaktadır. Pencerelelerde gölgelikler kullanılmakta olup güvenlik için parmaklık yapılmıştır. Yapı girişinde yapılan rampa standartlara uygun değildir. Bahçesi bulunmaktadır.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²				Açılış yılı : 2006				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Var				Otopark : Tek araçlık				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 2				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐			Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

Şekil 3.129. Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Bireysel Eğitim Odası

Şekil 3.130. Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Grup Odası

Şekil 3.131. Yeniden Doğuş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi Fizik Tedavi Bölümü

BÖLÜM 3

3.1.22. Özel Mavi Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL MAVİ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES: Peyas Mah. Diclekent villaları 250. Sok. No:33 Kayapınar/DİYARBAKIR								BİNANIN DURUMU: MÜSTAKİL,BAHÇESİ OLAN BİR YAPIDIR.							
															
<p>Eğitilen Bireyler: Bedensel Engelli, Zihinsel Engelli, İşitme Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 270 Görüşülen Kişi: Ali YILDIRIM Yapıyı Tercih Sebebi: Bahçe ve müstakil olması</p> <p>Mekarlardan fotoğraf çekimine izin verilmemiştir. 2013 yılında rehabilitasyon merkezine uygun tasarlanmıştır. Giriş bölümündeki rampa engelli standartlarına uygun değildir. Pencerelelerde parmaklık yapılmamıştır fakat pencere açılış yönleri güvenlik açısından risk oluşturmayacak şekildedir. Bahçe içerisinde çocukların oyun oynayabileceği bir oyun parkı bulunmaktadır. Yeni yapılan yapıda veliler çocuklarını kamera sistemi ile izleyebilmektedir.</p>															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	VAR	-	VAR	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: 210 m ²			Açılış yılı : 2103					
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Var			Otopark : Tek araçlık					
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 2			Blok sayısı: 1					
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☒	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☐	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☒	Laminat Parke	☒	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☐	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Yok	☐			Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐											
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

3.1.23. Özel Duygu Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL DUYGU ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES : Kooperatifler Mah. Bahar Sok. Mehmetçik İlköğretim Okulu Karşısı Fevzi Bey Apt. Ofis Yenisehir/DİYARBAKIR										BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.					
Fotoğrafa izin verilmemiştir.				Fotoğrafa izin verilmemiştir.						Fotoğrafa izin verilmemiştir.					
Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli, İşitme Engelli, Bedensel Engelli ve Otizmli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 450 Görüşülen Kişi: Melike SEÇİK Yapıyı Tercih Sebebi: Ulaşım															
Kayapınarda bir apartmanın zemin katı revize edilerek eğitime başlanılmıştır. Yapı ile ilgili fotoğraf çekimine izin verilmemiştir. Yer döşemesi hemen hemen her bölümde PVC kaplamadır. Kapılarda cam bölüntü bulunmaktadır. Duvarlar mor renktedir. Isıtma klima ve fanlarla sağlanmaktadır. Giriş bölümündeki rampa engelli standartlarını sağlamamaktadır. Bahçesi bulunmamaktadır.															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: Bilgi verilmedi.				Açılış yılı : 2003				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Yok				Otopark : Yok				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 3				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Doğalgaz	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☒	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☒	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

BÖLÜM 3

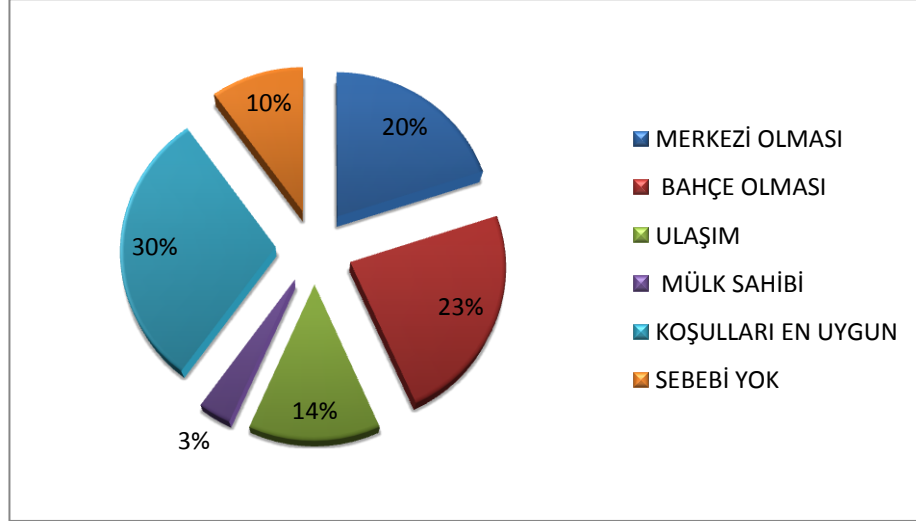
3.1.24. Özel İlk Gülüş Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi

DİCLE ÜNİVERSİTESİ															
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ															
MİMARLIK ANABİLİMDALI YÜKSEK LİSANS PROGRAMI															
OKULUN ADI: ÖZEL İLK GÜLÜŞ ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ ADRES :Peyas Mah. Diclekent villaları 6. sok. No:14 Kayapınar/DİYARBAKIR										BİNANIN DURUMU: BİR BİNANIN ZEMİN KATINDA BULUNMAKTADIR.					
Fotoğrafa izin verilmemiştir.				Fotoğrafa izin verilmemiştir.						Fotoğrafa izin verilmemiştir.					
Eğitilen Bireyler: Zihinsel Engelli ve Bedensel Engelli Bireyler Toplam Öğrenci Sayısı: 200 Görüşülen Kişi: Ömer DİNÇ Yapıyı Tercih Sebebi: Bahçesi olması ve Sakin olması Diclekent dubleks bloklarından bir tanesi revize edilerek eğitime başlanılmıştır.Yapı ile ilgili fotoğraf çekimine izin verilmemiştir. Mekanlarda duvar renkleri aynıdır. Bahçesi bulunmaktadır. Yapıya düz ayak girildiği için rampaya ihtiyaç duyulmamıştır.															
YAPIDA VAR OLMASI GEREKEN MEKANLAR (YÖNETMELİKLERE GÖRE)															
YAPIDA VAR OLAN MEKANLAR	Müdür Odası	Müdür Yrd. Odası	Öğretmenler Odası	Bireysel Eğitim Odası	Grup Eğitimi Odası	Fizyoterapi Salonu	Uygulama Evi	Görüşme Odası	WC'ler	Engelli WC	Bahçe	Rahatlama Odası	Psikolog Odası	Veli Bekleme Bölümü	Revir
	VAR	-	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	VAR	-	-	VAR	-
Bina Özellikleri							Yapı Büyüklüğü: Bilgi verilmedi.				Açılış yılı : 2007				
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak tasarlanan binadır ☐							Yangın merdiveni : Yok				Otopark : Yok				
Revize edilerek Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak hizmet veren binadır ☒							Kat sayısı : 3				Blok sayısı: 1				
ÖZELLİKLER															
Isıtma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Doğalgaz	☐	Klima	☒	Elektrikli Isıtıcı	☒	Yok	☐					
Soğutma Sistemi	Merkezi Sistem	☐	Mekanik Sistem	☐	Klima	☒	Vantilatör	☒	Yok	☐					
Zemin Kaplaması	Doğal Ahşap	☐	Yükseltilmiş Döşeme	☐	Granit	☐	Laminat Parke	☐	Halı	☐					
	Mermer	☐	Doğal Taş	☐	PVC	☒	Epoksi	☐	Sertleştirilmiş Beton	☐					
	Seramik	☒													
Aydınlatma	PVC Gergi	☐	Plexiglass	☐	Kare Floresan Armatür	☐	Bant Floresan Armatür	☐	Spot Armatür	☐					
	Downlight Armatür	☒	Avize	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	ATY Tipi Armatür	☐					
Tavan Kaplaması	Alçıpan	☐	Taşyünü	☐	Doğal Ahşap	☐	Metal	☐	PVC	☐					
	Alçıpan Vinil Karo	☐	Boya	☐	Kireç Badana	☒	Fasarit	☐	Yok	☐					
Havalandırma	Doğal	☒	Mekanik	☐	Yok	☐									
Duvar Kaplaması	Duvar Kağıdı	☐	Doğal Taş	☐	Tuğla	☐	Boya	☒	Ahşap Plaka	☐					
							Seramik	☒	Alçıpan Plaka	☐					

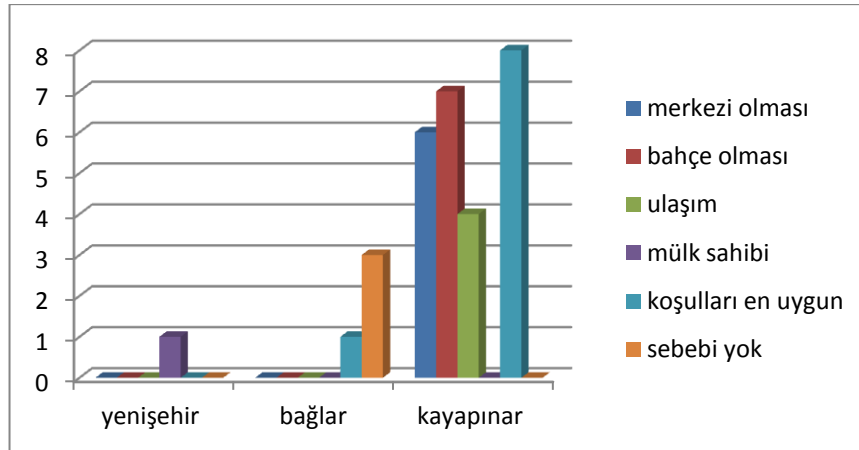
3.2. Bulgular

Diyarbakır merkezde bulunan toplam 37 tane özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden 24 tanesi gezilmiş, gerekli fotoğraflar çekilmiş yüz yüze görüşmeler yapılarak bilgi alınmıştır.

Çizelge 3.6. İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Yapı Tercih Sebebi Oranları

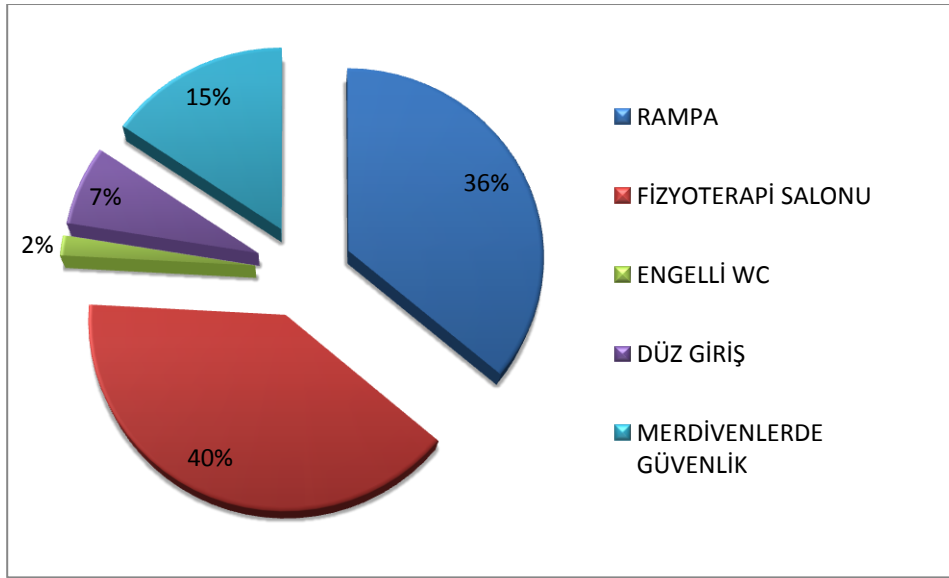
Çizelge 3.7. İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Yapı Tercih Sebebi İlçelere Göre Dağılım

BÖLÜM 3

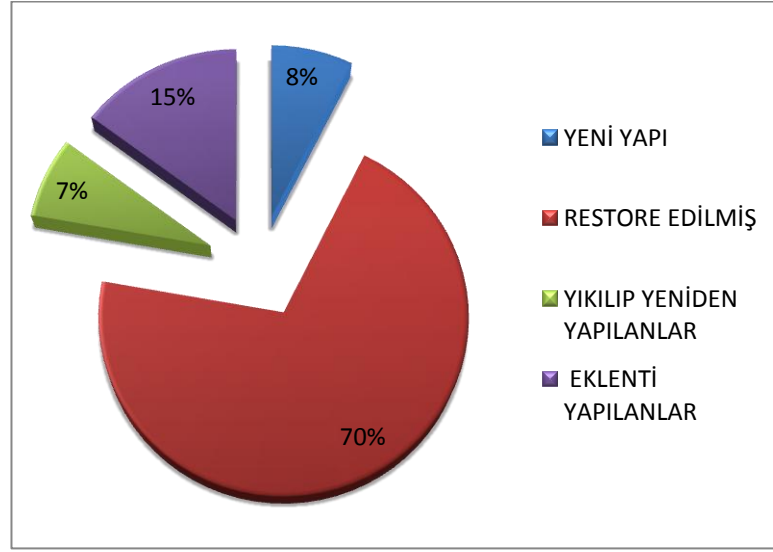
Özel eğitim merkezlerinde ilgili kişilerle yapılan görüşme sonucunda büyük bir bölümünün en uygun koşulları sağladığı için (ulaşım, merkezi, bahçe faktörü vb. birçok faktörün bir arada olması) bu yapıyı seçtikleri gözlemlenmiştir. Bir bölümü de sadece mülk sahibi oldukları için başka hiçbir faktörü gözlemeksizin eğitim merkezi açmaya karar vermiştir. İlçelere göre dağılım oranlarını incelediğimiz zaman koşulları en uygun ortamın ise özellikle Kayapınar'da olduğu görülmektedir. Bunun sebebi ise Kayapınar ilçesinde daha fazla müstakil yapı olmasıdır.

Çizelge 3.8. İncelenen Özel Eğitim Merkezleri Engelli Kriterlerine Uygunluk

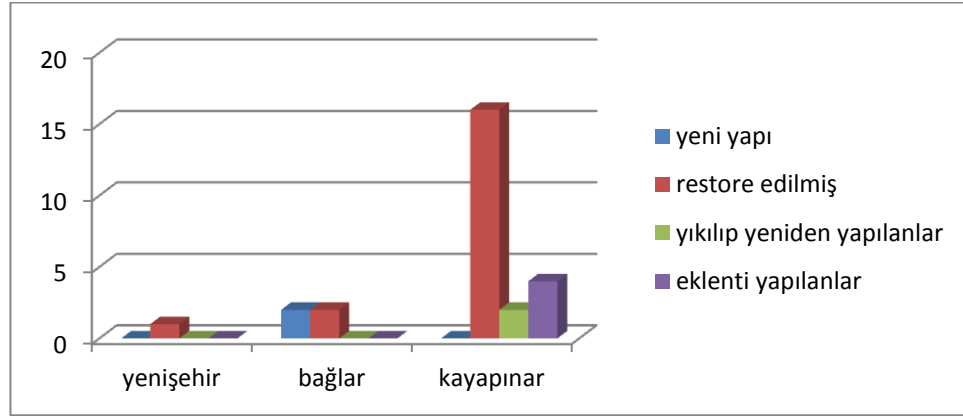

İncelenen Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde engelli kriterlerine bakıldığı zaman sadece birkaç kriterin birçoğunda sağlandığı gözlemlenmiştir. Merkezlerde bedensel engelli öğrenciler de eğitim gördükleri halde engelli wc gibi önemli olan birimlere dikkat edilmemiştir. Düz giriş olan yapılar %7'lik bir kısmı oluşturmaktadır. Yapıların %36'sında ise rampa mevcuttur. Fakat rampa eğimlerinin standartlara göre en fazla %5 olması gerekirken bu eğim hiçbir merkezde görülemediği. Eğimler genelde %8 ile %12 arasında değişmektedir. Rampası bulunmayan merkezlerde bedensel engelli öğrenci bulunmamaktadır.

Çizelge 3.9. Yapının Durumu

Çizelge 3.10. Yapının Durumu İlçeler Arası Dağılım

Diyarbakır da bulunan özel eğitim merkezlerinin çoğunun konut yapısından revize edilerek eğitim merkezi olarak kullanılmaya başlandığı anlaşılmıştır. Bir kısmı revizyon yaparken yapıya eklentiler yapmıştır.(Giriş kapatılmış, balkon kapatılmış yada daha farklı küçük bölümler eklenmiştir.)

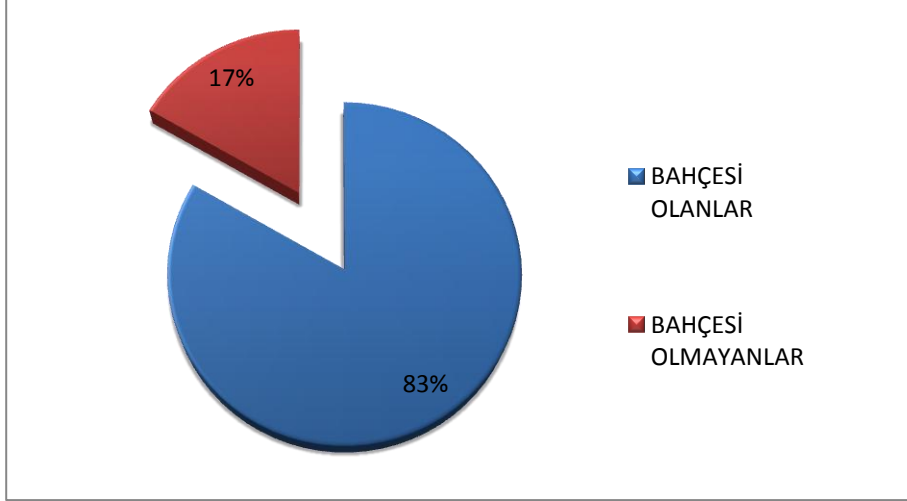
Sadece iki adet özel eğitim merkezi belirledikleri ve daha sonra satın aldıkları araziler üzerine yapıyı sadece özel eğitim ve rehabilitasyon merkezine hizmet verecek şekilde tasarlamışlardır. Müstakil olarak bulunan bazı özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri buldukları parsel üzerinde yapıyı yıkarak yeniden işlevine daha uygun yapılar tasarlamışlardır.

BÖLÜM 3

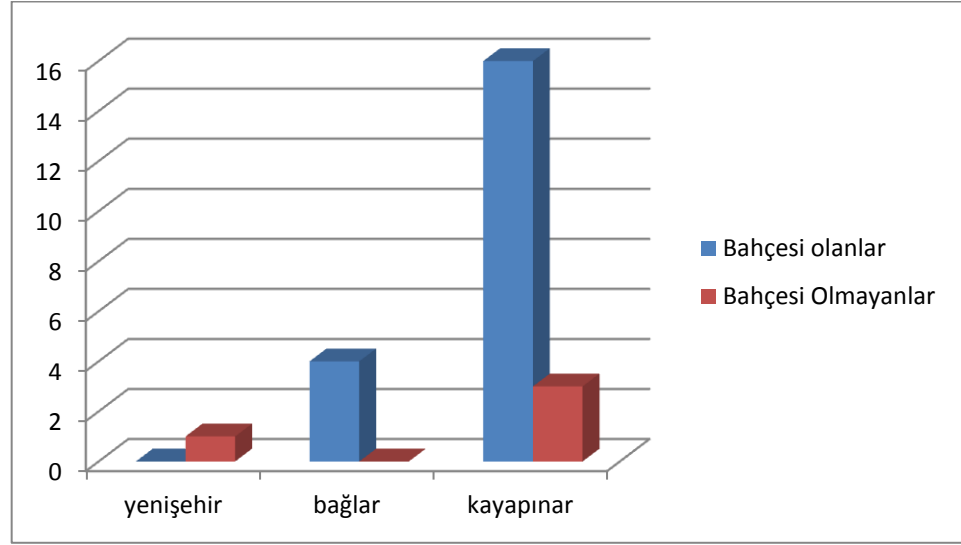
İlçeler arası oranlara göre sadece bağlar ilçesinde araziye uygun eğitim merkezi olarak tasarlanan yapılar vardır. Kayapınarda ise özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılacak yapılar genellikle restore edilmiştir.

Çizelge 3.11. Yapının Fonksiyonel Durumu

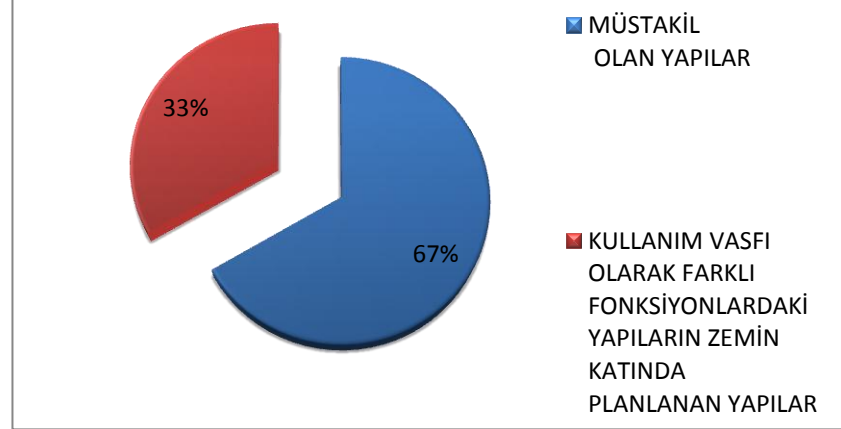
Tabloya bakıldığında merkezler planlanırken bahçe faktörüne dikkat edildiğini görülmektedir. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri için bahçe önemli bir rol oynamaktadır. Çünkü engelli öğrencilerin daha doğal bir ortamda aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri, temiz hava alabilecekleri, oyun oynayabilecekleri bir alan olmaktadır. Diyarbakır da %83'lük bir bölümde bahçe bulunurken %17'lik bir bölümde bulunmamaktadır. Bu da öğrencilerin merkezde buldukları süre içerisinde sadece eğitim odaları, uygulama odaları, fizyoterapi salonları vb. mekanlarda vakit geçirdiklerini göstermektedir. Daha doğal bir ortam ve öğrencilerin daha özgür bir alanda eğitim alabilmeleri için bahçe gerçekten önemli bir faktördür.

Çizelge 3.12. Yapının Fonksiyonel Durumu İlçeler Arası Dağılım

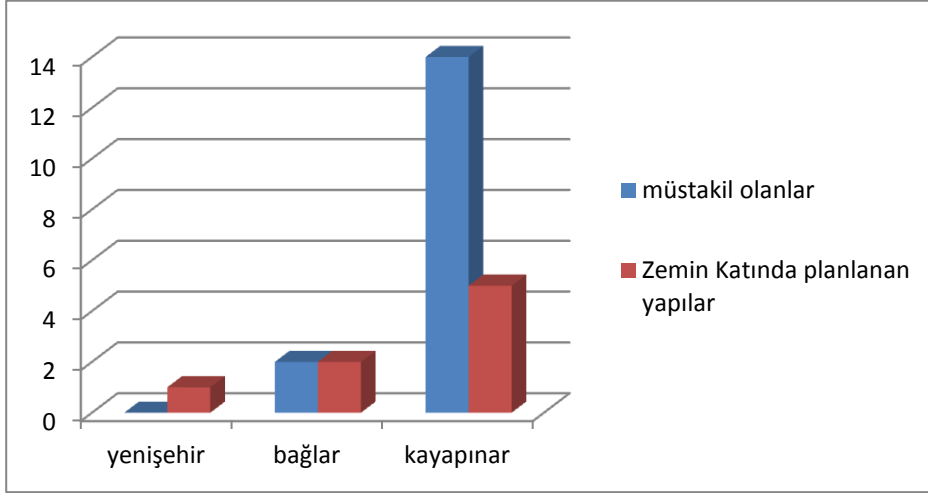
Tabloya bakıldığında bahçeli merkezlerin büyük bir oranı Kayapınar'daki merkezlerdedir. Yenişehir'deki hiç bir merkezde bahçe yokken, Bağlar'daki merkezlerin ise hepsinde bahçe vardır.

Çizelge 3.13. Yapının Konumu

Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri bahçe faktörünü de göz önünde bulundurarak özellikle müstakil olan yapıları revize ederek eğitime başlamışlardır. Fakat farklı bir fonksiyonda tasarlanmış binaların zemin katı da Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi olarak kullanılmaktadır. Müstakil olmayan bu merkezlerin bir bölümünde de bahçe bulunmaktadır.

Çizelge 3.14. Yapının Konumu İlçeler Arası Dağılım

Tabloya bakıldığında müstakil olan merkezlerin çoğunun Kayapınar ilçesinde olduğu görülmektedir. Bağlarda ise her iki durum arasında bir eşitlik söz konusudur.

Yapılan incelemelerde en fazla Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezinin Kayapınar ilçesinde olduğu görülmüştür. En fazla aranan kriterlerden birinin ise bahçe olduğu gözlemlenmiştir. Aynı zamanda büyük bir bölümünün en uygun koşulları sağladığı için bu yapıları seçtiği fakat buna rağmen bu merkezler açılırken birçok engelli kriterinin dikkate alınmadığı gözlemlenmiştir. Örneğin, birçok merkezde bedensel engelli bireyler olduğu halde engelli wc bulunmamaktadır ya da standartlara uygun bir engelli rampası yapılmamıştır. Bu nedenle bu merkezlerin eğitim merkezi olarak yetersiz olduğu daha kaliteli eğitim verebilmek için bazı tasarım kriterlerinin belirlenmesi ve bunlara uyulması gerekliliği ortaya konulmaktadır.

3.3. Tasarım Kriterleri ve Değerlendirme

Diyarbakır da çoğu merkez mevcut bir yapının işlevini değiştirmesi üzerine açılmıştır. Engelli bireylerin bulunduğu çevreyi amacına uygun olarak kullanması, özellikle çalışılacak ortamların yapılandırılmasına bağlıdır.

Engelli bireyler için bina yapacağımız zaman, engelli bireylerin çevreyi, bina içindeki obje ve insanları nasıl tepkiler verdiklerini bilmek ve anlamak çok önemlidir.

Buna ek olarak çocukların etkileme seviyeleri ve gösterdikleri tepkiler aynı olmadığını bilmemiz gerekir.

Mesela Zihinsel engelli çocuklar, öğrenme için dikkatini bir noktaya toplamada güçlük çekmektedirler. Dikkatleri dağınık ve kısa sürelidir. Zihinsel engelli çocuklar, çalışmalarını sırasında çok çabuk yorulmakta, engeller karşısında hemen yılgınlık göstermekte ve yeni durumlara uymada bazı problemler yaşamaktadırlar. Bu durum, bu çocukların öğrenme için motivasyonlarını engellemektedir (Çiftçi, 2007).

Aynı zamanda otizmlili çocukların hayal güçlerini kullanmalarına yönelik çok çeşitli materyaller sağlanmalı ve bunların nasıl kullanılacağı öğretilmelidir. Örneğin; çocuk yalnızca kasların hareketi için parktaki merdivene tırmanmamak ,bu etkinliği,bir engeli aşmak için yada bir oyunun parçası olarak değerlendirebilmelidir.Otizmlili çocuklara bir oyun parkında bulunabilecek tüm araçlar sağlanmalıdır.Çünkü bunlar hem kas hareketlerini hem de hayali oyunu geliştiren araçlardır.Oyun alanı yalnızca çocukların eğlendikleri bir yer olarak görülmemelidir. Çocuğun paylaşma, sıra bekleme yâda diğer çocuklarla birlikte oynama gibi becerileri de bu ortamda desteklenmelidir (Pişkin, 1993).

Planlama ve yerleşim:

Binalar kullanım amacına göre değiştirilmelidir. Basitçe örneklersek, 3.5m. tavan yüksekliğine sahip 3x5m. bir mekân çok geniş bir mekân hissi uyandırmaktadır. Kavisli duvar, eğimli tavanlar geniş bir alan hissi yaratmanın yanında, içinde gezilme hissi uyandıran ilginç bir mekân oluşturmaktadır. Alanlar geniş olmalıdır ki çocuklar sığmak için sıkışmak zorunda kalmamalıdırlar (Humphreys, 2005)

Dış mekân:

Bireysel çevre farkındalığı için gerekli bir birimdir. Gözetmenlerin rahat görebileceği güvenli oyun alanı çok kıymetli ve çocuklara özgürlük hissi sağlamaktadır. Böylece çocuklar gözlemlediklerini hissetmeden özgürce hareket edebilirler. Güvenli dış mekân oyun ulaşımı çocuklarda özerklik seviyelerini arttırırken, asabiyet duygularını azaltmaktadır (İrtenk, 2011).

BÖLÜM 3

Çizelge 3.15. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Kullanılması Önerilen Malzemeler

MEKAN İSMİ	ZEMİN	DUVAR	TAVAN	KAPI
BİREYSEL EĞİTİM ODASI	Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama/Kaucuk Zemin Kaplaması	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Ses Yalıtımlı Tavan Kaplaması	Cam bölmeli ses izolasyonlu masif kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
GRUP EĞİTİM ODASI	Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama/Kaucuk Zemin Kaplaması	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Ses Yalıtımlı Tavan Kaplaması	Cam bölmeli ses izolasyonlu masif kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
UYGULAMA EVİ (Mutfak+Yemekhane)	Kaymaz-Antibakteriyel PVC Kaplama	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya/Suya dayanıklı PVC duvar kaplaması	Su Bazlı Mat Plastik Boya	Cam bölmeli laminat kaplama kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
RAHATLAMA ODASI	Düz renk halı kaplama	h=150 cm'ye kadar yumuşak(minder vb.) düz renk malzeme ile kaplama h=150 cm'den sonra antibakteriyel su bazlı boya	Ses Yalıtımlı Tavan Kaplaması	Cam bölmeli ses izolasyonlu masif kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
FİZİK TEDAVİ BÖLÜMÜ	Kompakt Homojen Vinil/ Kaucuk Zemin Kaplaması	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Ses Yalıtımlı Tavan Kaplaması	Cam bölmeli ses izolasyonlu masif kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
OYUN ODASI	Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama/Kaucuk Zemin Kaplaması	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Ses Yalıtımlı Tavan Kaplaması	Cam bölmeli ses izolasyonlu masif kapı(20 cm metal tekmelik yapılmalı)
GENEL WC	Kaymaz-Antibakteriyel PVC Kaplama	Suya dayanıklı PVC duvar kaplaması	Alüminyum Asma Tavan	Kompakt laminat kapı (20 cm metal tekmelik yapılmalı)
KORİDOR	Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama/Kaucuk Zemin Kaplaması	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Su Bazlı Mat Plastik Boya	-
MERDİVEN	Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama	Pastel tonlarda Antibakteriyel su bazlı boya	Su Bazlı Mat Plastik Boya	-
YÖNETİM	PVC kaplama/Granit seramik/Ahşap parke	Antibakteriyel su bazlı boya/Duvar kağıdı	Su Bazlı Mat Plastik Boya	Laminat kaplama kapı

DEPO	Seramik	Antibakteriyel su bazlı boya	Kireç	Dolgulu masif kapı
------	---------	------------------------------	-------	--------------------

1.Eğitim Alanları:

A.Derslikler

Bireysel çalışma odaları: Çocuk ile öğretmenin baş başa olduğu alanlardır. Daha sade öğrencinin dikkatini dağıtmayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Grup çalışma odaları: Özel eğitimde grup eğitimi yapılan yerdir. Grup eğitiminin ihtiyacını karşılayacak büyüklükte olmalıdır. Grup eğitimi olan serbest zaman etkinlikleri, Türkçe dil etkinlikleri, müzik, oyun, drama ve okuma yazmaya hazırlık çalışmalarının yapıldığı yerdir (İrtenk, 2011).

B.Uygulama odası: Günlük sıralı ev işlerini deneyerek öğrenecekleri, içinde oturma odası, banyo, mutfak ve yatak odasını barındıran bölümdür (İrtenk, 2011).

C.Rahatlama odası: Gerginlik ya da kaygı veren durumlarda çocuğun rahatlama için kullanılacak sessiz alandır. Yer halı kaplı, duvarlar minderli, ışık kuvveti kontrol edilebilecek şekilde, sakinleştirici müziğin çalınabildiği, gerekirse oyun oynayabileceği veya dokunabileceği nesnelere olduğu bir yerdir. Oda tamamen beyaz ve duruma bağlı olarak duyuşal aletler kullanılarak uyarıcı veya sakinleştirici bir çevreye dönüştürülebilir (Whitehurst, 2007).

2.Eğitim Alanları:

A.Müdür odası: Öğrencilerin kayıtlarının ve görüşmelerin yapıldığı yerdir. Gelen konukları karşılayacak şekilde olmalıdır. Binanın diğer bölümlerinin kontrolünü sağlayabilecek ve her bölüme kolay bağlantısı olan bir yerde olması gerekir. Giriş yakın yerde olmalıdır. Gerekirse velilerle burada görüşmeler yapılabilmelidirler (MEB, 2011).

B.Öğretmenler odası: Yoğun psikolojik rehabilitasyonla uğraşan öğretmenlerin kendilerini dinleyebilecekleri, negatif yüklemeleri giderebileceği, serbest olabileceği mekândır (Whitehurst, 2007).

3. Revir: Yeterli eğitimi almış sürekli eğitimli birinin bulunduğu mekândır (İrtenk, 2011).

BÖLÜM 3

4.Fizik Tedavi Bölümü: Bu bölümün amacı engelli bireylere kaybettiği fizyolojik özelliklerini yeniden kazandırmak veya kaybettiği özellikleri karşılayabilecek yetenekleri verebilmektir (Çetin, 1999). Grup odasından daha geniş aydınlık ve ferah olmalıdır. Birkaç engelli çocuğun aynı anda araçları kullanarak rehabilitasyon almalarına olanak sağlamalıdır. Salon olması gerekli araç ve gereçleri rahatça kullanma imkânı vermektedir (MEB, 2011).

5. Sınıf Giriş Mekanları: Bu mekân çocuklara bir anda ruhsal ve çevresel değişikliğe fırsat vermeden eğlence anından sınıftaki ciddi ders ortamına basamak basamak geçişi sağlamaktadır (İrtenk, 2011).

6.Yemekhane + Mutfak: Yemek pişirildiği veya çocukların getirdikleri yemeklerin ısıtıldığı yerdir. Deposunu kendi içinde bulundurmalıdır. Yemek kokusunun mekânlara dağılmamasına dikkat edilmeli, uygun havalandırma düzeneği (doğal+yapay) bulunmalıdır. Doğal ve yapay aydınlatma bir arada çocukları rahatsız etmeyecek seviyede kullanılmalıdır. Çocuklar masada oturarak yemek yemekte dirler, tavana kadar yemek saçabildikleri için malzemelerin doğru seçilmesi gerekmektedir (İrtenk, 2011).

7. Oyun alanları: Çocukların isteklerine, oyun aktivitelerine göre oda düzenlenebilmelidir. Bilgisayar veya kitap okumak için sessiz bir alan veya oyun, resim , yaratıcılık için dağınık bir mekân veya top koşturmaca veya ahşap oyuncakları kullanmak için seçebileceği oda olabilir (Whitehurst, 2007).

8.WC (genel ve sınıf): Tuvalet ve lavabolar, engellilere uygun boy ve genişlikte olmalıdır. Grup eğitim odasına yakın olması uygundur. Hijyenik ve kolay temizlenebilir malzemelerden yapılmalıdır. Tuvalet ve lavaboların zemininde su birikintisi oluşmamalıdır. Eğitimcilerin ve çocukların tuvaletleri mutlaka ayrı ayrı olmalıdır (İrtenk, 2011).

9.Bekleme: Velilerin çocuklarını bekledikleri yerlerdir. Velilerin rahat edebilecekleri şekilde ve hoş görünümlü olmalıdır. Bekleme odasının mobilyaları, renkleri yerleşim biçimi ile veliye güven vermeli ve çocuğunun emin ellerde olduğunu hissettirmelidir (MEB, 2011).

10.Gözlem odası: 2 sınıf ortasında duran bir tarafı aynalı cam olan bölümdür. Burada veliler çocuklarının nasıl eğitim aldıklarını çocuklarına görünmeden gözleme fırsatını yakalarlar (İrtenk, 2011).

11.Bahçe: Binanın arkasında, gürültüden ve yoldan uzak olması en idealidir. Bahçeye çıkışlar binadan direk olmalıdır. Bahçede oyun imkânı yanında doğa ve hayvan sevgisini aşılayacak bölümler olmalıdır. Özel eğitim kurumlarında hayvan beslenebilen bölümler ve sebze yetiştirebilecek alanlar en idealleridir. Bahçenin taşlık veya çimen kaplı olması tekerlekli sandalye kullanan öğrencinin hareketini zorlaştıracaktır. Bu nedenle tekerlekli sandalye kullanan öğrencilerin bahçede rahatlıkla tekerlekli sandalye ile hareketine imkan veren malzeme ile kaplı yürüme yolları yapılmalıdır (Ulusoy, 2006).

12.Koridorlar: En zor mekân koridorlar - dolaşım alanları - dır. Buraları sadece kutu gibi olmamalı ilginç mekânlar olmalıdır. Genelde bu mekânlar oyun alanına çevrilebilmelidir. Burası aynı zamanda bağlı oyuncaklar veya depolama kutuları içerebilir. Bu kutular aynı zamanda oturma alanlarının sayısını da arttırmış olmaktadır. Çocuklar bu mekânı kullanma şeklini kendileri seçerler. Koridor bu sayede sosyal alana ve aktivite alanına dönüşmüş olmaktadır. Bu mekân böylece çocuklara özgürlüğü sunmuş olmaktadır (İrtenk, 2011).

13.Isıtma: Geleneksel radyatörlerin arkasında boşluklar oluşur ve bu bölgeler birçok objenin mesela kıyafet, oyuncak, diş fırçası vb malzemelerin buraya atılabilmesine meydan vermektedir. Bu tip radyatörler çirkin görünümlü ve hacimlidirler. Göze hoş görünmeyen ve oda içinde kullanışlı alanı azaltan radyatörlerdir (İrtenk 2011). Çocukların kullanımına yönelik her alanlarda panel radyatörler, estetik radyatörler ya da yerden ısıtma kullanılmalıdır.

14.Aydınlatma: Doğal aydınlatmanın işlevsel açıdan en önemli avantajı hacimleri, cisimleri, renkleri, dokuları gerçeğine en yakın ve doğal haliyle görmemizi ve algılamamızı sağlamasıdır. Doğal aydınlatmada, çevredeki binalar, duvarların yansıtıcı özellikleri, pencerelerin pozisyon ve tipleri önemlidir (Özkum, 2011).

15.Havalandırma: Doğal havalandırma daha sağlıklı ve bundan dolayı daha dengeli sağlıklı çevre sağlamaktadır. Açık pencereler kaçmayı düşünen insanlar için bir davetiyedir. Görevliler tarafından açılıp kapanabilen yüksekte yer alan pencereler

BÖLÜM 3

---

kullanılabilir. Yâda belli bir mesafeye kadar açılacak şekilde çocuk kilitli pencerelerde yapılabilir. Her türlü önlemi almak adına pencerelerin önüne güvenlik için parmaklık yapılabilir (İrtenk, 2011).

16.Renk: Renkler binanın hissi konusunda önemli rol oynar. Etkisiz, sakinleştirici, rahatsız edici veya tahrik edici renkler mevcuttur.

Bazı renkler çocukları rahatsız edebilmekte veya modlarını değiştirmesine sebep olmakta ve bazıları da sakinleştirmektedir. Pembenin tonları ve mor en pozitif renk olarak bulunmuştur ve bu yüzden genelde duvarlarda kullanılmaktadır. Gri renkte çok kullanılmaktadır. Doğal ve yansıtmayan bir renk olduğu için negatif veya pozitif hiçbir harekete sebep olmamaktadır. Bu sebeple, pencereler, kapılar, söveler ve süpürgelikler gri renkte olmalıdır (Whitehurst, 2007, Beaver, 2006).

17.Elektrik tesisatı: Lavabo ve banyo kenarındaki prizler korumalı olmalıdır. Devre kesiciler yerleştirilmelidir. Anotlanmış piriç anahtarlar ve elektrik gücü için prizlerde kullanılmalıdır, PVC kullanılmamalıdır. Koridorlarda, makineleri için priz olmalıdır, böylece uzun kablolardan kaçınılarak, bu kabloların yangın kaçışlarının önünü kesmesi engellenmiş olur. Banyo ve WC'lerde kapıların dışında aydınlatma düğmesi konulmalı ve çek - yak anahtar olmamalıdır. Binanın dış köşelerinde de acil aydınlatma lambaları konmalıdır. Ana girişlere harekete duyarlı aydınlatma yerleştirilmelidir. Ana sigorta panosu kilitli bir dolap içinde olmalıdır (İrtenk, 2011).

18. Kapı ve Pencereler: Kapı ve pencerenin az açıldığında bireylerin sıkışmalarını veya kaçmalarını engelleyecek şekilde dizayn edilmelidir. Genelde tercih edilen içerden kilitlenebilmeleridir. Pencereler çift camlı olup, her iki camda sertleştirilmiş veya lamine edilmiş olmalıdır. Bu özellik 2 cam arasına gölgelik konmasını sağlamaktadır. Kapı ve pencereler lamine ve emniyetli camlardan üretilmelidir. Bölüntülü olması cam bölmelerde görünürlüğü kaybettirmeyecek ama aynı zamanda maliyeti düşürecektir. Birde darbelere karşı da önlem alınmış olunacaktır. (İrtenk 2011) Pencerelerde doğal ışığı kontrol etmek için perde, jaluzi veya ışık kırıcılar düzenlenebilir (Ulusoy, 2006).

19.Özellikli yer kaplamaları: Ses geçişini engelleyici uygun malzeme seçilmelidir. Kaslarına hâkim olamayan bazı engelli bireyler vardır, bu nedenle mutfak

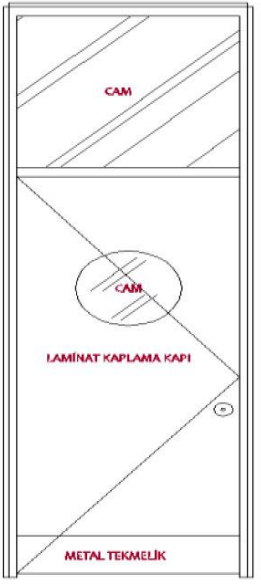
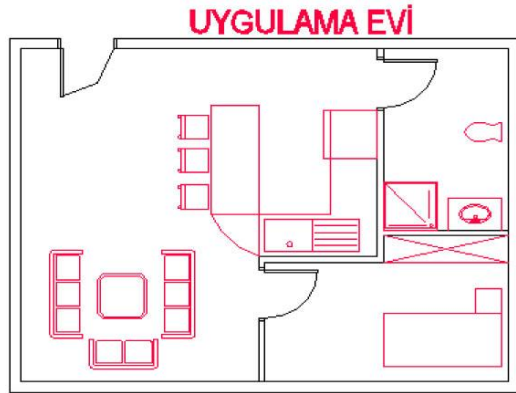
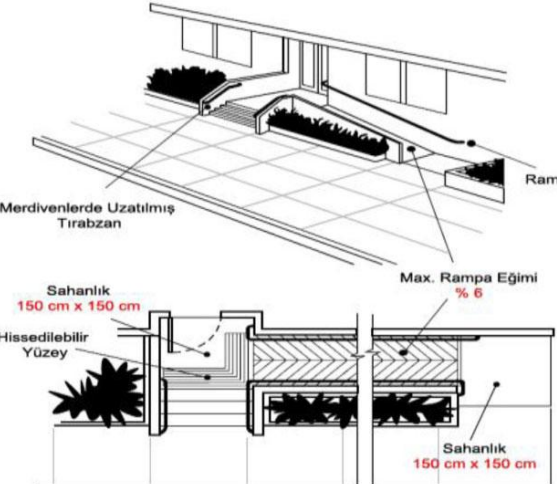
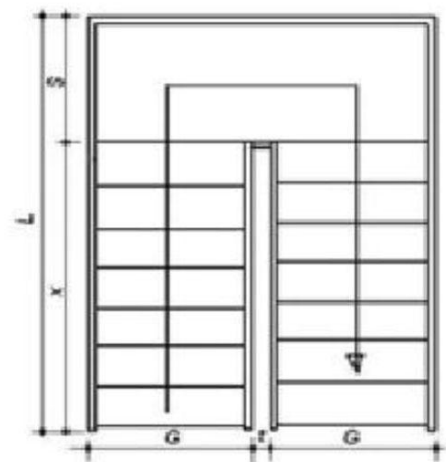
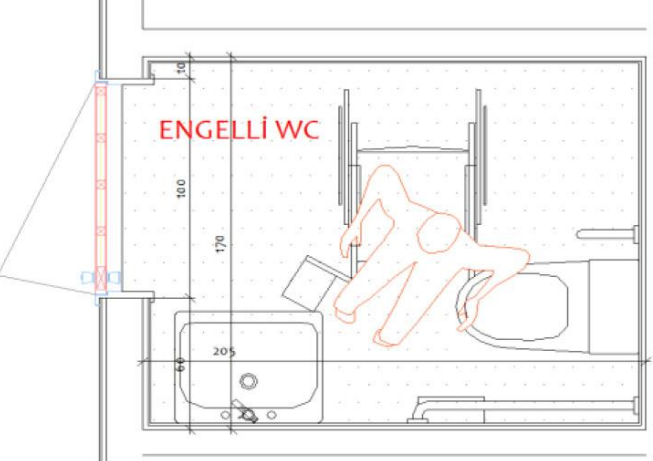

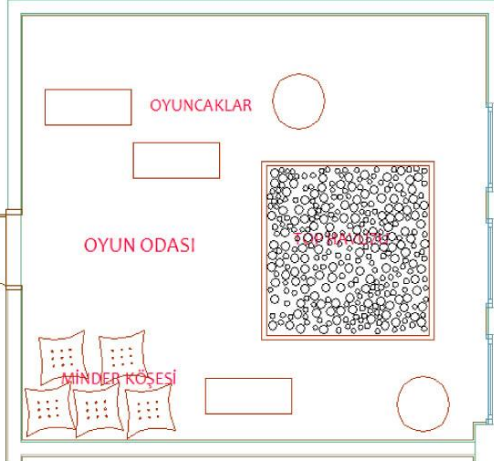
ve ıslak hacimlerde sıkıştırılmış yonga levha kullanılmamalıdır (İrtenk 2011).Mutfak ve banyolar kaymaz, yüksek yoğunluklu trafiğe dayanıklı PVC ile kaplanmalıdır. PVC Duvara süpürgelik olacak şekilde dönmüş olmalı ve köşe birleşimleri suyun içeri girmesini önleyecek şekilde aynı türde malzeme ile kaynaklanmalıdır. Banyodaki döşeme eğimi suyu kapıdan uzaklaştıracak şekilde yer süzgecine doğru olmalıdır.

Eğitim birimlerinde Kaymaz-Antibakteriyel PVC/Flotex Halı Kaplama/Kaucuk Zemin Kaplamalarından herhangi biri kullanılabilir. Bu malzemeler düşme ve darbe sonucu oluşabilecek yaralanmaları önler,uzun ömürlü ve kolay temizlenir özelliktedir. Bahçede çocuk parkında ve yürüme bölümlerinde ayrıca rampalarda kauçuk zemin kaplaması kullanılabilir. Mümkünse yer kaplaması olarak halı çocuklar birleşme yerlerinden kaldıracak ihtimallerini yok etmek için tek parça olmalıdır.

20.Temizlik: Halılar, duvar yüzeyleri ve tavanlar dayanıklı ve kolay temizlenebilir bir malzemedan olmalıdır. (Mesela yemek odasında tavana yemek fırlatanlar olabilir). Parlak yer döşemelerinden kaçınılmalıdır. Banyoda kaymayan PVC yer kaplaması hariç kullanılacak diğer malzeme seçimlerinde çok dikkat edilmelidir (Beaver, 2006).

21. Giriş: Çevreyi merkezden ayıran duvar, çit vb. örülü bir bahçeden merkeze girilmesi her zaman uygun bir özelliktir. Ön girişte çocukların binaya geliş ve gidişleri için saçaklı ve korumalı bir kapı bulunmalıdır. Böyle bir kapı gelenlerin ve gidenlerin yağmurlu ve karlı havalarda korunmalarını sağlar. Binanın ilk bölümüdür. Girişte ortopedik engellilerin rahat kullanabileceği merdiven yerine eğimli yol girişi ve duvarlarında tutma destek kolları bulunmalıdır (MEB, 2011)

Çizelge 3.16. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Uygulanabilecek Modeller

UYGULANABİLECEK KAPI MODELİ	UYGULANABİLECEK UYGULAMA EVİ MODELİ	ENGELLİ RAMPASI DETAYI	UYGULANABİLECEK MERDİVEN MODELİ
 <p>Kapının cam bölmeli olması velinin istediği zaman çocuğunu gözetlemesi için gereklidir. Fakat bu cam bölmenin iç taraftan dışarıyı görmeyecek şekilde olması gerekmektedir. Çünkü gözlemleyen kişi öğrencinin dikkatini dağıtabilir. Aynı zamanda kapının altında bulunan 20 cm'lik metal profilden yapılmış tekmelik bölüm öğrencilerin darbelerine karşı kapıyı daha dayanıklı hale getirmek içindir. Kapıların dışarı doğru açılması gerekmektedir. 180 derece dönüşü açılması koridorda çocukların kapıya çarpmaması için gerekli olan bir detaydır. Kapılar koridora karşılıklı olarak açılmamalıdır.</p>	 <p>Uygulama evi; Engelli çocuklarda öz bakım ve günlük yaşam becerilerinin kazanımı yanında, paylaşma, yardımlaşma, işbirlikçi davranış ve sorumluluk duygusunun kazandırılması gibi sosyal becerilerin de öğretilmesi açısından önemli bir mekandır. Oturma bölümü-Banyo bölümü-Mutfak bölümü-Yatak bölümü olarak düzenlenmektedir. Bu alanlarda çocuğun günlük aktiviteleri tekrarlanarak ev ortamında da bu şekilde hareket etmesi sağlanır. Yatak toplamak,yemek yemek,banyo yapmak vb. faaliyetler öğretilerek günlük yaşamsal becerileri kazandırılır.</p>	 <p>Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezinin girişi düz ayak olmalı, kapı önünde yeterli açıklık bulunmalıdır. Binanın girişinde merdiven bulunmamalı, zorunlu hallerde yanına standartlara uygun rampa konmalıdır. Giriş rahat, tehlikesiz, acele etmeyi gerektirmeyecek şekilde rüzgar, yağmur gibi hava şartlarından korunmuş bir sahanlıkla düzenlenmelidir.</p>	 <p>Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde en uygun merdiven modeli çift kollu merdivendir. Merdivenlerde standartlara uygun her iki tarafta korkuluk ve küpeşte yapılmalı döşemelerinde kaygan olmayan malzeme kullanılmalıdır.</p>
 <p>Bedensel engelli bireylerinde bulunduğu özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde engelli wc yapılmalı ve engelli wc standartlarına uyulmalıdır. Engelli wc'nin özellikle zemin katta planlanması engelli öğrencinin daha rahat ulaşmasını sağlayacaktır. Ayrıca tuvalet ölçüleri çocukların yaşına uygun olmalıdır.</p>	 <p>Bedensel ve zihinsel engelli bireylerin bulunduğu özel eğitim merkezlerinde mutlaka bulunmalıdır. Fizik tedavi eğitimi çocuğun motor ve sosyal gelişimini hızlandırır ve daha bağımsız bir yaşama kavuşmasını sağlar. Salonun bir duvarına ayna takılarak çocukların kendilerini gözlemlemeleri sağlanır. Zemin katta planlanması engelli bireyin ulaşabilmesi açısından önemlidir. Zemin malzemesi olarak hijyenik,kaymaz,aşınmaz,yumuşak ve antibakteriyel özellik gösteren malzemeler kullanılmalıdır. Ayrıca otizmli çocukların eğitildiği merkezlerde de sosyal gelişim açısından spor odası şeklinde planlanmalıdır.</p>	 <p>Engelli bireylerin dinlenmesi için oyun odalarına ihtiyacı olmaktadır. Odada çocukların gelişimini destekleyen oyuncaklar bulunmalıdır.(Top havuzu, ip dizme, düşünme ve eşleştirmeye yönelik oyuncaklar). Zemin malzemesi olarak fizyoterapi salonunda olduğu gibi hijyenik,kaymaz,aşınmaz, yumuşak ve antibakteriyel özellik gösteren malzemeler kullanılmalıdır. Özellikle zihinsel engelli bireylerin eğitildiği merkezlerde mutlaka bulunması gereken bir birimdir.</p>	

Çizelge 3.17. Mekanlarda Olması Önerilen Özellikler

Giriş Bölümü	Özel eğitim merkezinin ilk alanı olması nedeniyle ilan ve duyuru panoları burada bulunur. Çocuklara ait etkinlik örnekleri de yer alır. Vestiyerler girişte bulunur ve depreme uygun olarak duvara monte edilmelidir.
Müdür Odası	Müdürün rahat çalışmasına olanak sağlayacak ışık, havalandırma ve uygun ısı sistemi yapılmalıdır. Aynı zamanda toplantıların düzenlenebileceği küçük bir alan bulunmalıdır.
Bekleme Bölümü	Merkeze gelen misafir ve velilerin bekledikleri yer olma özelliğini taşıdığı için ilan panoları asılmalıdır. Gelecek misafirler ve velilerin rahat edebilmeleri için oturma grupları, sandalyeler, sehpa bulundurulur. Bekleme odaları rahat ve aydınlık olmalıdır. Isıtma problemi olmamalıdır. Veliler bu bölümde kamera sistemi ile çocuklarını izleyebilmelidir.
Grup Eğitim Odası	Çocukların kullanabileceği boyda masa ve sandalyeler olmalıdır. Masa ve sandalyeler kolay temizlenebilen olmalıdır. Çocukların kullandığı oyuncakların rahatça konduğu açık dolaplar tercih edilmelidir. Sivri köşeli eşyalardan kaçınılmalıdır. Pencereerde güvenlik için parmaklıklar yapılmalıdır. Elektrik prizleri korunaklı olmalıdır.
Bireysel Eğitim Odası	Öğretmen ve bireysel eğitim alacak öğrenci için iki sandalye ve masa bulunmalıdır. Eşyaların taşınabilir ve yer değiştirilebilir özellikte olması gerekmektedir. Aydınlık ve havadar olması önemlidir. Isı problemi olmamalıdır. Bireysel eğitim odasında ilgi ve dikkati dağıtıcı aşırı süslemeler ve düzenlemeler olmamalıdır. Masa ve sandalyeler engelli bireyin kullanacağı boy ve genişlikte olmalıdır. Bireysel eğitim için rahat, sade bir düzenleme olmalıdır. Pencereerde güvenlik için parmaklıklar yapılmalıdır. Elektrik prizleri korunaklı olmalıdır.
Tuvalet ve Lavabolar	Tuvaletlerde ve lavabolarda çocukların boylarına göre düzenlemeler yapılmalıdır. İyi bir aydınlatma sistemi bulunmalıdır. Aydınlatma yukarıda ve çocukların ulaşamayacağı yerde olmalıdır. Zeminde su birikintisini önlemek için eğim bulunmalıdır. Zemin için kaymayan fayans veya plastik kaplama tercih edilmelidir. Lavabo muslukları çocukların üzerlerini ıslatmayacak şekilde seçilmelidir. Tuvalet kapıları kapalı kalmayı önleyecek şekilde olmalıdır. Tuvaletler kızlar ve erkeklere ayrı ayrı olarak düzenlenmelidir.
Fizik Tedavi Bölümü	Fiziksel rehabilitasyon için sabit araçların monteleri çok iyi yapılmalıdır. Fiziksel engellilerin ve zihinsel engellilerin kullanacağı yürüme, tırmanma, yakalama, atma ve güçlendirme araçları bulundurulmalıdır. Bunların yanında minderler, toplar, destek bastonları, tırmanma merdivenleri, sedyeler vb. araçlar bulunmalıdır. Zemin kaymayan dayanıklı bir malzeme ile kaplanmalıdır. Bu bölümde çocukların kendilerini izleyebilmeleri için ayna bulunmalıdır. Pencereerde güvenlik için parmaklıklar yapılmalıdır. Elektrik prizleri korunaklı olmalıdır.
Oyun Odası	Burada serbest oyun için eğitici oyuncaklar, banklar, oyun evleri, top havuzları, oyuncak dolapları, çocuklara uygun sandalyeler, kuklalar, çeşitli oyun araçları bulunmalıdır. Çocukların oturarak oyun oynamalarına fırsat verebilmek için bazı bölümlere halı, minder konulmalıdır. Tamamen halı kaplanması toz ve bakteri tutucu özelliği nedeniyle uygun olmayabilmektedir. Pencereerde güvenlik için parmaklıklar yapılmalıdır. Elektrik prizleri korunaklı olmalıdır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Dünyanın en gelişmiş canlı varlığı olan insan, hayatı boyunca, bütün fiziksel ve ruhsal etkenler karşısında bir tür engellilik ile karşı karşıyadır. Böyle bir durumda olan bir kişiyi de fiziksel eksikliği ya da zihinsel bozukluğu olan kimse şeklinde tanımlayabiliriz. Bunlar Zihinsel, fiziksel, görme engelli vb. şekilde çeşitlendirebiliriz.

. Özel eğitim merkezleri, çocuğun toplumdan kopma süresini kısaltmaktadır. Çocuğa sosyalleşme konusunda yardım ederek günlük hayattaki aktiviteleri kazandırarak çocuğun engellerini aşmasını sağlamak için yardımcı olmaktadır. Bu nedenle özel bir merkezin planlanması gerekmektedir. Ülke şartları ve buna bağlı engelli birey sayısı, doğru planlanmış özel eğitim binalarına gereksinimin fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Çünkü doğru planlanmış bir bina çocuğun eğitim kalitesini de arttırmaktadır.

Yurtdışındaki özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri incelendiğinde merkezlerin yer seçimlerinden ve genel yerleşmeleri kadar birçok faktörün dikkate alınmış olduğu görülmektedir. Özel eğitim merkezlerinin yapılacağı alanlar özenle seçilerek eğitilecek bireye göre tasarlanmaktadır. Ülkemiz merkezlerinde ise böyle bir durum söz konusu olamamaktadır. Çünkü amaca yönelik tasarlanmamış merkezler hiçbir kriteri göz önünde bulundurmadan boş bulunan ve uygun görülen mekânlara gelişigüzel planlanmıştır.

4.1. Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde dikkat edilmesi gereken hususlar

- Binanın plan ve projelerinin çiziminde, yapımında engellinin ve eğitimlerinin özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmelidir. Engellinin serbestçe hareket edebileceği ve bağımsız yaşayabileceği olanaklar mutlaka sunulmalıdır.
- Binanın çevresi, açık manzarası güzel, ferah; havalandırması kolay olmalıdır.
- Bahçe hem rekreasyon hem de hobiler için imkan sağlamalıdır. Bahçe merkezin çıkışına yakın yerde değil daha güvenli bir yerde olmalıdır. Örneğin avlular planlanmalıdır. Bahçede çocukların merkez dışına çıkmalarını önleyecek nitelikte korunaklar bulunmalıdır.
- Özel eğitim alanı sessiz, sakin ve gürültüden uzak olmalıdır.

- Tek katlı yapı tercih edilmelidir. Eğer iki veya üç katlı yapılacaksa merdivenlerde gerekli önlemler alınmalıdır. Hatta gerekli durumlarda engelli asansörü bile yapılmalıdır.
- Çocuk sayısının artabileceği göz önünde bulundurularak yapının ileride genişleyebilecek şekilde tasarlanması gerekmektedir.
- Yapıda hangi tür engelli bireye eğitim verilecekse ona göre bir planlama yapılmalıdır. Malzemeler ona göre seçilmeli ve ileride başka türde engelli bireylere eğitim verebilecek şekilde dönüştürülebilir olmalıdır.
- Camlar, iklimi soğuk olan bölgelerde büyük olmamalıdır. Yapı bulunduğu bölgenin iklim koşullarına uygun olarak planlanmalıdır.
- Camlar kalın ve çift cam olmalı böylece ısı ile ses yalıtımı da sağlanmış olmalıdır. Oyun salonu, doğal aydınlatmadan yararlanacak şekilde olmalıdır. Yapay aydınlatmalar çocukların ulaşamayacağı yükseklikte ve sabit olmalıdır. Otizmli bireylere eğitim veren merkezlerde duvarlar sade bir tonda boyanmalı, öğrencinin dikkatini dağıtmayacak şekilde olmalıdır. Ayrıca suyla terapi için bahçede mutlaka çeşme bulundurulmalıdır. İşitme engelli bireysel eğitim odalarında mutlaka ses yalıtımlı duvarlar olmalı ve zemin ses yalıtımı sağlayıcı malzeme ile kaplanmalıdır. Ayrıca işitme engelli bireylerin eğitim gördükleri sınıflarda sade duvar renklerindenense canlı ve parlak renkler kullanılmalıdır. Sert zemin halı olmayan yumuşak, temizlenmesi kolay plastik, kauçuk vb. malzeme ile kaplanmalıdır. Kapı ve pencereler ses geçirmeyen özellikte olmalıdır. Odyoloji ünitesi bulunmalıdır. Ses ölçüm cihazları bu ünite de bulunmalıdır.
- Yapıda kullanılacak olan malzemelerin yangın dayanımının iyi olması gerekmektedir. Ayrıca birden fazla katlı yapılarda yangın merdiveni mutlaka bulunmalıdır. Tek kat yapılarda ise yangın kaçış holleri düzenlenmelidir.
- Görme engelliler ve ortopedik engelliler için duvarlarda tutma yerleri, merdiven korunakları olmalıdır. Görme engelliler için kabartma harfler kullanılmalıdır.
- Bedensel engelli bireylerin eğitim gördükleri merkezlerde girişte mutlaka engelli standartlarına uygun rampa bulunmalı ve yapı engelinin içerisinde rahat hareket edebileceği şekilde tasarlanmalıdır.
- Zihinsel engelli ve bedensel engelli çocukların eğitim aldıkları merkezlerde mutlaka fizik tedavi bölümü bulunmalıdır. Zihinsel engelli çocuk merkezlerinde bu

mekan biraz daha küçük olabilir. Otizmli bireylerin eğitim aldıkları merkezlerde ise küçük bir spor salonu şeklinde planlanmalıdır.

4.2. Mekânlarda dikkat edilmesi gereken noktalar

- Pencereler çocukların ulaşamayacağı yerde olmalı ya açılmama güvenlikleri alınma ya da pencere önlerine korunak yapılmalıdır.
- Yere kadar olan camların önü güneş kırıcı ile kapanmalıdır, mutlaka camı bölen ayırıcılar olmalı ve bu camlar kırılma riskine karşı temperlenmelidir.
- Her türlü sivri köşeli çıkıntılı objeler yaralanmalarına neden olabilir bunlardan kaçınılmalıdır.
- Uygulama odasının önemi çok büyüktür. Burada normal hayatta kimseye bağımlı olmadan günlük yaşam aktivitelerini yapabilmeyi öğretmen desteği ile öğrenmektedirler. Bundan dolayı sadece bir mutfak olarak değil de diğer mekanları da içinde barındıracak şekilde planlanmalıdır.
- Kapılardaki cam bölme ile veliler çocuklarının nasıl eğitim aldıklarını izlemektedir. Bu kamera sistemi ile de olabilir. Kamera sistemi çocukların kaçma potansiyelleri olduğu için onları her türlü takip edilebilmesi açısından faydalı olmaktadır.
- Oyun salonları kışın oyun ihtiyacını karşılayacak büyüklükte olmalıdır. Oyun salonu, engelli bireyin engeline uygun olarak kendini rahat hissedebileceği ve grup hâlinde oyunlara yer verilebilen bir alan olarak planlanmalıdır.
- Çalışma yerlerinde keskin köşelerden ve radyatörlerden kaçınılmalıdır.
- Kenarları açık üstü örtülü alan çok fazla avantaj sağlamaktadır. Bu alanlar hava durumu ne olursa olsun çocukların dışarıda zaman geçirmesine fırsat vermektedir.

Bugüne kadar engellilere dönük bilgiler tasarımcılar için yeterli derecede hazır halde değildir. Hazırlanan yönetmelikler ve yönergeler özel eğitim merkezlerinin nasıl olması gerektiğine dair kullanılacak malzemelerden binanın yönlenmesine kadar detaylı bir şekilde bilgi vermiş olsaydı veya bu merkezlerle ilgili detaylı kılavuzlar hazırlanmış olsaydı yapılacak olan özel eğitim merkezlerinin daha kaliteli olmasına imkân sağlanmış olacaktı.

Yönetmeliklerin güncellenmesi ve belirli kriterleri detaylı olarak anlatması, özel eğitim merkezleri ile ilgili tasarım kılavuzlarının hazırlanması ve hatta bu kılavuzlarda her engelli türüyle ilgili özel kriterlerin belirlenmesi, yapılan denetimlerinde çok düzenli ve doğru bir şekilde yapılması bu yapıların kaliteli ve güvenilir tasarlanmasını sağlayacaktır.

Bu nedenle bu çalışma, nüfus arttıkça artacak olan engelli sayısına oranla yapılacak Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri için kılavuz olmayı hedeflemektedir.

5. KAYNAKLAR

Aytaç, M. 2011. Zihinsel engelli öğrencilere eğitim veren öğretmenlerin sosyal destek algılarının iş tatmin düzeyleri ile ilişkisinin incelenmesi. Yüksek Lisans tezi, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.120.

Alpaytaç, S. 2007. Otizm üzerine Türkiye’den bir vaka incelenmesi. Yüksek Lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.263.

Aluçlu, İ. 2000. Özel Sektör Yönetim Binalarında (Holdinglerde) Kullanıcı Gereksinimi, Konfor Şartları ve Organizasyona Yönelik Sistem İyileştirme Modeli. Doktora Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.248.

Akçamete, G. 1998. Türkiye’de Özel Eğitim(Ünite 12). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No:561, Sayfa:14.Eskişehir.

Beaver, C. 2006. “Designing Environments for Children and Adults with ASD”, 2nd World Autism Congress and Exhibition.

Çiftçi, H.D. 2007. Zihinsel engelli çocuklara renk kavramını kazandırmada eş zamanlı ipucuyla öğretimin bireysel ve grup eğitimindeki etkisinin karşılaştırılması. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.238.

Çetin, F.D. 1999. Fizik tedavi ve rehabilitasyon ünitelerinde değişen kullanıcı gereksinimlerine bağlı esnek tasarlama faktörlerinin belirlenmesi. Doktora tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.205.

Demirci ve ark. 2013.Büyükşehirde Yaşayan Engelli Yayalar için Kaldırımların Analiz Edilmesi: Şişli Örneği. Doğu Coğrafya Dergisi Cilt 18 Sayı 30,Sayfa:20.İstanbul.

Göktaş, T.H. 2006. Huzurevleri,Çocuk yetiştirme yurtları ve rehabilitasyon merkezlerinin dış mekan tasarım yeterliliği ve Erzurum örneği. Yüksek Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.180.

İrtenk, T. 2011. Otistik çocuk özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinin mimari tasarım açısından incelenmesi. Yüksek Lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.191.

Kırcaali-İftar, G. 1998. Özel Gereksinimli Bireyler ve Özel Eğitim (Ünite 1). Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Yayın No:561, Sayfa:19.Eskişehir.

MEB.2012. Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Eğitim Kurumlarının Ulaşılabilirlik Kılavuzu. Sayfa: 91.Ankara.

MEB.2011.Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Özel Eğitim Kurumlarında Fiziksel Özellikler ve Personel. Sayfa:68. Ankara.

MEB.2011.Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Özel Eğitimde Temel İlkeler. Sayfa:45.Ankara.

Mülayim, A. 2009. Bedensel engelliler için mimari mekan tasarımı. Yüksek Lisans tezi, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Edirne.180.

MEB.2008.Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Bedensel Engelli ve Süreğen Hastalıklı Çocuklar. Sayfa:88. Ankara.

MEB.2007.Çocuk Gelişimi ve Eğitimi, Özel Eğitim. Sayfa:65. Ankara.

MEB.2006. Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü Özel Eğitim Hizmetleri Tanıtım El Kitabı, Devlet Kitapları Müdürlüğü,187,Ankara.

Öztürk,M.2012.Türkiye’de Engelli Gerçeği Raporu,107,İstanbul.

Özkum, E. 2011. Doğal ve yapay aydınlatmanın insan psikolojisi üzerindeki etkileri. Yüksek Lisans tezi, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İstanbul.167.

Pişkin,Ü.1993. Otistik Çocuklarda Oyun. Özel Eğitim Dergisi, 1 (3) 43-46.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Saray Rehabilitasyon Merkezi Müdürlüğü (SHÇEK). 2001. Zihinsel Engelli Bireyin Mesleki Rehabilitasyon Ve Sosyalleşmesine Yönelik Uygulama Projesi.

Scott, E. 2009. “Designing Learning Spaces for Children on the Autism Spectrum”, Edinburgh.

T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü araştırması, Engelli Bireylere İlişkin İstatiki Veriler. Sayfa: 23.Kasım 2013.

BÖLÜM 5

TÜBİTAK 2006. Türkiye Özürllüleri Araştırması 2002 İkincil Analizi. Ankara.

Ulusoy,A.2006. Kaynaştırma eğitimi kapsamında eğitim yapılarında engellilerin kullanımına yönelik mimari düzenlemeler.Yüksek Lisans Tezi,Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,İzmir.272.

Whitehurst, T. 2007. "Evaluation of Features Specific to an ASD Designed Living Accommodation", Research and Development Officer Sunfield Research Institute.

Yılmaz, S. 2009. İlköğretim birinci kademedeki eğitilebilir zihinsel engelli öğrencilerde fizyoterapi yöntemleri kullanılarak çalışılan önce motor fonksiyonların yazma becerilerine etkilerinin incelenmesi. Yüksek Lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya.81.

İnternet Kaynakları

[http://www.autismlondon.org.uk/pdf-files/bulletin_feb-mar_2005.pdf] Humphreys, S. 2005. "Autism and Architecture". Erişim Tarihi: 05.01.2014

[http://www.tercihozelegitim.com/index.php?option=com_content&view=article&id=46:ut-enim-ad-minim-veniam&catid=45:ozelegitimverehabilitasyon&Itemid=90]. Özel Eğitimin Amacı. Erişim Tarihi: 22.10.2013

[<http://www.okulrehberlik.com/ozelegitim.htm>]. Özel Eğitim Nedir? Amaç ve İlkeleri Nelerdir? Erişim Tarihi: 18.09.2013

[http://www.pdr.gen.tr/psikolojikdanisma/ozel_egitim.htm].Özel Eğitim ve Rehberlik. Erişim Tarihi: 04.02.2014

[http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/21/18/974637/icerikler/ozel-egitim_nedir_273810.html]. MEB Diyarbakır Sur Rehberlik ve Araştırma Merkezi. Özel Eğitim Nedir? Erişim Tarihi: 10.01.2014

[http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/21/15/967807/dosyalar/2013_03/15105002_ozel_egitimelkitabi.pdf]. MEB Özel Eğitim Hizmetleri Tanıtım El Kitabı. Erişim Tarihi: 22.10.2013

[http://orgm.meb.gov.tr/alt_sayfalar/programlar/otistik_cocuklar_egitim_programi.pdf]. MEB Otistik Çocuklar Eğitim Programı. Erişim Tarihi: 12.02.2014

[<http://ozelegitim.gen.tr/ozel-egitim-nedir/>]. Özel Eğitim Nedir? Erişim Tarihi: 22.10.2013

[<http://destekegitim.blogcu.com/ozel-egitime-muhtac-cocuk-kimdir/2620457>]. Özel Eğitime Muhtaç Çocuk Kimdir?. Erişim Tarihi: 21.08.2013

[<http://www.devturkiye.org/upload/files/engellilericintasarim.pdf>]. Dünya Engelliler Vakfı, Engelsiz Şehir Planlaması Bilgilendirme Raporu Erişim Tarihi: 03.09.2013

[<http://www.autism.org.uk/working-with/leisure-and-environments/architects/evaluation-of-features-specific-to-an-asd-designed-living-accommodation.aspx>] It first appeared in *Designing Living and Learning Environments For Children with Autism*. Sunfield: 2006.

EKLER

EK.1.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI STANDARTLAR YÖNERGESİ BİRİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Amaç

MADDE 1- (1)Bu Yönergenin amacı özel öğretim kurumlarının tesis ve binalarıyla bu tesis ve binalarda bulunması gereken araç gereçlerle ilgili standartları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (2)Bu Yönerge Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel öğretim kurumlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1)Bu Yönerge 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu ile Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1)Bu Yönergede geçen;

a)Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,

b)Derslik ve ders yapılan diğer bölümler: Kapıları koridora açılan, pencereleri binanın dış cephesinde bulunan ve alanları belirtilen ölçülerde olan bölümleri,

c)Direksiyon eğitim alanı (Pist): Motorlu taşıt sürücüler kurslarının direksiyon eğitimi derslerinin yapıldığı, amacına uygun düzenlenmiş alanı,

ç)Kitaplık: Yalnız kitap konulan, istekli öğrencilere ödünç kitap verilen yeri,

d)Kurum: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamında bulunan özel öğretim kurumlarını,

e)Kütüphane: Kitap konulacak bölüm ile okuma ve çalışma salonu bulunan, istekli öğrencilerin ödünç kitap almalarına ve ders çalışmalarına imkân veren yeri,

f)Laboratuvar: Fizik, kimya, biyoloji ve fen bilgisi derslerinin yapılması amacıyla ayrılmış ve düzenlenmiş yerleri,

g)Okuma salonu: Öğrencilerin boş zamanlarında kitap okuyabilmeleri ve çalışma yapabilmeleri amacıyla ayrılan yeri,

ğ)Oyun bahçesi: Okullarda tören yapılan ve öğrencilerin açık havada teneffüs saatlerinde serbestçe dolaşmalarına imkân veren, binanın arsa üzerinde bulunduğu alan dışındaki alan veya bu alan ile birlikte en fazla %50 oranında binanın en az bir tarafı bahçeye açılan zemin/bahçe katı alanının toplamını,

h)Oyun etkinlik odası: Anasınıfında 48-72 ay, anaokulunda 36-72 ay çocukların eğitimi amacıyla açılan sınıfı

ı)Sosyal dinlenme tesisi: Direksiyon eğitim alanında öğretici ve kursiyerlerin ihtiyaçlarını karşılamak için kurulan tesisi,

i)Teneffüshane: Bina içinde, derslik, laboratuvar, kütüphane, yönetim bölümleri ve eğitim-öğretime ayrılan diğer bölümler dışında öğrencilerin yağışlı veya soğuk havalarda teneffüs saatlerinde serbestçe dolaşmalarına imkân veren alanı,

- j)Uygulama sınıfı:** 36-72 ay çocuklarının eğitimi amacıyla açılan, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı diğer öğretim kurumları bünyesindeki okul öncesi eğitim sınıfını,
k)Yönetmelik: Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Özel Okullar

A-KURUM BİNASI

Okul yeri ve seçimi

MADDE 5- (1)Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin; okul bina ve tesislerinden varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları arasında en az 100 metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Binaların birden fazla kapısı varsa en yakın kapı esas alınır.

İnceleme raporları

MADDE 6- (1)Özel okul olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen esaslarla birlikte;

- a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,
- b)Herhangi bir tehlike anında öğrencilerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,
- c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,
- ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak, düzenlenecek raporlarda bu hususlara ayrı ayrı yer verilir.

Yerleşim planı

MADDE 7- (1)Özel okullar, Bakanlıkça veya Yönetmelik gereği illerde valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer bölümleri düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; Bakanlığın veya valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planlarında; binanın arsaya yerleşiminde, her katın ayrı ayrı odalarının krokilerine, oyun bahçesi ile diğer yerlere, oda ve koridorların ölçülerine yer verilir.

(4)Yerleşim planları, her blok ve her kat için ayrı ayrı en az 35 x 50 cm veya A3 boyutundaki kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m² leri belirtilmelidir.

(5)Yerleşim planlarında belirtilen bölümler, amaçları dışında kullanılamaz.

(6)Dersliklerde, yerleşim planında belirtilen kontenjandan fazla öğrenci bulundurulamaz.

(7)Özel okullar:

a) Okul öncesi eğitim kurumu, bahçesi bulunan;

1)Tamamı okula ait binalarda,

2)Binanın bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde,

3)Birbirine bitişik binaların zemin veya bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde,

4)Binanın bahçe katında ve bahçe katının bir üst ya da bir alt arka arkaya katlarında

açılır.

(b)İlköğretim ve ortaöğretim okulu açılacak binaların, kullanım hakkının tamamının okula ait bahçe içerisinde ve müstakil olması gerekir.

c)Resmi dengi okullardan farklı program uygulayacak olan özel okulların standartları ayrıca Bakanlıkça belirlenir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 8- (1)Özel okulların derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde olması ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Dersliklerde her öğrenci için kullanım alanı

MADDE 9- (1)Okul öncesi eğitim kurumlarının oyun etkinlik odasında her öğrenci için kullanım alanı 1,5 m², ilköğretim ve ortaöğretim okullarının dersliklerinde her öğrenci için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 10- (1)Özel okullarda derslik ve diğer ders yapılan bölümlerden kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80 cm, kontenjanı 20 den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir. Derslik kapılarının genişliği 140 cm ve daha fazla olursa kapılar çift kanatlı yapılır.

(2)Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Derslik kapılarının dışa açılmaması hâlinde, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir. Okul öncesi eğitim kurumlarında derslik kapıları içeri de açılabilir.

(4)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

Merdivenler

MADDE 11- (1)Özel okul olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

(2)Bedensel özürlü bireyler için okulun bahçe ve bina girişi ile zemin katının merdiven bulunan bölümlerinde rampa bulunur.

Tavan yüksekliği

MADDE 12- (1)Özel okul binalarının derslik, laboratuvar, teknoloji ve tasarım dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliğinin 3 m'den az olması hâlinde ilköğretim ve ortaöğretim okullarında her öğrenci için 3,5 m³, okul öncesi eğitim kurumlarında 4,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 13- (1)Özel okul binalarının koridorları;

a)Tek taraflı sınıf kapısı açılan koridorlarda;

1)Koridora bir sınıf kapısı açılıyorsa en az 1,75 m,

2)Koridora açılan sınıf kapısı birden fazla ise en az 2,25 m,

b)İki taraflı sınıf kapısı açılan koridorlarda en az 2,75 m.
genişlikte olmalıdır.

(2)Kontenjanı 100 öğrenciyi geçmeyen okullarda koridorların genişliği öğrencilerin rahatlıkla girip çıkmalarına imkân verecek genişlikte olmalıdır.

Havalandırma düzeni

MADDE 14- (1)Özel okullarda bulunan toplantı ve gösteri için çok amaçlı salonda, kapalı spor salonunda ve kapalı beden eğitimi salonlarında havalandırma düzeni bulunmalıdır.

Su deposu

MADDE 15- (1)Özel okullarda su kesintileri için en az okulun bir günlük su ihtiyacını karşılayacak büyüklükte su deposu veya tankı bulundurulur.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 16- (1)Özel okulların bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

Derslik sayısı ve kontenjanı

MADDE 17- (1)Okulların seviyesine göre en az öğretim süresi kadar derslik bulunur.

(2)Derslikler;

a)Okul öncesi eğitim kurumlarında (Anaokulu, anasınıfı ve uygulama sınıfı) en çok 20 öğrenciye bir derslik,

b)Fen liseleri ve sosyal bilimler liselerinde en fazla 24 öğrenciye bir derslik,

c)Diğer sınıflarda en fazla 30 öğrenciye bir derslik
olacak şekilde hesaplanır.

(3)İlköğretim ve ortaöğretim okullarında bir derslik alanı 20 m² den aşağı olamaz. Farklı program uygulayan okullar için derslik alanı Bakanlıkça belirlenir.

B-ÖZEL OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARI

Bulunması gereken bölümler

MADDE 18- (1)Özel okul öncesi eğitim kurumlarında bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası: Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: (isteğe bağlı) 8 öğretmene kadar en az 10 m², 8'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan okullarda, en az 10 m² olmalıdır. Toplam alan 10 m² olmak şartıyla gerektiğinde büro hizmetleri, arşiv-dosya odası ayrı düzenlenebilir.

5-Uyku odası: (İsteğe bağlı) Okul öncesi eğitim kurumlarında; uyku odalarında her öğrenci için hava hacmi 10 m³, kullanım alanı ise 3 m² den aşağı olamaz. (Kontenjan verilmez)

6-Oyun etkinlik odası: En az 15 m² olmalıdır. Oyun odalarında her öğrenci için kullanım alanı 1,5 m² dir.

7-Oyun bahçesi: Okullarda binaya verilecek toplam öğrenci kontenjanı ile orantılı ölçüde bahçe bulunmalıdır. Bahçenin alanı her öğrenci için en az 1,5 m² alan düşecek şekilde olmalıdır.

8-Mutfak: İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır. (Yemeklerini dışarıdan getiren kurumlarda aranmaz.)

9-Yemek odası: (İsteğe bağlı) İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır.

10-Tuvalet:

a)Her 30 öğrenci için öğrencilerin yaşına uygun bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan okullarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Okulda bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

Öğrenci kontenjanı 150 ve fazlası olan özel okul öncesi eğitim kurumlarında ayrıca:

11-Müdür yardımcısı odası: En az 10 m² olmalıdır.

12-Yardımcı hizmetliler odası

13-Yemek odası

bulunur.

(2)İhtiyaç duyulması hâlinde müdür başyardımcısı odası, Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümleri sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C-ÖZEL İLKÖĞRETİM VE ORTAÖĞRETİM OKULLARI

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 19- (1)Özel ilköğretim ve orta öğretim okullarında bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası: Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır. Aynı bina veya kampüs içerisinde bulunan okul öncesi eğitim ve ilköğretim okulu için bir, farklı türdeki ortaöğretim okulları için de bir müdür odası düzenlenir. Ayrıca her okul türü için ayrı ayrı müdür yardımcısı odası düzenlenir.

3-Öğretmenler odası: 8 öğretmene kadar en az 16 m², 8'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri - arşiv ve dosya odası: En az 12 m² olmalıdır. Toplam alan 12 m² olmak şartıyla gerektiğinde büro hizmetleri, arşiv-dosya odası ayrı düzenlenebilir. Aynı bina veya kampüs içerisinde bulunan ve bir müdür tarafından yönetilen okullarda büro hizmetleri odası ortak kullanılır. Ancak her tür okul için arşiv ve dosya odası düzenlenir.

5-Rehberlik ve ölçme-değerlendirme servisi odası: En az 10 m² olmalıdır.

6-Oyun etkinlik odası (anasınıfı) (ilköğretim okulu): En az 15 m² olmalıdır. Oyun odalarında her öğrenci için kullanım alanı 1,5 m² dir. Oyun etkinlik odalarının kontenjanı, 1'inci sınıfların toplam kontenjanından fazla olamaz.

7-Derslikler: Derslik sayısı okulun öğretim süresinden az olamaz. Derslikler en az 20 m² olmalıdır. Özel okul dersliklerinde her öğrenci için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

8-Kapalı beden eğitimi salonu: Kapalı beden eğitimi salonunun alanı en az 80 m² olmalıdır.

9-Laboratuvar (Fen Bilgisi, Fizik, Kimya ve Biyoloji): İlköğretim okullarında Fen Bilgisi laboratuvarı, ortaöğretim okullarında Fizik, Kimya ve Biyoloji laboratuvarları ayrı ayrı düzenlenir.

Laboratuvarlarda öğrenci başına düşen kullanım alanı en az 1,7 m² dir. Her laboratuvarda ayrıca ihtiyaç duyulan ölçüde hazırlık odası bulunur.

Laboratuvarlarda karartma önlemi alınır. Kimya laboratuvarlarında zehirli gazların tasfiyesi için gerekli önlemler alınır.

Aynı bina veya kampüs içinde birden fazla program uygulayan ortaöğretim kurumlarında her program için ayrı laboratuvar istenmez.

Fen Liselerinde laboratuvar araç-gereçleri, altı öğrenciye bir takım olacak şekilde hazırlanır.

10-Kütüphane: Kütüphane, kitapların konulduğu kısım ve okuma bölümü olmak üzere iki bölümden oluşur. Okuma bölümü kitapların konulduğu bölümden küçük olmamak üzere toplam alanı en az 50 m² olmalıdır. Binanın farklı alanlarında aynı özelliklerde iki kütüphane de düzenlenebilir. Ancak, iki kütüphanenin toplam alanı en az 50 m² olmalıdır.

11-Teneffüshane: Teneffüshane bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, kütüphane, laboratuvar, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

12-Müzik dersliği: Öğrenci başına 1.2 m² kullanım alanı düşmelidir. Müzik aletleri için yeterli alan ayrılır.

13-Resim dersliği: Her öğrenci için 1.7 m² kullanım alanı düşmelidir.

14-Bilgisayar dersliği (Bilişim Teknolojileri Sınıfı): Her öğrenci için kullanım alanı 1,2 m² den az olamaz. Dersliklere verilen en fazla kontenjan sayısı kadar bilgisayar bulunur.

15-Oyun bahçesi: Okullarda binaya verilecek toplam öğrenci kontenjanı ile orantılı ölçüde bahçe bulunmalıdır.

Oyun bahçesinin alanı 250 m² az olmamakla birlikte, aşağıdaki şekilde hesaplanır.

500 öğrenciye kadar öğrenci başına 2 m² alan ayrılır.

501'den 1000 öğrenciye kadar, 500 öğrenci için ayrılan alana ilave olarak öğrenci başına 1,5 m² alan ayrılır.

1001'den sonra, 1000 öğrenci için ayrılan alana ilave olarak öğrenci başına 1,2 m² alan ayrılır.

Binanın en az bir tarafı bahçeye açılan zemin veya bahçe katının alanı ile bahçe alanının toplamı oyun bahçesi alanı olarak değerlendirilebilir.

16-Teknoloji ve tasarım dersliği (İlköğretim okulu): En az 32 m² olmalıdır.

17-Uygulama atölyesi (Meslek lisesi): Alanları kullanılma amaçlarına uygun olarak tespit edilmelidir.

Dengi resmi meslek liselerindeki sayı ve büyüklükten az olmamak şartıyla

Atölyeler, en az 20 öğrenci çalışabilecek büyüklükte ve her öğrenci için kullanım alanı 2 m² den az olamaz.

Ayrıca Havacılık, Denizcilik, Otelcilik ve Turizm ve benzeri alanlarda program uygulayacak okullarca, bu programlarındaki uygulama konuları için kurum binasında bölümler düzenlenir veya uygulamalar için bu alanda hizmet veren özel veya tüzel kuruluşlarla yazılı anlaşmalar yapılır.

18-Seminer ve proje çalışmalarını odası (Fen lisesi): Seminer ve proje çalışmaları için en az üç tane 20'şer m² lik oda olmalıdır.

19-Bilim danışma kurulu odası (Fen lisesi): İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır. (Fen liselerinde Matematik ve Fen alanında en az üç bilim insanından meydana gelmek üzere Bilim Danışma Kurulu kurulabilir. İleri fen programları ile proje ve seminer çalışmaları için ilgili kuruluşlarla işbirliği sağlanır.)

20-Tuvalet:

a)Her 30 öğrenci için bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30 den fazla öğretmeni olan okullarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Okulda bedensel özürli bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

Ayrıca:

21-Araç-gereç odası,

22-Kantin,

23 -Yemek salonu: (ihtiyaca cevap verecek büyüklükte)

24-Mutfak ve depo, ambar (Yemeklerini dışarıdan getiren kurumlardan istenmez.)

25-Yardımcı hizmetli odası:

bulunur.

26-Ortak kullanılabilir bölümler: Aynı binada veya kampüste bulunan ilköğretim ve ortaöğretim okulları aşağıda belirtilen bölümleri;

- a) Rehberlik ve Ölçme-Değerlendirme Servisi Odası,
- b) Müzik Dersliği,
- c) Resim Dersliği,
- ç) Araç-Gereç Odası,
- d) Derslik (Sadece akşam liseleri için),
- e) Kantin,
- f) Mutfak, Yemek Salonu, Depo ve Ambar,
- g) Öğretmenler Odası (Sadece akşam liseleri için)
- ğ) Bilgisayar dersliği (Bilişim Teknolojileri Sınıfı)
- h) Her okul türü için ayrı arşiv odası düzenlenmek kaydıyla büro hizmetleri odası,

- ı) Kütüphane,
- i) Kapalı beden eğitimi salonu,
- j) İlköğretim okullarında fen bilgisi laboratuvarı,
- k) Ortaöğretim okulları fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı,
- l) Ortaöğretim okulları biyoloji laboratuvarı ile ilköğretim okulu fen bilgisi laboratuvarı,
- m) Yardımcı hizmetli odası ortak kullanılabilir.

Öğrenci kontenjanı 400'den fazla olan özel ilköğretim ve orta öğretim okullarında ayrıca:

27- Müdür yardımcısı odası: En az 10 m²,

28- Arşiv ve dosya odası: En az 12 m² (Büro hizmetleri odasından ayrı) bulunur.

29- Okul yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Veli ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

Yatılı okullarda öğrenci sayısına göre ek olarak en az bulunması gereken bölümler:

30-Yatakhane: Tavan net yüksekliği 3 metre olan yatılı özel okulun yatakhane kontenjanı her öğrenci için 4 m², yüksekliği 3 m'den az olan binalarda her öğrenci için 12 m³ hacim düşecek şekilde hesap edilir. Odalara en fazla 6 öğrenci kontenjanı verilmelidir.

31-Duş, banyo ve tuvalet: Yatılı okullarda her 8 öğrenci için bir adet olmak üzere soyunma bölümlü kabinli duş, tuvalet ve lavabo olmalıdır.

32-Çamaşırhane,

33-Belletmen odası,

34-Kız ve erkek öğrenci revirleri,

bulunur.

(2) İhtiyaç duyulduğunda müdür başyardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(5)Genel kontenjan tespit edilirken, laboratuvar, bilgisayar dersliği, oyun bahçesi alanı, tuvalet ve lavaboların sayısı, müzik ve resim dersliği alanlarının en düşük olanının kontenjanı esas alınır.

D-ÖZEL OKULLARIN BÖLÜMLERİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 20- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında;

1-Tören Bayrağı,

2-Dosya dolabı,

3-Kitaplık,

Müdür Yardımcısı odasında;

1-Program çerçevesi,

2-Anahtar dolabı

bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 21- (1)Büro hizmetleri odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Masa,

3-Koltuk,

4-Bilgisayar ve yazıcı,

5-Dosya dolabı

bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 22- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;

1-Çalışma masası ve sandalyeler,

2-Portatif raflar,

3-Karteks dolabı,

4-Dosya dolabı

bulunur.

Rehberlik ölçme ve değerlendirme odası

MADDE 23- (1)Rehberlik, ölçme ve değerlendirme servisi odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası,

3-Koltuk,

4-Bilgisayar ve yazıcı

5-Sandalyeler,

6-Dosya dolabı
bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 24- (1)Öğretmenler odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Öğretmen masaları,
  - 3-Sandalyeler,
  - 4-Gözlü öğretmen dolabı,
  - 5-Telefon,
  - 6-Program çerçevesi,
  - 7-İlan tahtası
- bulunur.

Araç-gereç odası

MADDE 25- (1)Göze ve kulağa hitap eden eğitim araçları bulunur.

Yemekhane

MADDE 26- (1)Yemekhanede en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Yemek masaları,
  - 3-Dolap,
  - 4-Sandalyeler,
  - 5-Buzdolabı,
  - 6-Çöp kutusu,
  - 7-Havalandırma sistemi
- bulunur.

Laboratuvarlar

MADDE 27- (1)Laboratuvarlarda en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Öğretmen deney masası,
  - 3-Öğrenci deney masası,
  - 4-Öğrenci tabureleri,
  - 5-Topraklı priz (Her masa için birer adet),
  - 6-Lavabo,
  - 7-Platform (ahşap),
  - 8-Camlı dolap,
  - 9-Yazı tahtası,
  - 10-Havalandırma sistemi,
  - 11-Laboratuvar ders araç-gereçleri,
  - 12-Bilgisayar, Projeksiyon ve benzeri
- bulunur.

Müzik dersliği

MADDE 28- (1)Müzik dersliğinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2- Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

- 3-Dizekli yazı tahtası,
- 4-Metronom,
- 5-Öğrencilerin oturacağı yerler,
- 6-Müzik kitapları,
- 7-Gerekli müzik aletleri,
bulunur.

Resim dersliği

MADDE 29- (1)Resim dersliğinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Eğimli resim masaları,
- 4-Resim tahtaları (Raptiye geçebilecek nitelikte),
- 5-Model sehpası,
- 6-Resim sergileme panosu (Pazen tahta, en az 1,5 x 3 m ebadında),
- 7-Araç gereç dolabı,
- 8-Yazı tahtası,
- 9-Öğretmen masa ve sandalyesi
- 10-Öğrenci sandalyeleri,
bulunur.

Kütüphane ve kitaplıklar

MADDE 30- (1)Kütüphane ve kitaplıklarda ilgili mevzuatına göre seçilmiş öğrenci sayısı dikkate alınarak yeterli sayıda kitap bulunur.

- 1-Atatürk resmi,
- 2-Öğrenci masa ve sandalyesi
bulunur.

Derslik

MADDE 31- (1)Özel okul dersliklerinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Yazı tahtası,
- 4-Öğretmen masası,
- 5-Öğretmen sandalyesi,
- 6-Öğrenci masa veya sıraları,
- 7-Düzeyine göre yazı ve afiş panoları (İlköğretim okulu),
- 8-Dolap (gerekli görülürse)
bulunur.

E-ÖZEL OKULLARDA BULUNMASI GEREKEN DERS ARAÇ-GEREÇLERİ

Okul öncesi eğitim kurumları oyun etkinlik odaları

MADDE 32- (1)Okul öncesi eğitim kurumları oyun etkinlik odalarında;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri

bulunur.

Oyun bahçesi araç-gereçleri

MADDE 33- (1) Bina içinde ve bahçede kullanılabilir oyuncaklar bulunur.

İlköğretim okulu ders araç-gereçleri

MADDE 34- (1) Her ders için, o dersin öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulundurulur.

Ortaöğretim okulu ders araç-gereçleri

MADDE 35- (1) Her ders için, o dersin öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulundurulur.

Mesleki ve teknik ortaöğretim okullarında ders araç gereçleri

Madde 36- Her ders için, o dersin öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulundurulur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Özel Eğitim Okulları

A- KURUM BİNASI

İnceleme raporları

MADDE 37- (1) Özel eğitim okulu olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen esaslarla birlikte;

a) Binanın sağlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,

b) Herhangi bir tehlike anında öğrencilerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,

c) Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç) Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 38- (1) Özel eğitim okulları, Bakanlıkça veya Yönetmelik gereği illerde valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımlarını düzenler.

(2) Yerleşim planlarında; Bakanlığın veya valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3) Yerleşim planlarında; binanın arsaya yerleşiminde, her katın ayrı ayrı odalarının krokilerine, oyun bahçesi ile diğer yerlere, oda ve koridorların ölçülerine yer verilir.

(4) Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en az 35x50 cm veya A3 boyutundaki kağıtlara çizilir. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(5) Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(6) Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla öğrenci bulundurulamaz.

(7)Özel eğitim okulları:

a) Okul öncesi eğitim kurumu, bahçesi bulunan;

1)Tamamı okula ait binalarda,

2)Binanın bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde,

3)Birbirine bitişik binaların zemin veya bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde,

4)Binanın bahçe katında ve bahçe katının bir üst ya da bir alt arka arkaya katlarında

açılır.

b)İlköğretim ve ortaöğretim okulu açılacak binaların, kullanım hakkının tamamının okula ait bahçe içerisinde ve müstakil olması gerekir.

c)Resmi dengi okullardan farklı program uygulayacak olan özel eğitim okullarının standartları ayrıca Bakanlıkça belirlenir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 39- (1)Özel eğitim okullarının derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

Madde 40- (1) Özel eğitim okullarında bireysel eğitim odası en az 70, grup eğitim odaları ile derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin kapısı en az 80 cm'dir. Derslik kapılarının genişliği 140 cm ve daha fazlası olursa kapılar çift kanatlı yapılıdır.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasası içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Derslik kapılarının dışa açılmaması hâlinde, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılması mümkündür. Okul öncesi eğitim kurumlarında derslik kapıları ile bireysel eğitim oda kapıları içeri de açılabilir.

(4)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı ve koridorlara açılmamalıdır.

(5)Bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan okulların kapılarında eşik yapılamaz. Eşik yapılması zorunlu hallerde özürhümlerinin hareketini, yangın çıkışlarını ve benzeri eylemleri engellemeyecek önlemler alınır.

Merdivenler

MADDE 41- (1)Özel eğitim okulu olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

(2)Bedensel özürlü bireyler için okulun bahçe ve bina girişi ile zemin katının merdiven bulunan bölümlerinde gerekli standartlara uygun rampa bulunur. Ayrıca, bedensel özürlü bireyler için öğretim programı uygulanan okulun zemin katının merdiven bulunan bölümlerinde özürhümlerinin kullanımı için gerekli standartlara uygun rampa ve diğer katları için asansör bulunur.

(3)Merdiven ve rampa başlangıçları gibi gerek görülen alanlarda yönlendirici ve uyarıcı işaretlerin zemine yapıştirılması, merdiven basamaklarının algılanabilmesi ve kayıp düşmenin önlenmesi için basamaklara zıt renkli kaymaz şeritler eklenmelidir.

(4)Bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan okulların merdivenlerinin her iki tarafında da özürhümlerle ilgili Türk Standartları Enstitüsü

standartlarına uygun korkuluk ve küpeşte yapılması, ayrıca sahanlık ve merdiven döşemelerinde ve kaplamalarında da standartlara uyulması zorunludur.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 42- (1)Özel eğitim okulu olarak yapılan binaların derslik, laboratuvar, teknoloji ve tasarım dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliğinin 3 m'den az olması hâlinde her öğrenci için 7 m³, hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 43- (1)Özel eğitim okulu binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği öğrencilerin rahatlıkla girip çıkmalarına imkân vermelidir.

(2)Bedensel özürlü bireyler için öğretim programı uygulanan okulun koridorları tekerlekli sandalyenin rahatlıkla hareket edebileceği genişlikte olmalıdır.

Havalandırma düzeni

MADDE 44- (1)Özel eğitim okullarında bulunan toplantı ve gösteri için çok amaçlı salonda, kapalı spor salonunda ve kapalı beden eğitimi salonlarında havalandırma düzeni bulunmalıdır.

Su deposu

MADDE 45- (1)Özel eğitim okullarında su kesintileri için en az okulun bir günlük su ihtiyacını karşılayacak büyüklükte su deposu veya tankı bulundurulur.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 46- (1)Özel eğitim okullarının bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-ÖZEL EĞİTİM OKUL ÖNCESİ EĞİTİM OKULLARI

Bulunması gereken bölümler

MADDE 47- (1)Özel eğitim okul öncesi eğitim okullarında bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu odası veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu veya kurucu temsilcisi odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m², 5' den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri ve arşiv-dosya odası: Kontenjanı 40 öğrenciden fazla olan okullarda, en az 10 m² olmalıdır. Toplam alan 10 m² olmak şartıyla gerektiğinde büro hizmetleri ve arşiv-dosya odası ayrı düzenlenebilir.

5-Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Örgün eğitim için düzenlenene kontenjan verilmez.

6-Oyun etkinlik odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanır. Programlara göre ayrı ayrı düzenlenecek oyun etkinlik odalarında en fazla birey sayısı; işitme, bedensel ve görme engelliler 10; yaygın gelişimsel bozukluk 4; zihinsel engelliler 6 bireyden oluşur. öğretilebilir 6, eğitilebilir 10 kontenjan verilir.

7-Özel eğitim ve rehabilitasyon bölümü:

a)Görme engelli bireyler destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

b)İşitme engelli bireyler destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

Bireysel ve grup eğitim odalarında; kullanılan işitme cihazlarının daha etkin kullanımının sağlanması ve sınıf akustiğinin eğitim-öğretime uygun hale getirilmesi için, sınıfın ses yalıtımı sağlanmalıdır.

c)Zihinsel engelli bireyler destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 8 kontenjan verilir.

ç)Dil ve konuşma güçlüğü destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

d)Bedensel engelli bireyler destek eğitim programı;

1)**Fizyoterapi salonu:** En az 20 m² olmalıdır. En fazla 4 kontenjan verilir.

e)Yaygın gelişimsel bozukluklar destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 4 kontenjan verilir.

f)Özel öğrenme güçlüğü destek eğitim programı;

1)**Bireysel eğitim odası:** En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)**Grup eğitim odası:** En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

8-Oyun bahçesi: Bahçe olarak kullanılmak üzere ayrılan açık veya kapalı alan, 25 m² den az olmamak şartıyla her birey için 1,5 m² yer hesaplanarak bahçenin kontenjanı belirlenir.

9-Bireysel eğitim programları geliştirme kurulu odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

10-Görüşme odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

11-Uyku odası : (isteğe bağlı)

12-Mutfak: İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır. (Yemeklerini dışardan getiren kurumlarda mutfak aranmaz.)

13-Yemek odası: İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır.

14-Tuvalet:

a)Her 20 birey için bireylerin yaşına uygun bir tuvalet ve bir lavabo,

- b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,
c)Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

Birey tuvaletlerinin en az biri tutamaklı olmalıdır.

30'dan fazla öğretmeni olan okullarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Okulda bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

15-Okul yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m^2) veya hacim (m^3) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C-ÖZEL EĞİTİM OKULU

Bulunması gereken bölümler

MADDE 48- Özel ilköğretim okulu, eğitim ve uygulama okulu, iş okulu ve iş eğitim merkezinde bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu odası veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m^2 olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 8 öğretmene kadar en az 12 m^2 , 8'den fazla her öğretmen için 1,5 m^2 yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri ve arşiv-dosya odası: En az 10 m^2 olmalıdır. Toplam alan 10 m^2 olmak şartıyla gerektiğinde büro hizmetleri, arşiv-dosya odası ayrı düzenlenebilir.

5- Oyun etkinlik odası: En az 15 m^2 olmalıdır. Her birey için 2,5 m^2 yer hesaplanır. Programlara göre ayrı ayrı düzenlenecek oyun etkinlik odalarında en fazla birey sayısı; işitme, bedensel ve görme engelliler 10, yaygın gelişimsel bozukluk 4, zihinsel engelliler 6 bireyden oluşur.

6- Bireysel eğitim odası: En az 6 m^2 olmalıdır. (Her 80 öğrenci için 4 bireysel oda) (Örgün eğitim için düzenlenen bireysel eğitim odalarına kontenjan verilmez)

7- Derslik: En az okulun öğretim süresi kadar sayıda derslik bulunur. En az 15 m^2 olmalıdır. Her birey için 2,5 m^2 yer hesaplanır. Programlara göre derslik veya grup

eğitim odasında en fazla birey sayısı; bedensel, işitme ve görme engelliler 10; yaygın gelişimsel bozukluk 4; eğitilebilir 10; öğretilebilir 8 bireyden oluşur.

8 -Beden eğitimi salonu: En az 20 m² olmalıdır.

9- Uygulama evi: En az 15 m² olmalıdır. Mutfak ve oturma grubu şeklinde yapılandırılır. (Eğitilebilir, ğretilebilir, görme ve yaygın gelişimsel bozukluk program uygulayan okullarda) (Mutfak ve oturma grubu gerektiğinde toplam alanı 15 m² den az olmamak şartıyla ayrı ayrı da düzenlenebilir.)

10- Teknoloji ve tasarım dersliği: Resim, el sanatları, ev ekonomisi, bilgisayar ve benzeri programların uygulanmasına cevap verecek şekilde düzenlenmiş ve alanı, en büyük derslik alanı kadar olmalıdır.

11- Fen Bilgisi laboratuvarı: En büyük derslik alanı kadar olmalıdır. (sadece işitme, görme ve bedensel engelli bireylere yönelik program uygulayan okullarda)

12- Resim/Müzik dersliği: En az 15 m² olmalıdır. Bireylerin zrleri dikkate alınarak uygulanan haftalık ders dağıtım çizelgelerine göre belirlenir. (İşitme, görme ve bedensel engelli bireylere yönelik program uygulayan okullarda)

13- Oyun bahçesi: Okullarda binaya verilecek toplam ğrenci kontenjanı ile orantılı ölçüde bahçe bulunmalıdır.

Oyun bahçesinin alanı 150 m² az olmaz.

Oyun bahçesinin alanı aşağıdaki şekilde hesaplanır.

500 Öğrenciye kadar ğrenci başına 1,5 m² alan ayrılır.

501'den 1000 öğrenciye kadar, 500 ğrenci için ayrılan alana ilave olarak ğrenci başına 1,2 m² alan ayrılır.

1001'den sonra, 1000 ğrenci için ayrılan alana ilave olarak ğrenci başına 1 m² alan ayrılır.

Binanın en az bir tarafı bahçeye açılan zemin veya bahçe katının alanı ile bahçe alanının toplamı oyun bahçesi alanı olarak değerlendirilebilir.

14- Rehberlik servisi odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

15- Görüşme odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

16- Mutfak: İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır. (Yemeklerini dışardan getiren kurumlarda mutfak aranmaz.)

17- Yemek odası: İhtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır.

18- Tuvalet, lavabo ve pisuvar: Kız ve erkek bireyler için ayrı ayrı olmak üzere;

a)Her 20 ğrenci için bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek ğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla ğretmeni olan okullarda, her 30 ğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca, erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Okulda bedensel zrl bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

19-Özel eğitim ve rehabilitasyon bölümü:

a)Görme engelli bireyler destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

b)İşitme engelli bireyler destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

Bireysel ve grup eğitim odalarında; kullanılan işitme cihazlarının daha etkin kullanımının sağlanması ve sınıf akustiğinin eğitim-öğretime uygun hale getirilmesi için, sınıfın ses yalıtımı sağlanmalıdır.

c)Zihinsel engelli bireyler destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 8 kontenjan verilir.

ç)Dil ve konuşma güçlüğü destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

d)Bedensel engelli bireyler destek eğitim programı;

1)Fizyoterapi salonu: En az 20 m² olmalıdır. En fazla 4 kontenjan verilir.

e)Yaygın gelişimsel bozukluklar destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 4 kontenjan verilir.

f)Özel öğrenme güçlüğü destek eğitim programı;

1)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

2)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

20- Okul bünyesinde iş okulu ve iş eğitim merkezi programı uygulayan kurumlarda

a) İş eğitim merkezi:

1-Derslik veya grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanır. Sınıflar en fazla 10 bireyden oluşur.

2-İşlik: En büyük derslik alanı kadar olmalıdır. Resim, el sanatları, ev ekonomisi, bilgisayar ve benzeri programların uygulanmasına cevap verecek şekilde düzenlenmiş olmalıdır.

b) İş okulu:

1- Derslik veya grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanır. Sınıflar en fazla 10 bireyden oluşur.

2- İşlik: En büyük derslik alanı kadar olmalıdır. Resim, el sanatları, ev ekonomisi, bilgisayar ve benzeri programların uygulanmasına cevap verecek şekilde düzenlenmiş olmalıdır.

bulunur.

21- Zorunlu olmayan, ancak ihtiyaç duyulduğunda düzenlenebilecek bölümler: İhtiyaç duyulan kurumlarda;

- 1-Müdür yardımcısı odası,
- 2-Müzik odası,
- 3-Kütüphane,
- 4- Ders araç-gereç odası ve depo-ambar,
- 5-Çocuk gelişimi ve eğitim uzmanı odası,
- 6-Kantin,
- 7-Yaşayarak öğrenme ünitesi (ev dışı yaşamı yansıtacak şekilde düzenlenen ortam),
- 8- Zümre başkanları odası olmalıdır.

22- Ortak kullanılabilir bölümler: Aynı binada veya kampüste ilköğretim ve ortaöğretim okulları bulunması hâlinde her birisi için ayrı fizik, kimya ve biyoloji laboratuvarı, ilköğretim için ayrı Fen Bilgisi laboratuvarı, kapalı beden eğitimi salonu ve kütüphane istenmez. Ortaöğretim okullarında resim dersliği ile müzik dersliğinden en az birisi zorunlu olarak düzenlenir.

Yukarıda belirtilen bölümlerin dışında aynı bina veya aynı bahçedeki binalar içinde bulunan özel ilköğretim ve ortaöğretim okullarının;

- a)Rehberlik ve Ölçme-Değerlendirme Servisi Odası,
  - b)Müzik Dersliği,
  - c)Resim Dersliği,
  - ç)Araç-Gereç Odası,
  - d)Sağlık Odası,
  - e)Kantin,
  - f)Mutfak, Yemek Salonu, Depo ve Ambar,
  - g)Öğretmenler Odası (Akşam liseleri için)
  - ğ)Tuvalet
  - h)Bilgisayar dersliği (Bilişim Teknolojileri Sınıfı)
- bölümleri ortak kullanılabilir.

23-Okul yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür başyardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m^2) veya hacim (m^3) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(5)Genel kontenjan tespit edilirken, laboratuvar, teknoloji ve tasarım işliği, bilgisayar dersliği, oyun bahçesi alanı ve tuvaletlerin sayısı müzik ve resim dersliği alanları da dikkate alınır.

Çeşitli hükümler

MADDE 49-Kurumlarda;

1-Bu standartlarda belirtilmeyen bilim ve sanat merkezlerinin standartları resmi “özel eğitim kurumları” gibi değerlendirilir.

2-Bedensel engelli bireylere yönelik okul programı uygulayan kurumlarda, koridor, lavabo, yemekhane, yatakhane, sınıf ve bahçe gibi ortak kullanım alanları, tekerlekli sandalye ile dolaşmayı sağlayacak şekilde düzenlenerek rampa, tutamak, gibi ek önlemler alınır.

3-Eğitim odalarının zemini kolay temizlenebilir ve kaymayı önleyen bir malzeme ile kaplanır. Sınıfların yeterince ısı, ışık ve hava alması sağlanır. Isıtma kalorifer tertibatı ile yapılmalıdır. Sıcak bölgelerde klima takılması uygun olur.

4-Görme engelliler destek eğitim programı uygulayan merkezlerin kurum girişi, koridor, derslik, lavabo, tuvalet, yönetim ve diğer bütün giriş yerleri ve varsa asansör kumanda düğmelerinde bulunan yazı ve rakamlar kabartma Braille alfabe yazısı ile yazılır.

D- ÖZEL EĞİTİM OKULLARININ BÖLÜMLERİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 50- Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında;

1-Tören Bayrağı,

2-Dosya dolabı,

3-Kitaplık,

Müdür Yardımcısı odasında;

1-Program çerçevesi,

2-Anahtar dolabı

bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 51- Büro hizmetleri odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Masa,

3-Koltuk,

4-Bilgisayar ve yazıcı,

5-Dosya dolabı

bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 52- Arşiv ve dosya odasında en az;

1-Çalışma masası,

2-Sandalyeler,

3-Portatif raflar,

4-Karteks dolabı,

5-Dosya dolabı

bulunur.

Rehberlik servisi odası

MADDE 53- Rehberlik servisi odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası,
3-Koltuk,
4-Sandalyeler,
5-Dosya dolabı
bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 54- Öğretmenler odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Öğretmenler masası ve sandalyeler,
3-Gözlü öğretmen dolabı,
4-Telefon,
5-Program çerçevesi,
6-İlân tahtası
bulunur.

Zümre başkanları odası

MADDE 55- Zümre başkanları odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Çalışma masaları,
3-Sandalyeler,
4-Gözlü öğretmen dolabı,
5-Program çerçevesi,
6-İlân tahtası
bulunur.

Araç-gereç odası

MADDE 56- (1) Göze ve kulağa hitap eden eğitim araçları bulunur.

Oyun etkinlik odası

MADDE 57- (1) Oyun etkinlik odalarında;

1-Türk Bayrağı,
2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
3-Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri
bulunur.

Oyun bahçesi

MADDE 58- (1)Bina içinde ve bahçede kullanılabilir oyuncaklar bulunur.

Fizyoterapi salonu

MADDE 59- (1)Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulundurulur.

Bireysel eğitim odası, grup eğitim odası ve derslik

MADDE 60- (1)Bireysel eğitim odası, grup eğitim odası ve dersliklerde;

1-Türk Bayrağı,
2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
3-Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri

bulunur.

Uygulama evi

MADDE 61- (1)Uygulama evinde;

Mutfak bölümü;

1-Buzdolabı,

2-Fırın,

3-Ocak,

4-Bir mutfakta olması gereken diğer malzemeler,

Oturma bölümü:

1-Oturma grubu(koltuk, kanepeler, sedir ve benzeri)

2-Masa,

3-Televizyon,

4-Kurallı Oyun materyalleri (satranç, dama vb),

5-Ütü/Ütü masası,

6-Sandalye,

bulunur.

Ev ekonomisi işliği için gerekli araç gereç ve planlanan farklı çalışmalar için de uygun araç gereçle donatılabilir.

Yaşayarak öğrenme ünitesi odalarında

MADDE 62- (1)Yaşayarak öğrenme ünitesi odasında;

1-Trafik eğitim seti,

2-Küçük ev ve odaları,

3-Kukla sahnesi ve kuklalar,

4-Büyük arabalar (Motorlu veya pedallı),

5-Bisikletler (Çeşitli boyda),

6-Sağlık köşesi ve sağlık seti,

7-Tamir aletleri köşesi ve tamir seti,

8-Evcilik köşesi,

9-Drama köşesi ve dekor malzemeleri,

10-Çocuk bahçesi araç-gereçleri (salıncak, kaydırak, tahterevalliler vb)

bulunur.

İş okulu ve iş eğitim merkezlerindeki işlikler

MADDE 63- (1)İş okulu ve iş eğitim merkezi işliklerinde

1-Türk Bayrağı,

2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

3-Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri

bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Özel Dershaneler

A-KURUM BİNASI

Dershane yeri

MADDE 64- (1)5580 sayılı Kanun gereği, dershane olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz.

İnceleme raporları

MADDE 65- (1)Özel dersane olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,

b)Herhangi bir tehlike anında öğrencilerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,

c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç) Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 66- (1)Özel dersaneler, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımlarını düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en az 35x50 cm veya A3 boyutundaki kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla öğrenci bulundurulamaz.

(6)Özel dersaneler;

a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya bitişik alt ve üst katlarında,

b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,

c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 67- (1)Özel dersanelerin derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 68- (1)Özel dersanelerde derslik ve diğer ders yapılan bölümlerden kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 69- (1)Özel dersane olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerde her öğrenci için kullanım alanı

MADDE 70- (1)Özel dersane dersliklerinde her öğrenci için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 71- (1)Özel dersane olarak kullanılacak binaların derslik, laboratuvar ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her öğrenci için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek belirlenir.

Koridorlar

MADDE 72- (1)Özel dersane binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği öğrencilerin rahatlıkla girip çıkmalarına imkân vermelidir.

Aydınlık Düzeyleri

MADDE 73- (1)Dershanelerin bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-DERSHANELERDE BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve Diğer Bölümler

MADDE 74- (1)Dershanelerde bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 8 öğretmene kadar en az 12 m² olmalıdır. 8'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan kurslarda en az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleri ile arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

5-Laboratuvar: (isteğe bağlı) Kurumdaki altı derslik dışında ayrıca laboratuvar bulundurmak isteyen dershanelerde, laboratuvarların alanı binada bulunan en büyük derslik alanından az olamaz.

6-Derslikler: En az altı derslik olmalı ve derslikler en az 20'şer m² olmalıdır. En çok 30 öğrenciye bir derslik olacak şekilde plânlanır.

7-Tuvalet: Dershane binalarında;

- a)Her 30 öğrenci için bir tuvalet ve bir lavabo,
- b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan dersanelerde, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjan tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Dershanede bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

8-Teneffüshane: Teneffüshane bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, kütüphane, laboratuvar, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

9- Eğitim araç-gereç odası

10-Rehberlik, ölçme değerlendirme odası

11-Kitaplık

12-Kantin

bulunur.

Öğrenci kontenjanı 400 veya daha fazla olan dersanelerde ayrıca:

13-Müdür yardımcısı odası: En az 10 m² olmalıdır.

14-Arşiv ve dosya odası: En az 10 m² olmalıdır. (büro hizmetleri odasından ayrı)

15-Depo

bulunur.

16-Dershane yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C-DERSHANELERİN BÖLÜMLERİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 75- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

3-Dosya dolabı,

Müdür yardımcısı odasında yukarıdakilerin dışında program çerçevesi bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 76- (2)Büro hizmetleri odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Masa ve koltuk,
  - 3-Bilgisayar ve yazıcı,
  - 4-Dosya dolabı
- bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 77- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;

- 1-Çalışma masası,
  - 2-Sandalyeler,
  - 3-Dosya dolabı,
  - 4-Fen dersleri veya Fizik, Kimya, Biyoloji, laboratuvarı bulunmayan dershanelerde ders konularının işlenmesinde ve yapılması zorunlu olan deneylerde kullanılacak malzemelerin konulacağı araç-gereç dolabı
- bulunur.

Rehberlik servisi odası

MADDE 78- (1)Rehberlik servisi odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Çalışma masası ve koltuklar,
  - 3-Dosya dolabı
- bulunur.

Öğretmenler Odası

MADDE 79- (1)Öğretmenler odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,
  - 3-Gözlü öğretmen dolabı,
  - 4-Telefon,
  - 5-Program çerçevesi,
  - 6-İlân tahtası
- bulunur.

Laboratuarlar

MADDE 80- (1)Laboratuarlarda en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi
  - 2-Öğretmen deney masası ve sandalyesi,
  - 3-Öğrenci deney masası ve tabureleri,
  - 4-Topraklı priz (her masa için birer adet),
  - 5-Lavabo,
  - 6-Platform (ahşap),
  - 7-Camlı dolap,
  - 8-Yazı tahtası,
  - 9-Havalandırma sistemi,
  - 10-Laboratuar ders araç-gereçleri
- bulunur.

Derslik

MADDE 81- (1)Özel dersane dersliklerinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,

- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 3-Yazı tahtası,
  - 4-Öğretmen masası ve sandalyesi,
  - 5-Öğrenci masa veya sıraları,
  - 6-Düzeyine göre yazı ve afiş panoları,
  - 7-Dolap (gerekli görülürse)
- bulunur.

Ders araç-gereçleri

MADDE 82- (1)Özel dersane dersliklerinde öğretimi yapılan derslere ve derslerin düzeylerine göre gerekli olan ders araç-gereçleri bulunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Muhtelif Kurslar

A-KURUM BİNASI

Kurs yeri

MADDE 83- (1)5580 sayılı Kanun gereği, kurs olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz

İnceleme raporları

MADDE 84- (1)Özel kurs olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

- a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,
- b)Herhangi bir tehlike anında kursiyerlerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,
- c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,
- ç) Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 85- (1)Özel kurslar, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımlarını düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en çok 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla kursiyer bulundurulamaz.

(6)Özel kurslar;

- a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,
- b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,
- c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda

olması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 86- (1)Özel kurslarda derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 87- (1)Özel kurslarda derslik kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 88- (1)Özel kurs olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerde her kursiyer için kullanım alanı

MADDE 89- (1)Özel kurs dersliklerinde her kursiyer için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 90- (1)Özel kurs olarak kullanılacak binaların derslik, laboratuvar, uygulama dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Teorik ders yapılan dersliğin tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her kursiyer için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Özel kurslardaki uygulama dersliklerinde kursiyer başına düşen kullanım alanı;

a)Konfeksiyon, fotoğrafçılık, yüz, vücut, estetik ve bakım, kuaförlük, modelistlik, stilistlik ve benzeri kursların uygulama dersliklerinde,

Bilgisayar kurslarının uygulama derslikleri ile yabancı dil kursları dil laboratuvarlarında

her kursiyer için 2 m²,

b)Bale kursları uygulama derslikleri ile desinatörlük, teknik resim, iç mimari ve benzeri kursların,

her kursiyer için 3 m² olarak hesaplanmalıdır.

c)Derslik tavan yüksekliği 3 m den az olması hâlinde;

1- Her kursiyer için 2 m² alan istenen kursların m³ cinsinden bulunan derslik alanı 7'ye bölünerek,

2- Her kursiyer için 3 m² alan istenen kursların m³ cinsinden bulunan derslik alanı 9'a bölünerek

kursiyer kontenjanı belirlenir.

(4)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 91- (1)Özel kurs binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği kursiyerlerin rahatlıkla girip çıkmalarına imkân vermelidir.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 92- (1)Özel kursların bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-MUHTELİF KURLARDA BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 93- (1)Özel kurslarda bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan kurslarda en az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleri ile arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

5-Laboratuvar: (kursun özelliğine göre)

Yabancı dil kurslarında dil laboratuvarı isteğe bağlı düzenlenebilir.

6-Derslik: En az 15 m² olmalıdır. Bir dersliğe 30 kursiyerden fazla kontenjan verilmez.

7-Tuvalet:

- Her 30 öğrenci için bir tuvalet ve bir lavabo,
- 30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,
- Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'den fazla öğretmeni olan kurslarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

8-Uygulama dersliği: Kursta uygulanan öğretim programına uygun düzenlenmiş ve araç-gereçle donatılmış ve en az 20 m²'dir.

Öğretim programında uygulamaya yönelik konular olan kurslarda istenir.

9-Teneffüshane: Teneffüshane bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

10-Kitaplık

11-Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

Kursiyer kontenjanı 400 veya daha fazla olan kurslarda ayrıca:

12-Müdür yardımcısı odası: En az 10 m² olmalıdır.

13-Arşiv ve dosya odası: En az 10 m² olmalıdır. (Büro hizmetleri odasından ayrı)

14-Depo

bulunur.

15-Bu Yönergedeki diğer hükümlere aykırı bir hüküm taşımamak koşuluyla kursiyer kontenjanı en çok otuz (30) olan kurslarda;

a)Kurucu odası: Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

b)Müdür odası: En az 10 m²,

c)Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

ç)Derslik: En az 15 m²,

d)Uygulama dersliği: Kursta uygulanan öğretim programında uygulamaya yönelik konuların yer alması hâlinde uygulamaya göre düzenlenmiş ve araç-gereçle donatılmış ve en az 20 m²'dir.

Öğretim programında uygulamaya yönelik konular olan kurslarda istenir. Uygulama dersliğinin kontenjanı, öğretim programına göre kursiyerlerin eğitim alacağı ders araç ve gereci sayısı dikkate alınarak belirlenir. Uygulama dersliği kontenjanı kadar teorik dersliğe de kontenjan verilir.

e)Tuvalet: Bayan kursiyerler ile bayan öğretmenler için bir, erkek kursiyerler ile erkek öğretmenler için de bir olmak üzere en az iki tuvalet bulunur.

f)Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

16-Kurs yönetiminde yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

Meslek ve teknik liselerin eğitim-öğretim bölümleriyle ilgili alanlarında faaliyette bulunan kurslar

MADDE 94- (1)Kız meslek ve teknik liseleri, ticaret meslek liseleri, iletişim meslek liseleri, endüstri meslek ve teknik liseleri ile otelcilik ve turizm meslek liselerindeki bölümlerle ilgili alanlarda kurs faaliyetinde bulunan özel kurslarda, uygulanan programa göre gerekli bölümler de düzenlenir.

Ayrıca, havacılık, denizcilik, otelcilik ve turizm ve özelliği olan diğer alanlarda program uygulayacak kurslarca, bu programlarındaki uygulama konuları için kurum

binasında bölümler düzenlenir veya uygulamalar için bu alanda hizmet veren özel veya tüzel kuruluşlarla noterden onaylı yazılı anlaşmalar yapılır.

C-MUHTELİF KURSLARDA BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 95- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Çalışma masası ve koltuklar,
Bunlara ek olarak müdür odasında,
1-Dosya dolabı,
2-Kitaplık,
Müdür yardımcısı odasında,
1-Program çerçevesi
2-Anahtar dolabı
bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 96- (1)Büro hizmetleri odasında en az;
1-Atatürk resmi,
2-Masa ve koltuk,
3-Bilgisayar ve yazıcı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 97- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;
1-Çalışma masası ve sandalyeler,
2-Portatif raflar,
3-Karteks dolabı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 98- (1)Öğretmenler odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,
3-Gözlü öğretmen dolabı,
4-Telefon,
5-Program çerçevesi,
6-Duyuru tahtası
bulunur.

Laboratuvarlar

MADDE 99- (1)Laboratuvarlarda en az;
1- Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Öğretmen deney masası ve sandalyesi,
3-Kursiyer deney masası ve tabureleri,

- 4-Topraklı priz (her masa için birer adet),
- 5-Lavabo,
- 6-Platform (ahşap),
- 7-Camlı dolap,
- 8-Yazı tahtası,
- 9-Havalandırma sistemi,
bulunur.

Derslik

MADDE 100- (1)Özel kurs dersliklerinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Yazı tahtası,
- 4-Öğretmen masası,
- 5-Öğretmen sandalyesi,
- 6-Kursiyer masa ve sıraları veya yazı yazma yeri olan koltuk/sandalye,
- 7-Dolap (Gerekli görülürse)
bulunur.

Uygulama dersliklerinde

MADDE 101- (1)Uygulama dersliklerinde;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Öğretmen masası ve sandalyesi,
- 4-Kursiyer masa ve sıraları,
- 5-Dolap (gerekli görülürse)

(2)Ayrıca, kursta uygulanan öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulunur.

ALTINCI BÖLÜM **Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezleri**

A-KURUM BİNASI

Merkezin yeri

MADDE 102- (1)5580 sayılı Kanun gereği, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz

İnceleme raporları

MADDE 103- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

- a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,
- b)Herhangi bir tehlike anında bireylerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,
- c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 104- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımlarını düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en çok 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m² leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla birey bulundurulamaz.

(6)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri;

a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,

b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,

c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda

olması ve bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi, binaların giriş katının üst veya alt katında açılması hâlinde binada özürülülerin kullanımı için gerekli standartlara uygun rampa ve asansör bulunması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 105- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 106- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde bireysel eğitim odası kapısı 70, grup eğitim odası kapısı en az 80 cm den az olamaz.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasası içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı ve koridorlara açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir. Bireysel eğitim odalarının kapıları içe doğru da açılabilir.

(5)Bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi kapılarında eşik yapılamaz. Eşik yapılması zorunlu hallerde özürülülerin hareketini, yangın çıkışlarını ve benzeri eylemleri engellemeyecek önlemler alınır.

Merdivenler

MADDE 107- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak bireylerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

(2)Bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi merdivenlerinin her iki tarafında da özürlemlerle ilgili Türk Standartları Enstitüsü standartlarına uygun korkuluk ve küpeşte yapılması, ayrıca sahanlık ve merdiven döşemelerinde ve kaplamalarında da standartlara uyulması zorunludur.

(3)Merdiven ve rampa başlangıçları gibi gerek görülen alanlarda yönlendirici ve uyarıcı işaretlerin zemine yapıştırılması, merdiven basamaklarının algılanabilmesi ve kayıp düşmenin önlenmesi için basamaklara zıt renkli kaymaz şeritler eklenmelidir.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 108- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi olarak kullanılacak binaların bireysel eğitim ve grup eğitim odaları ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Teorik ders yapılan dersliğin tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her kursiyer için 7 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 109- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği bireylerin rahatlıkla girip çıkmalarına olanak vermelidir.

(2)Bedensel özürlü bireyler için öğretim programı uygulanan okulun koridorları tekerlekli sandalyenin rahatlıkla hareket edebileceği genişlikte olmalıdır.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 110- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinin bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B- ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZİNDE BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Bulunması gereken bölümler

MADDE 111- (1)Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezinde bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu odası veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu veya kurucu temsilcisi odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Müdür yardımcısı odası: en az 8 m² olmalıdır. (Kontenjanı 100'den fazla olması hâlinde)

4-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m², 5'den fazla öğretmen için öğretmen başına 1,5 m² yer ilâve edilir.

5-Büro hizmetleri ve arşiv-dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan eğitim ve rehabilitasyon merkezinde en az 10 m² olmalıdır. Toplam alan 10 m² olmak şartıyla gerektiğinde büro hizmetleri, arşiv-dosya odası ayrı düzenlenebilir.

6-Görme engelli bireyler destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

7-İşitme engelli bireyler destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

Bireysel ve grup eğitim odalarında; kullanılan işitme cihazlarının daha etkin kullanımının sağlanması ve sınıf akustiğinin eğitim-öğretime uygun hale getirilmesi için, sınıfın ses yalıtımı sağlanmalıdır.

8-Zihinsel engelli bireyler destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 8 kontenjan verilir.

9-Dil ve konuşma güçlüğü destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

10-Bedensel engelli bireyler destek eğitim programı:

a)Fizyoterapi salonu: En az 20 m² olmalıdır. En fazla 4 kontenjan verilir.

11-Yaygın gelişimsel Bozukluklar destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 4 kontenjan verilir.

12-Özel öğrenme güçlüğü destek eğitim programı:

a)Bireysel eğitim odası: En az 6 m² olmalıdır. Her odaya bir kontenjan verilir.

b)Grup eğitim odası: En az 15 m² olmalıdır. Her birey için 2,5 m² yer hesaplanarak odanın kontenjanı belirlenir ve en fazla 10 kontenjan verilir.

13-Uygulama evi: En az 15 m² olmalıdır. Mutfak ve oturma grubu şeklinde yapılandırılır. Eğitilebilir, öğretilen, görme ve yaygın gelişimsel bozukluk program uygulayan merkezlerde Mutfak ve oturma grubu gerektiğinde toplam alanı 15 m² den az olmamak şartıyla ayrı ayrı da düzenlenebilir.

14-Bireysel eğitim programları geliştirme kurulu odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

15-Görüşme odası: İhtiyaca cevap verecek büyüklükte olmalıdır.

16-Tuvalet, lavabo ve pisuvar: Tuvalet, lavabo ve pisuvar kız ve erkek bireyler için ayrı ayrı olmak üzere;

a)Her 20 birey için bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek bireyler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan merkezlerde, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek bireyler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Merkezde bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

17-Merkez yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, yaşayarak öğrenme ünitesi, müzik odası, kütüphane, sağlık odası, konferans salonu, kantin ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

Çeşitli hükümler

MADDE 112- (1)Kurumlarda:

1-Bu standartlarda belirtilmeyen bilim ve sanat merkezlerinin standartları resmi özel eğitim kurumları gibi değerlendirilir.

2-Bedensel engelli bireylere yönelik destek eğitim programı uygulayan kurumlarda, koridor, lavabo, yemekhane, sınıf ve bahçe gibi ortak kullanım alanları, tekerlekli sandalye ile dolaşmayı sağlayacak şekilde düzenlenerek rampa, tutamak gibi ek önlemler alınır.

3-Eğitim odalarının zemini kolay temizlenebilir ve kaymayı önleyen bir malzeme ile kaplanır. Sınıfların yeterince ısı, ışık ve hava alması sağlanır. Isıtma kalorifer tertibatı ile yapılmalıdır. Sıcak bölgelerde klima takılması uygun olur.

4-Görme engelliler destek eğitim programı uygulayan merkezlerin kurum girişi, koridor, derslik, lavabo, tuvalet, yönetim ve diğer bütün giriş yerleri ve varsa asansör kumanda düğmelerinde bulunan yazı ve rakamlar kabartma Braille alfabe yazısı ile yazılır.

D-ÖZEL EĞİTİM VE REHABİLİTASYON MERKEZLERİNİN BÖLÜMLERİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 113- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında;

1-Dosya dolabı,

2-Kitaplık,

Müdür yardımcısı odasında;

1-Program çerçevesi,

2-Anahtar dolabı

bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 114- (1)Büro hizmetleri odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 2-Masa ve koltuk,
- 3-Bilgisayar ve yazıcı,
- 4-Dosya dolabı bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 115- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;

- 1-Çalışma masası ve sandalye,
- 2-Portatif raflar,
- 3-Karteks dolabı,
- 4-Dosya dolabı bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 116- (1)Öğretmenler odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,
- 3-Gözlü öğretmen dolabı,
- 4-Telefon,
- 5-Program çerçevesi,
- 6-İlân tahtası bulunur.

Fizyoterapi salonu

MADDE 117- ((1)Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulundurulur.

Bireysel ve grup eğitim odası

MADDE 118- (1) Bireysel eğitim odası ve grup eğitim odasında;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Özel Öğrenci Etüt Eğitim Merkezi

A-KURUM BİNASI

Özel öğrenci etüt eğitim merkezinin yeri

MADDE 119- (1)5580 sayılı Kanun gereği, özel öğrenci etüt eğitim merkezi olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz.

İnceleme raporları

MADDE 120- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezi olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,

b)Herhangi bir tehlike anında öğrencilerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,

c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 121- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımlarını düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en çok 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla öğrenci bulundurulamaz.

(6)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri;

a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,

b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,

c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 122- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 123- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde derslik kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 124- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerde her öğrenci için kullanım alanı

MADDE 125- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri dersliklerinde her öğrenci için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 126- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri olarak kullanılacak binaların derslik, uygulama dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her öğrenci için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan belirlenir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 127- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği öğrencilerin rahatlıkla girip çıkmalarına olanak vermelidir.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 128- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinin bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-ÖZEL ÖĞRENCİ ETÜT EĞİTİM MERKEZLE-RİNDE BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 129- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise diğer kurumlarda kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde en az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleriyle arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

5-Derslik: Derslik en az 20 m² büyüklüğünde olmalıdır. Dersliğe en çok 30 öğrenci kontenjanı verilir.

6-Kitaplık

7-Mutfak ve yemek salonu: İhtiyacı karşılayacak ölçülerde olmalıdır. (Yemeklerini dışarıdan getiren kurumlarda mutfak aranmaz)

8-Tuvalet: Özel öğrenci etüt eğitim merkezleri binalarında;

- Her 30 öğrenci için bir tuvalet ve bir lavabo,
- 30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,
- Erkek öğrenciler için isteğe bağlı olarak pisuvar

ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek öğrenciler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Merkezde bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

9-Uygulama dersliği: Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde uygulama dersliği, araç-gereçle donatılmış ve en az 20 m² olmalıdır.

10-Teneffüşhane: Teneffüşhane bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüşhane alanı olarak derslik, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

11-Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

Öğrenci kontenjanı 400 veya daha fazla olan öğrenci etüt eğitim merkezlerinde ayrıca:

12-Müdür yardımcısı odası: En az 10 m² olmalıdır.

13-Arşiv ve dosya odası:(Büro hizmetleri odasından ayrı)

14-Depo

bulunur.

15-Merkez yönetiminde yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C- ÖZEL ÖĞRENCİ ETÜT EĞİTİM MERKEZLE-RİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 130- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında,

1-Dosya dolabı,

2-Kitaplık,

Müdür yardımcısı odasında,

1-Program çerçevesi

2-Anahtar dolabı

bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 131- (1)Büro hizmetleri odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Masa ve koltuk,
  - 3-Bilgisayar ve yazıcı,
  - 4-Dosya dolabı
- bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 132- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;

- 1-Çalışma masası ve sandalye,
  - 2-Dosya dolabı
- bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 133- (1)Öğretmenler odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,
  - 3-Gözlü öğretmen dolabı,
  - 4-Telefon,
  - 5-Program çerçevesi,
  - 6-İlân tahtası
- bulunur.

Yardımcı hizmetliler odası

MADDE 134- (1)Yardımcı hizmetliler odasında en az;

- 1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 2-Masa ve sandalyeler
- bulunur.

Derslik

MADDE 135- (1)Özel kurs dersliklerinde en az;

- 1-Türk Bayrağı,
  - 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
  - 3-Öğretmen masası ve sandalyesi,
  - 4-Öğrenci masa ve sıraları,
  - 5-Dolap (gerekli görülürse)
- bulunur.

Uygulama dersliğinde

MADDE 136- (1)Uygulama dersliğinde;

- 1-Türk Bayrağı,
- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 3-Öğretmen masası ve sandalyesi,
- 4-Öğrenci masa ve sıraları,
- 5-Dolap (gerekli görülürse)

(2)Ayrıca, merkezde uygulanan öğretim programında belirtilen ders araç-gereçleri bulunur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Hizmet İçi Eğitim Merkezleri

A-KURUM BİNASI

Merkezin Yeri

MADDE 137- (1)5580 sayılı Kanun gereği, hizmet içi eğitim merkezi olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz.

İnceleme Raporları

MADDE 138- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezi olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,

b)Herhangi bir tehlike anında katılımcıların binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,

c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 139- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezleri valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımları düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en çok 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla katılımcı bulundurulamaz.

(6)Özel hizmet içi eğitim merkezi;

a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,

b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,

c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 140- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezinde derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 141- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezinde derslik kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

- (2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.
(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.
(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 142- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezi olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak katılımcıların aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerde her katılımcı için kullanım alanı

MADDE 143- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezi dersliklerinde her katılımcı için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

(3)Özel hizmet içi eğitim merkezindeki uygulama dersliklerinde katılımcı başına düşen kullanım alanı;

a)Konfeksiyon, fotoğrafçılık, yüz, vücut, estetik ve bakım, kuaförlük, modelistlik, stilistlik ve benzeri programların uygulama dersliklerinde,

Bilgisayar programlarının uygulama derslikleri ile yabancı dil programlarının dil laboratuvarlarında

her katılımcı için 2 m²,

b)Bale programları uygulama derslikleri ile desinatörlük, teknik resim, iç mimari ve benzeri programlarında,

her katılımcı için 3 m² olarak hesaplanmalıdır.

c)Derslik tavan yüksekliği 3 m den az olması hâlinde;

1- Her katılımcı için 2 m² alan istenen programların m³ cinsinden bulunan derslik alanı 7'ye bölünerek,

2- Her katılımcı için 3 m² alan istenen programların m³ cinsinden bulunan derslik alanı 9'a bölünerek

katılımcı kontenjanı belirlenir.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 144- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezi olarak kullanılacak binaların derslik uygulama dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Teorik ders yapılan dersliğin tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her katılımcı için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 145- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezi binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği kursiyerlerin rahatlıkla girip çıkmalarına imkân vermelidir.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 146- (1) Özel hizmet içi eğitim merkezlerinin bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B- HİZMET İÇİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 147- (1)Özel hizmet içi eğitim merkezlerinde bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 katılımcıdan fazla olan hizmet içi eğitim merkezinde en az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleri ile arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

5-Laboratuvar: (Programın özelliğine göre)

Yabancı dil programlarında dil laboratuvarı isteğe bağlı düzenlenebilir.

6-Derslik: En az 20 m² olmalıdır. Bir dersliğe 30 kursiyerden fazla kontenjan verilmez. (Hizmet içi eğitim faaliyetini katılımcının çalıştığı binada veya sözleşme yaparak ve millî eğitim müdürlüğünce uygun görülen mekânlarda yapacaklarda istenmez.)

7-Tuvalet:

a)Her 30 katılımcı için bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek katılımcılar için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan hizmet içi eğitim merkezinde, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek katılımcılar ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Merkezde bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

8-Uygulama dersliği: Hizmet içi eğitim merkezinde uygulanan öğretim programına uygun düzenlenmiş ve araç ve gereçle donatılmış ve en az 20 m²'dir.

Öğretim programında uygulamaya yönelik konular olan hizmet içi eğitim merkezinde istenir. (Hizmet içi eğitim faaliyetini katılımcının çalıştığı binada veya sözleşme yaparak ve millî eğitim müdürlüğünce uygun görülen mekânlarda yapacaklarda istenmez.)

9-Teneffüshane: Teneffüshane bina içinde bağımsız bir bölüm hâlinde olabileceği gibi ayrı ayrı bölümlerden de meydana gelebilir. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

10-Kitaplık

11-Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

Katılımcı kontenjanı 250 veya daha fazla olan hizmet içi eğitim merkezinde ayrıca:

12-Müdür yardımcısı odası: En az 10m² olmalıdır.

13-Arşiv ve dosya odası: En az 10 m² olmalıdır. (Büro hizmetleri odasından ayrı)

14-Depo

bulunur.

15-Bu Yönergedeki diğer hükümlere aykırı bir hüküm taşımamak koşuluyla katılımcı kontenjanı en çok otuz (30) olan hizmet içi eğitim merkezinde;

a)Kurucu odası: Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

b)Müdür odası: En az 10 m²,

c)Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5 m² yer ilâve edilir

ç)Derslik: En az 20 m², (Hizmet içi eğitim faaliyetini katılımcının çalıştığı binada veya sözleşme yaparak ve millî eğitim müdürlüğünce uygun görülen mekânlarda yapacaklarda istenmez.)

d)Uygulama dersliği: Hizmet içi eğitim merkezinde uygulanan öğretim programında uygulamaya yönelik konuların yer alması hâlinde uygulamaya göre düzenlenmiş ve araç-gereçle donatılmış ve en az 20 m²'dir.

Öğretim programında uygulamaya yönelik konular olan hizmet içi eğitim merkezinde istenir. (Hizmet içi eğitim faaliyetini katılımcının çalıştığı binada veya sözleşme yaparak ve millî eğitim müdürlüğünce uygun görülen mekânlarda yapacaklarda istenmez.)

e)Tuvalet: Bayan katılımcılar ile bayan öğretmenler için bir, erkek katılımcılar ile erkek öğretmenler için de bir olmak üzere en az iki tuvalet bulunur.

f)Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

16-Merkez yönetimince yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C- HİZMET İÇİ EĞİTİM MERKEZLERİNDE BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 148- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında,

1-Dosya dolabı,
2-Kitaplık,
Müdür yardımcısı odasında,
1-Program çerçevesi
2-Anahtar dolabı
bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 149- (1)Büro hizmetleri odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Masa ve koltuk,
3-Bilgisayar ve yazıcı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 150- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;
1-Çalışma masası ve sandalyeler,
2-Portatif raflar,
3-Karteks dolabı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 151- (1)Öğretmenler odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,
3-Gözlü öğretmen dolabı,
4-Telefon,
5-Program çerçevesi,
6-Duyuru tahtası
bulunur.

Derslik

MADDE 152- (1)Merkez dersliklerinde en az;
1-Türk Bayrağı,
2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
3-Yazı tahtası,
4-Öğretmen masası,
5-Öğretmen sandalyesi,
6-Katılımcı masa ve sıraları veya yazı yazma yeri olan koltuk/sandalye,
7-Dolap (Gerekli görülürse)
bulunur.

Uygulama dersliğinde

MADDE 153- (1)Uygulama dersliğinde;
1-Türk Bayrağı,
2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

- 3-Öğretmen masası ve sandalyesi,
- 4-Katılımcı masa ve sıraları,
- 5-Dolap (Gerekli görülürse)

(2)Ayrıca, merkezde uygulanan öğretim programında belirtilen ders araç ve gereçleri bulunur.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Uzaktan Öğretim Yapan Kuruluşlar

A-KURUM BİNASI

Kurs yeri

MADDE 154- (1)5580 sayılı Kanun gereği, uzaktan öğretim yapan kuruluşun binasında; meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz

İnceleme raporları

MADDE 155- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluş olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

- a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,
- b)Herhangi bir tehlike anında personel ve katılımcıların binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,
- c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,
- ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 156- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşlar, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki kısımları düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en çok 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşun;

- a) Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,
- b) Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,
- c) Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması gerekir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 157- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşunda derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 158- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşunda derslik kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 159- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşları olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak katılımcıların aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerin her katılımcı için kullanım alanı

MADDE 160- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşunun dersliklerinde her katılımcı için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 161- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşu olarak kullanılacak binaların derslik, uygulama dersliği ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her katılımcı için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan belirlenir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 162- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluş binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği öğrencilerin rahatlıkla girip çıkmalarına olanak vermelidir.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 163- (1)Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinin bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-UZAKTAN ÖĞRETİM YAPAN KURULUŞLARDA BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 164- (1)Özel uzaktan öğretim yapan kuruluşlarda bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m² olmalıdır.

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5m² yer ilâve edilir.

4-Yayın odası: Uzaktan öğretimin yapılacağı araç-gereç ve donanımın için yeterli büyüklükte olmalıdır.

5-Yüzyüze eğitim uygulama dersliği: En az 20 m² (Yüzyüze eğitim verecek kuruluşlarda),

6-Büro hizmetleri odası: En az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleri ile arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

7-Katılımcı hizmetleri odası: En az 10 m² olmalıdır.

8-Arşiv ve dosya odası: En az 40 m² olmalıdır.

9-Tuvalet:

a)Her 30 katılımcı için bir tuvalet ve bir lavabo (Yüzyüze eğitim verecek kuruluşlarda),

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek katılımcılar için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'dan fazla öğretmeni olan kurslarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek katılımcılar ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Kurumda bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

10-Kitaplık

11-Kantin (İsteğe bağlı)

bulunur.

12-Kurum yönetiminde yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C- UZAKTAN ÖĞRETİM YAPAN KURULUŞLARDA BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 165- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında,

1-Dosya dolabı,
2-Kitaplık,
Müdür yardımcısı odasında,
1-Program çerçevesi
2-Anahtar dolabı
bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 166- (1)Büro hizmetleri odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Masa ve koltuk,
3-Bilgisayar ve yazıcı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Katılımcı hizmetleri odası

MADDE 167- (1)Katılımcı hizmetleri odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Masa ve koltuk,
3-Bilgisayar ve yazıcı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 168- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;
1-Çalışma masası ve sandalyeler,
2-Portatif raflar,
3-Karteks dolabı,
4-Dosya dolabı
bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 169- (1)Öğretmenler odasında en az;
1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
2-Öğretmen masası ve sandalyeler,
3-Gözlü öğretmen dolabı,
4-Telefon,
5-Program çerçevesi,
6-Duyuru tahtası
bulunur.

Yüzyüze eğitim uygulama dersliği

MADDE 170- (1)Yüzyüze eğitim uygulama dersliklerinde en az;
1-Türk Bayrağı,
2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
3-Yazı tahtası,
4-Öğretmen masası,
5-Öğretmen sandalyesi,
6-Katılımcı masa ve sıraları veya yazı yazma yeri olan koltuk/sandalye,

7-Dolap (gerekli görülürse)
bulunur.

ONUNCU BÖLÜM

Özel Motorlu Taşıt Sürücüleri Kursları

A-KURUM BİNASI

Kurs yeri

MADDE 171- (1)5580 sayılı Kanun gereği, özel motorlu taşıt sürücüleri kursu olarak kullanılacak binada; meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerler bulunamaz.

İnceleme raporları

MADDE 172- (1)Özel motorlu taşıt sürücüleri kursu olarak kullanılmak istenen binalarda yapılan incelemelerde; 5580 sayılı Kanun ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği ile bu Yönergede belirtilen diğer esaslarla birlikte;

a)Binanın sağlamlık ve dayanıklılığı ile genel görünüşü, ayrıca bulunduğu yer gibi fiziki nitelikler,

b)Herhangi bir tehlike anında kursiyerlerin binayı kolaylıkla terk edebilmeleri için sağlanan çıkışlar,

c)Binada açılması istenen kurumun tür ve düzeyi,

ç)Kaç öğrencinin eğitim görebileceğine ilişkin kontenjan tespiti gibi öğrencilerin sağlıklı bir eğitim-öğretim görmelerine yardım edici etkenler, tek tek dikkate alınarak düzenlenecek raporlarda yer alır.

Yerleşim planı

MADDE 173- (1)Özel motorlu taşıt sürücüleri kursları, valiliklerce onaylanmış olan yerleşim planına göre kurumdaki derslik, oda ve diğer kısımları düzenler.

(2)Yerleşim planlarında; valiliğin izni olmadan herhangi bir değişiklik yapılamaz.

(3)Yerleşim planları her kat için ayrı ayrı en az 35x50 cm veya A3 boyutunda kağıtlara yapılır. Yerleşim planlarında birimlerin ebatları ve m²'leri belirtilmelidir.

(4)Yerleşim planlarında belirtilen kısımlar, amaçları dışında kullanılamaz.

(5)Dersliklerde, yerleşim planlarında belirtilen kontenjandan fazla kursiyer bulundurulamaz.

(6)Özel motorlu taşıt sürücüleri kursları;

a)Bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya katlarında,

b)Bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında,

c)Aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda

olması gerekir. Ayrıca özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında, bu Yönergede belirtilen standartlara uygun direksiyon eğitim alanının bulunması gerekmektedir.

Derslik ve diğer ders yapılan bölümlerin pencere alanı

MADDE 174- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu derslik ve diğer ders yapılan bölümlerinde bulunan pencerelerin, binanın dış cephesinde ve doğal havalandırmayı sağlaması gerekir. Derslik ve diğer ders yapılan bölümdeki pencerenin alanı, o bölümün taban alanının % 10'undan az olamaz.

Derslik kapıları

MADDE 175- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu derslik kontenjanı 20'ye kadar olan dersliğin kapısı en az 80, kontenjanı 20'den fazla olan dersliğin kapısı en az 90 cm'dir.

(2) Kapıların genişliği, kapı kasasının içten içe ölçülerek belirlenir.

(3)Çift taraflı derslik bulunan koridorlarda kapılar karşılıklı açılmamalıdır.

(4)Derslik kapıları koridora doğru açılmalıdır. Dışa açılmaması durumunda, duvara paralel olarak açılır şekilde sürgülü veya akordiyon kapı yapılabilir.

Merdivenler

MADDE 176- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu olarak kullanılacak binanın merdivenlerinin genişliği, binaya verilen toplam kontenjan dikkate alınarak öğrencilerin aynı anda güvenli ve rahatlıkla inip çıkabilecekleri genişlikte olmalıdır.

Dersliklerde her kursiyer için kullanım alanı

MADDE 177- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu dersliklerinde her kursiyer için kullanım alanı 1.2 m² den az olamaz.

Derslik tavan yüksekliği

MADDE 178- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu olarak kullanılacak binaların derslik ve benzeri eğitim-öğretim birimlerinde tavan yüksekliklerinin 3 m'den az olmaması esastır.

(2)Derslik tavan yüksekliği yukarıda belirtilen ölçülerden az olması hâlinde her kursiyer için 3,5 m³ hacim düşecek şekilde kontenjan tespit edilir.

(3)Derslik ve ders yapılan diğer bölümlerin tavan yüksekliği, o yerin tabanı ve tavanı arasındaki mesafe ölçülerek bulunur.

Koridorlar

MADDE 179- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kursu binalarının koridorları; bir veya birden çok sınıf kapısı açılan koridorlar ile iki taraflı sınıf kapısı açılan koridorların genişliği kursiyerlerin rahatlıkla girip çıkmalarına olanak vermelidir.

Aydınlık düzeyleri

MADDE 180- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kurslarının bölümleri yeterli şekilde aydınlatılır.

B-ÖZEL MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜLERİ KURSLARINDA BULUNMASI GEREKEN BÖLÜMLER

Yönetim ve diğer bölümler

MADDE 181- (1)Özel motorlu taşıt sürücülerini kurslarında bulunması gereken bölümler:

1-Kurucu veya kurucu temsilcisi odası:

Kurucunun veya kurucu temsilcisinin müdür olması durumunda istenmez.

O ilçede veya ilde aynı kurucuya ait özel öğretim kurumunda kurucu odası var ise kurucunun diğer kurumlarında kurucu odası bulunmayabilir.

2-Müdür odası: En az 10 m²

3-Öğretmenler odası: 5 öğretmene kadar en az 8 m² olmalıdır. 5'den fazla her öğretmen için 1,5m² yer ilâve edilir.

4-Büro hizmetleri, arşiv ve dosya odası: Kontenjanı 50 öğrenciden fazla olan özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında en az 10 m² olmalıdır. Büro hizmetleriyle arşiv ve dosya odasının ayrı ayrı olması hâlinde toplamı 10 m² olmalıdır.

5-Derslik: En az 20 m² olmalıdır. En çok 30 kursiyere bir derslik olacak şekilde plânlanır.

Bir özel motorlu taşıt sürücüleri kursu; Trafik ve Çevre Bilgisi – İlk Yardım Bilgisi – Motor ve Araç Tekniği Bilgisi dersliklerinden meydana gelir.

6-Tuvalet: Kurs binalarında;

a)Her 30 kursiyer için bir tuvalet ve bir lavabo,

b)30 öğretmene kadar bir tuvalet ve bir lavabo,

c)Erkek kursiyerler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılır.

30'den fazla öğretmeni olan kurslarda, her 30 öğretmen için bir tuvalet ve bir lavabo ayrılır. Ayrıca erkek öğretmenler için isteğe bağlı olarak pisuvar ayrılabilir.

Tuvalet ve lavabolar kurumda öğrenim gören kız ve erkek kursiyerler ile bayan ve bay öğretmenler için ayrı ayrı düzenlenir.

Kurum kontenjanı tespit edilirken, pisuvarlar dikkate alınmaz.

Kursta bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun şekilde düzenlenmiş bir tuvalet ve bir lavabo bulunur.

7-Teneffüshane: Derslikler dışında kursiyerlerin rahatça hareket edebilecekleri şekilde teneffüshane bulunmalıdır. Toplam teneffüshane alanı olarak derslik, yönetim, eğitim ve öğretime ayrılan diğer alanlar dışındaki yerler kabul edilir.

8-Kitaplık

9-Kantin

bulunur.

10-Direksiyon eğitim alanı: EK:1'deki projeye uygun olmalıdır.

Öğrenci kontenjanı 400 veya daha fazla olan özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında ayrıca:

11-Müdür yardımcısı odası: En az 10 m² olmalıdır.

12-Arşiv ve dosya odası: En az 10 m² olmalıdır. (büro hizmetleri odasından ayrı)

13-Depo

bulunur.

14-Kurs yönetimine yukarıda belirtilen bölümlerin dışında, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine aykırı olmayan farklı bölümler de düzenlenebilir. (Ziyaretçi odası, sağlık odası, konferans salonu ve benzeri bölümler.)

(2)İhtiyaç duyulduğunda müdür yardımcısı odası ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğindeki şartların yerine getirilmesi hâlinde genel müdür ve genel müdür yardımcısı odaları düzenlenebilir.

(3)Bölümlerin, alan (m²) veya hacim (m³) olarak yapılan ölçümler sonucu çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

(4)Bölümlerin kontenjanları belirlenirken 0,5 ve daha büyük çıkan küsuratlı rakamlar bir üst tam sayıya yükseltilir.

C-ÖZEL MOTORLU TAŞIT SÜRÜCÜLERİ KURSLARINDA BULUNMASI GEREKEN ARAÇ-GEREÇLER

1- Yönetim ve Diğer Bölümler

Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odası

MADDE 182- (1)Kurucu, müdür ve müdür yardımcısı odalarında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Çalışma masası ve koltuklar,

Bunlara ek olarak müdür odasında,

1-Dosya dolabı,

2-Kitaplık,

Müdür yardımcısı odasında,

1-Program çerçevesi

2-Anahtar dolabı

bulunur.

Büro hizmetleri odası

MADDE 183- (1)Büro hizmetleri odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Masa ve koltuk,

3-Bilgisayar ve yazıcı,

4-Dosya dolabı

bulunur.

Arşiv ve dosya odası

MADDE 184- (1)Arşiv ve dosya odasında en az;

1-Çalışma masası ve sandalye,

2-Portatif raflar,

3-Dosya dolabı

bulunur.

Öğretmenler odası

MADDE 185- (1)Öğretmenler odasında en az;

1-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

2-Öğretmen masaları ve sandalyeler,

3-Gözlü öğretmen dolabı,

4-Telefon,

5-Program çerçevesi,

6-İlân tahtası

bulunur.

Derslik

MADDE 186- (1)Özel motorlu taşıt sürücüler kursları dersliklerinde en az;

1-Türk Bayrağı,

- 2-Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,
- 2-Yazı tahtası,
- 3-Öğretmen masası ve sandalyesi,
- 4-Kursiyer masa ve sıraları veya yazı yazma yeri olan koltuk/sandalye,
- 5-Dolap (gerekli görülürse) bulunur.

2-Eğitim-öğretimle ilgili

MADDE 187- (1)Özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının bölümlerinin özellikleri ile bulunması gereken araç-gereçler;

(2)Direksiyon eğitim araçları, çift frenli, çift debriyajlı, tek direksiyon sistemi ile her türlü donanımı sağlam ve trafiğe hazır durumda olmalıdır.(A1, A2, F, H sınıfları hariç).

(3)Direksiyon eğitimi sınavlarında kullanılan araçlarda, aracın yedek pedallarına bastığında sesli veya ışıklı uyarıcı alet bulunur. Sınav kurullarınca sınavdan önce aletin çalışıp çalışmadığı kontrol edilir.

a)Direksiyon eğitim araçları:

Özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında uygulanan sertifika sınıfı programına göre;

- 1- B sertifika sınıfı için en az iki demirbaş araç,
- 2- A2, C ve E sertifika sınıfları için en az birer demirbaş araç,
- 3- A1, D, F ve H sertifika sınıfları için de en az birer demirbaş veya kiralık araç bulunur.

G sınıfı sertifikada; özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında G sınıfı sertifika programının sadece Trafik ve Çevre Bilgisi ve İlk Yardım Bilgisi dersi verildiğinden G sınıfı için direksiyon eğitim aracı bulundurulmaz.

b)Direksiyon eğitim alanının özellikleri:

Direksiyon eğitim alanı EK:1'deki projeye uygun şekilde yapılmalıdır.

1-Zemin; asfalt, çimento betonu veya parke taş kaplama veya stabilize (belli büyüklükteki elekten geçirilmiş kum, çakıl karışımı malzeme) olmalıdır.

2-A1, A2, B, F sınıfı sertifika verecek kurumların direksiyon eğitim alanı en az 5.000 m², yol genişlikleri de 7 m. olmalıdır.

3-C, D, E sınıfı sürücü sertifikası için 10.000 m², yol genişliği ise 7 m. olmalıdır. Alanın 10.000 m² den fazla olması hâlinde yol genişliği 9 m. olmalıdır.

Sertifika sınıflarına göre 5.000 veya 10.000 m² lik alanlar en çok iki kurum tarafından kullanılabilir.

İkiden fazla kurum tarafından kullanılacak direksiyon eğitim alanının toplamı, sadece A1, A2, B, F sınıfı sertifika verecek kurumlar için 2,500'e bölünerek; A1, A2, B, F, C, D, E sınıfı sertifika verecek kurumlar için ise 5.000'e bölünerek kaç kurum tarafından kullanılacağı bulunur. Bölümün sonucu küsurat dikkate alınmaz.

Örnek: 1- 40.000 lik alanı sadece B sınıfı sertifika veren kaç kurumun kullanacağı $40.000:2,500=16$ kurum şeklinde hesaplanacaktır.

Örnek: 2- 40.000 m² lik alanı kullanacak kurumlar arasında A1, A2, B, F, C, D, E sınıfı sertifika veren kurum bulunması hâlinde bu alanı kaç kurumun kullanacağı $40.000:5.000=8$ kurum şeklinde hesaplanacaktır.

4-Yolların bölünmüş yol (refüjlü) olarak düzenlenmesi hâlinde de gidiş ve geliş ayrılan taşıt yollarının genişliği en az 7 m. olacaktır. Ayrıca; 10.000 m² veya

daha geniş direksiyon eğitim alanlarında adalar yarılarak dörtlü veya üçlü kavşaklar tanzim edilebilir.

5-Kavşak, dönel kavşak bulunmalı, trafik işaretleri yerleştirilmelidir.

6-Yol aplikasyonu sonunda adaların boyutları belirlenmelidir.

7-Yollardan bir kesimde % 5-7 iniş eğim, % 5-7 çıkış eğim olmalıdır.

8-Alanı su taşkınlarından koruyacak drenaj kanalları yapılmalı ve gerekli tedbirler alınmalıdır.

9-Uygun yerlere demiryolu geçidi, yaya geçidi, park yeri yapılmalıdır.

10-Kursiyerlerin ihtiyacına cevap verebilecek tarzda ve direksiyon eğitim alanı civarında (Alana 200 metreden daha uzak olmamak koşuluyla) sosyal dinlenme tesisi bulunmalıdır.

Direksiyon eğitim alanı ile kurs binası arasındaki mesafe 200 metreden az ise, alanda sosyal dinlenme tesisi bulunmayabilir.

Direksiyon eğitim alanı kurs binasına en fazla 200 metre uzaklıkta ise sosyal dinlenme tesisi bulunmayabilir.

Tesisin zemininde beton, parke, marley ve benzeri malzeme kullanılmalı, duvarlar sıvalı ve badanalı olmalıdır. Dinlenme tesisi ilkel bir görüntüde olmamalıdır.

c)İki kurum tarafından kullanılacak direksiyon eğitim alanındaki sosyal dinlenme tesisinde bulunması gereken birimler ve araç-gereçler;

1-Yönetici ve öğreticilerin dinlenme yeri, en az 6 m² olmalıdır.

2-Kursiyer dinlenme yeri, en az 15 m² olmalıdır.

3-Kantin ihtiyaç duyulan ölçüde olmalıdır.

4-Şehir kanalizasyonuna bağlı veya foseptik çukuru bulunan en az iki tuvalet (bay - bayan),

5-Şehrin su şebekesine bağlı su tesisatının döşenmesi veya tesiste, kapalı ve musluklu kaplarda su bulundurulması için gerekli tedbirler alınmalıdır.

6-Sosyal dinlenme tesisleri; briket, tuğla ve benzeri malzemedan yapılmalı, çatılı olmalı veya mevsim koşullarına uygun tedbirler alınmalıdır.

7-Yönetici odasında; direksiyon eğitimi ile ilgili olarak yapılacak iş ve işlemlerin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için gerekli büro malzemeleri bulundurulmalıdır.

Ayrıca buna ilâveten yönetici ve kursiyer dinlenme odalarında;

a)Yeteri kadar sandalye ve masa,

b)Atatürk resmi, İstiklâl Marşı ve Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi,

c)Sehpalar,

ç)İlân tahtası

olmalıdır.

8-Kurum binası ile direksiyon eğitim alanı arasında haberleşmeyi sağlayacak telefon, GSM veya telsiz sistemi kurulmuş olmalıdır.

9-Direksiyon eğitim alanı aşağıda belirtilen esaslar dâhilinde ışıklandırılmalıdır.

(a)Ortalama parıltı Lo (cd/m²)01,2 dir.

(b)Parıltının bileşke düzgünlük faktörü Uo 00,4 dür.

(c)Parıltının boyuna düzgünlük faktörü UL 00,5 dir.

(ç)Aydınlatma galvanizli boru direk, beton direk, empreyeli ağaç direk veya tercihen demir direk kullanılmalıdır.

(d)Havai çıplak iletken hat veya tercihen yer altı hattı çekilmelidir.

(e)Armatürler en az 125 civa buharında olmalıdır.

(f) T.S.E. 4019'a göre düzenlenmiş ilkyardım çantası bulunmalıdır.

ç)İki kurumdan fazla kurum tarafından kullanılacak direksiyon eğitim alanındaki sosyal dinlenme tesisinde bulunması gereken birimler ve araç-gereçler; (c) bendinde belirtilen kursiyer dinlenme yeri ölçüsü ile tuvalet sayısı, direksiyon eğitim alanını kullanacak kurum sayısı ile çarpılarak belirlenir.

d)Trafik ve Çevre Bilgisi, İlkyardım Bilgisi ve Motor ve Araç Tekniği Bilgisi dersliklerinde bulunacak eğitim araç ve gereçleri;

Trafik ve Çevre Bilgisi, İlkyardım Bilgisi ve Araç Tekniği Bilgisi öğretim programlarında belirtilen ders araç-gereçleri bulunur.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Kaldırılan Mevzuat

MADDE 188- Bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 17/11/2004 tarih ve 58499 sayılı Makam Oluru ile yürürlüğe giren "Özel Öğretim Kurumlarına Ait Standartlar Yönergesi" ile bu hususlarda yazılmış yazılar yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Özel öğretim kurumları, mevcut tuvalet ve lavabolarının birini bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun hâle getirecektir.

Geçici Madde 2- Özel okullar, özel eğitim okulları ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde, özürlü bireyler için kurumun bahçe ve bina girişi ile zemin katının merdiven bulunan bölümlerinde rampa yapacaktır.

Geçici Madde 3- Özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden, bedensel özürlü bireyler için öğretim programı uygulayanlar bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde, standartlara uygun asansör yapacaktır.

Geçici Madde 4- Özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri bu Yönergede merdivenlere yapılması belirtilen düzenlemeleri ve ayrıca görme engelliler destek eğitim programı uygulayan kurumların 49/4 ve 112/4 maddelerinde belirtilen düzenlemeleri bu Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içerisinde yapacaktır.

Geçici Madde 5- Direksiyon eğitim alanını 4 kurum tarafından kullanan özel motorlu taşıt sürücüleri kursları, iki yıl içinde bu Yönergenin 187 nci maddesinin (b) bendindeki şartları yerine getirecektir. Şartları yerine getirmeyen kurumlar kapatılır.

Yürürlük

MADDE 189- (1)Bu Yönerge onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 190- (1)Bu Yönerge hükümlerini Millî Eğitim Bakanı yürütür.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 20.03.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28239

(Değişik:RG-21/7/2012-28360)

(Ek:RG-23/10/2012-28450)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, her derece ve türdeki özel öğretim kurumlarının açılış ve işleyişiyle ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda belirtilen özel öğretim kurumlarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 5580 sayılı Kanun ile 25/8/2011 tarihli ve 652 sayılı Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 13 üncü ve 36 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Akşam lisesi: Gündüz öğrenim yapan ortaöğretim okullarında okuma hakkı olmayanlara eğitim ve öğretim imkânı sağlayan okulları,
- b) Bakanlık: Millî Eğitim Bakanlığını,
- c) Diğer personel: Kurumda eğitim ve öğretim hizmetleri sınıfı dışındaki görevli personeli,
- ç) Eğitim personeli: Kurumda görevli yönetici, öğretmen, uzman öğretici, usta öğretici ve benzeri personeli,
- d) Genel müdürlük: Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünü,
- e) Hizmet içi eğitim merkezi: 14/6/1973 tarihli ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun genel ve özel amaçlarıyla temel ilkelerine uygun olarak resmî veya özel kurum, kuruluş veya iş yeri personeline hizmet içi eğitim yoluyla eğitim veren özel öğretim kurumlarını,
- f) Kanun: 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununu,
- g) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Kurum: Okul öncesi eğitim, ilkökul, ortaokul, ortaöğretim, yabancı, azınlık, özel eğitim okulları, milletlerarası özel öğretim kurumları ile çeşitli kursları, uzaktan öğretim yapan kuruluşları, dershaneleri, motorlu taşıt sürücülere kursları, hizmet içi eğitim merkezleri, öğrenci etüt eğitim merkezleri, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri ile benzeri özel öğretim kurumlarını,

- ğ) Kurum kontenjanı: Kurumda aynı anda öğrenim görecek en fazla öğrenci veya kursiyer sayısını,
- h) Kurum müdürü: Özel öğretim kurumunun müdürünü,
- ı) Program: Örgün ve yaygın özel öğretim kurumlarında uygulanacak düzeyi ile süresi belirlenen ve Bakanlıkça onaylanan öğretim programlarını,
- i) Usta öğretici: En az ortaöğretimden mezun olmuş ve alanında öğrenim gördüğünü belgelendiren veya alanında sertifika sahibi olan öğreticileri,
- j) Uzman öğretici: Görevlendirileceği alanda yükseköğrenim mezunu öğreticileri,
- k) Ücret: Kurumların türüne göre ders saati veya bir öğretim yılı için bir öğrenci ya da kursiyerden alınacak ücreti,
- l) Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyer: Bir öğretim yılı veya dönem içinde ücretsiz veya indirimli öğrenim gören öğrenci ve kursiyeri,
- m) Yıl: Değerlendirmeye esas işlemin başlangıcından itibaren geçen 12 aylık süreyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurum Açma, Devir, Nakil ve Kapatma

Kurum açma

MADDE 5 – (1) Kanunun 3 üncü maddesi hükmü doğrultusunda özel öğretim kurumlarına kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilir.

(2) Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının verilebilmesi için aşağıdaki belgeler istenir;

a) Form dilekçe (EK-1).

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık ve aynı Kanunun Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlar başlıklı İkinci Kısımının Altıncı Bölümünde düzenlenen maddelerde yer alan suçlardan mahkûm edilmemiş olduğuna dair yazılı beyanı.

c) Kurucu tüzel kişi ise kuruluş amaçları içinde özel öğretim kurumu işletmeciliği yapılacağına ilişkin ifadenin de yer aldığı ve tüzel kişinin niteliğine göre Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış ana sözleşme, tüzük ya da vakıf senedinin millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

ç) Kurucu temsilcisinin kurumu açma, kapatma, devir ve benzeri işlemleri yürütme yetkisine sahip olduğunun belirlendiği yönetim kurulu kararının millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

d) Binanın kurum açılacak kat veya katları için ayrı ayrı ve okul olarak kullanılacak binaların ayrıca bahçeleri için de üç adet 35x50 cm veya A3 ebadında kâğıtlara çizilmiş yerleşim planının millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

e) Resmî benzeri okulların tabi olduğu yönetmeliği uygulamak isteyen okulların kurucusunun yazılı beyanı, resmî benzeri okulların tabi olduğu yönetmeliklerden farklı uygulama yapmak isteyen okullar için Bakanlıkça onaylanmak üzere hazırlanan üç nüsha kurum yönetmeliği taslağı ve CD'si veya kurucunun daha önce açılış izni almış

başka bir okulu için Bakanlıkça onaylanmış kurum yönetmeliğini uygulayacağına ilişkin yazılı beyanı.

f) Çeşitli kurslar, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri, motorlu taşıt sürücüleri kursları ve hizmet içi eğitim merkezlerinin uygulayacakları öğretim programının onaylandığı Talim ve Terbiye Kurulu kararının tarih ve sayısı.

g) Resmî benzeri olmayan veya deneme mahiyetinde program uygulayan kurumlar ile Bakanlıkça onaylanarak uygulamaya konulmuş öğretim programı ve haftalık ders çizelgesi bulunmayan kurumlar için; Bakanlıkça onaylanmak üzere üç nüsha öğretim programı taslağı, haftalık ders çizelgesi taslağı ve CD'si.

ğ) Yönetici çalışma izin teklifi ve kurum öğretime başlamadan önce nitelikleri de belirtilen gerekli tüm personele ilişkin çalışma izin tekliflerinin yapılacağına dair kurucunun yazılı beyanı.

h) Kurum binası kurucuya ait ise tapu senedinin millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği; kurum binası kiralık ise okullarda öğretim süresi kadar, diğer kurumlarda da en az bir yıllık kira sözleşmesinin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği.

ı) Denizcilik ve havacılık kursu gibi özellik arz eden özel öğretim kurumları için ilgili bakanlıkların uygun görüşü.

i) Sağlık meslek lisesi açacakların, okulun açılacağı ildeki hastanede öğrencilerinin eğitim göreceği alana uygun stajlarını yapacaklarına ilişkin hastane yönetimi ile yapılan protokol.

j) Yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler tarafından veya Türk vatandaşlarıyla ortaklık yolu ile açılacak milletlerarası özel öğretim kurumları için ayrıca, 5/6/2003 tarihli ve 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu çerçevesinde Bakanlar Kurulu izninin sureti.

k) Kurum açılacak binanın sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin; çevre ve şehircilik il müdürlükleri, yapının proje müellifleri ya da yetkili serbest proje büroları veya üniversitelerin ilgili bölümlerince düzenlenen teknik rapor istenir. Ancak; 6/3/2007 tarihinden sonra Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkındaki Yönetmeliğe göre yapı denetim firmaları denetiminde özel öğretim kurumu olarak yapılmış ve yapı inşaat ruhsatı bulunan binalardan sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin belge istenmez.

l) Kurum açılacak binanın ve çevresinin sağlık yönünden uygun olduğuna ilişkin il veya ilçe ilgili sağlık birimince düzenlenen rapor.

m) Kurum açılacak binada yangına karşı ilgili mevzuatına göre gerekli önlemlerin alındığına ilişkin itfaiye müdürlüğünce düzenlenen rapor.

n) Milletlerarası okullar için ayrıca, uygulayacakları programın diğer ülke veya ülkeler tarafından denkliğinin kabul edildiğine dair yetkili kurumdan alınan belge.

(3) Gerçek kişilerde kurucu, tüzel kişilerde kurucu temsilcisi, ikinci fıkrada belirtilen belgeler ile kurum açmak için valilik veya kaymakamlıklara müracaat eder. Müracaat eden kişiye, müracaat tarihinin yazılı olduğu bir alındı belgesi verilir. Kaymakamlıklara yapılan müracaatlara ilişkin dosya, üç iş günü içinde bir üst yazı ile valiliğe gönderilir.

Bakanlıkça ve valilikçe yapılacak işlemler

MADDE 6 – (1) Yapılan müracaatın; bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen şartlara, kurum açılacak binanın ve bölümlerinin kurumun türüne göre Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlara, 3/4/2004 tarihli ve 25422 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Umuma Açık Yerler ve İçkili Yerler ile Resmî veya Özel Öğretim Kurumları Arasındaki Uzaklıkların

Belirlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını incelemek üzere il millî eğitim müdürlüğünce en az iki il eğitim denetmeni görevlendirilir.

(2) İl eğitim denetmenlerince en geç 15 gün içinde düzenlenen inceleme raporunda, kurumun açılmasında bir sakınca bulunmadığının belirtilmesi hâlinde, okullara ilişkin dosya beş iş günü içinde Bakanlığa gönderilir. Diğer kurumlara ise valilikçe beş iş günü içinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) düzenlenir.

(3) Bakanlıkça okullara beş iş günü içinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-3) düzenlenir.

(4) Sürelerin hesaplanmasında evrak giriş tarihleri esas alınır.

(5) Kurum bilgilerinde değişiklik olması durumunda Bakanlık veya valilikçe kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı yeniden düzenlenir.

(6) Valiliklerce, denizcilik veya havacılık gibi kurslara verilen kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının bir örneği ilgili kurum ve kuruluşlara, motorlu taşıt sürücü kurslarına verilen kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının bir örneği ise il emniyet müdürlüğüne gönderilir.

Ad verme

MADDE 7 – (1) Kurumlara, 1739 sayılı Kanunda belirtilen Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri doğrultusunda kurumun amacına ve düzeyine uygun ve belli bir anlam taşıyan ad verilir.

(2) Kurum adları, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatıyla birlikte verilir. Kurumların adları, birinci fıkraya uygun olmak şartıyla kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merciin onayı ile değiştirilebilir.

(3) Kurumların ad ve unvanlarının, başka kurumlar tarafından kullanılmasında, 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 7/12/1994 tarihli ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 24/6/1995 tarihli ve 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Atatürk köşesi

MADDE 8 – (1) Kurumların girişinde temiz, düzenli ve kolayca görülebilecek en uygun yerde Atatürk köşesi oluşturulur.

Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatının iptali ve geçici olarak kapatma

MADDE 9 – (1) Kanunun 7 nci maddesi hükümlerinde belirtilen durumların gerçekleşmesi hâlinde kurumların kurum açma izinleri ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatları iptal edilir veya kurum geçici olarak kapatılır.

(2) Geçici kapatma cezası verilen kurumların, geçici kapatma cezası sürelerinin dolması ve valiliklerce eksikliklerini tamamladıklarının tespit edilmesi durumunda öğretime devam etmelerine izin verilir. Eksikliklerini süresi içerisinde tamamlamayan kurumlar hakkında sürekli kapatma işlemi uygulanır.

Yıllık çalışma takvimi ve çalışma saatleri

MADDE 10 – (1) Okullarda, resmî okullar için hazırlanan yıllık çalışma takvimi uygulanması esas olmakla birlikte, valilikçe kabul edilmesi hâlinde ayrı bir çalışma takvimi de düzenlenebilir.

(2) Yeni kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen okulların kayıt ve kabul süreleri, gerektiğinde millî eğitim müdürlüklerince 15 gün uzatılabilir.

(3) Akşam liseleri, hafta içi saat 17.00'den sonra ve hafta sonu günlerinde yapacakları öğretime ilişkin haftalık çalışma saatlerini gösteren çizelgelerini valiliğe bildirir.

(4) Dershaneler, özel öğrenci etüt eğitim merkezleri, kurslar, hizmet içi eğitim merkezleri ve uzaktan öğretim yapan kuruluşlar yıllık çalışma takvimlerini ve haftalık çalışma saatlerini gösteren çizelgelerini ve eğitim personelinin listesini valiliğe gönderir.

(5) Okullarda normal öğretim yapılır ve öğretim seviyesine göre resmî dengi okullardaki ders saati süresi uygulanması esastır. Bakanlıkça uygun görülmesi hâlinde farklı uygulamalar da yapılabilir. Okullarda ikili öğretim yapılamaz.

(6) Okullar dışındaki kurumlarda günlük çalışmalar 07.00 ile 23.00 saatleri arasında yapılır. Ders saatinin süresi, 45 dakikadır. Uygulamalı dersler blok hâlinde 90 dakika olarak yapılabilir.

(7) Kurumlarda, 17/3/1981 tarihli ve 2429 sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanunda belirlenen genel tatil günlerinde eğitim ve öğretim yapılmaz. Sağlık ve diğer zorunlu hâller nedeniyle Bakanlık veya valilikçe alınan kurumların tatil edilmesi kararlarına, dengi özel öğretim kurumları da uymak zorundadır.

(8) Kurslar ve hizmet içi eğitim merkezlerine devam zorunludur. Programda belirtilen kurs süresinin 1/5'inden fazla devam etmeyen kursiyer sınava alınmaz.

Kurum binaları

MADDE 11 – (1) Kurum açılacak binaların, Kanunun 4 üncü maddesi hükmünde belirtilen şartlar ile kurum türüne göre aşağıda belirtilen şartları taşıması gerekir.

a) Okul öncesi eğitim kurumu bahçesi bulunan; tamamı okula ait binalarda veya binanın bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde ya da birbirine bitişik binaların bahçe katının birbirine bitişik dairelerinde yahut binanın bahçe katında ve bahçe katının bir üst ya da bir alt arka arkaya katlarında açılabilir.

b (Değişik:RG-21/7/2012-28360) İlkokul, ortaokul, ortaöğretim okulu ve özel eğitim okulu açılacak binaların, kullanım hakkının tamamının okula ait bahçe içerisinde ve müstakil olması, bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan özel eğitim okulu açılacak binalarda, fizyoterapi salonunun binanın giriş katının üst ve/veya alt katı olması hâlinde ise binada bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun standartlarda asansör bulunması gerekir.

c) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Aynı kurucu, aynı ilçe sınırları içerisinde her biri okul için gerekli şartları taşıması kaydıyla farklı binalarda da aynı adla ilkokul ve ortaokul açılabilir. Açılmış olan ilkokul ve ortaokulların da aynı ilçe sınırları içerisinde her biri okul için gerekli şartları taşıması kaydıyla farklı binaları kullanmalarına izin verilir.

ç) Diğer kurumların; bütün birimleri aynı binanın birbirine bitişik daire veya bitişik alt ve üst katlarında ya da bitişik binaların birbirine bağlantılı aynı katlarında yahut aynı bahçe içerisinde tamamı kuruma ait binalarda olması, bedensel özürlü bireylere ait öğretim programı uygulayan özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi açılacak binalarda fizyoterapi salonunun binanın giriş katının üst ve/veya alt katında açılması hâlinde ise binada bedensel özürlü bireylerin kullanımına uygun standartlarda asansör bulunması gerekir.

Bir arada bulunabilecek kurumlar

MADDE 12 – (1) Okul öncesi eğitim kurumları hariç okullara ait bina ve binalar içinde iki ayrı kurucuya ait aynı veya farklı derecede veya türde okul bulunamaz.

(2) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Aynı kurucuya ait kurumlardan sadece okulların belirli bölümleri birlikte kullanılabilir. Ancak, aynı kurucu tarafından, farklı seviyelerde okulların aynı binada açılmak istenmesi durumunda; giriş-çıkış, oyun bahçesi, koridor, tuvalet ve lavabolar her okul için ayrı düzenlenir. Milletlerarası

okullar diğer okullarla aynı binada bulunamaz. Bunun için kurucu veya kurucu temsilcisi bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (d), (e), (g), (ğ), (h) ve (i) bentlerinde belirtilen belgelerle müracaat eder. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre valilikçe gerekli inceleme yapılarak açılması uygun görülen okullara ilişkin başvurular, ekleriyle birlikte kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilmek üzere Bakanlığa gönderilir. Bakanlıkça açılması uygun görülen okullara, beş iş günü içinde yine Bakanlıkça kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilir. Bu süre, valilik teklifinin Genel Müdürlük evrakına giriş kayıt tarihinden itibaren hesaplanır.

(3) Okullar dışındaki diğer kurumların belirli bölümleri birlikte kullanılarak aynı binada başka bir kurum açılmaz.

Program ilavesi yapma

MADDE 13 – (1) Okullar dışındaki diğer kurumlar için kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı almış bulunan kurucu veya kurucu temsilcisi;

a) Dilekçe,

b) Kurumun son yerleşimini gösteren dört adet 35x50 cm veya A3 ebadında kâğıtlara çizilmiş yerleşim planının millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

c) İlave edilecek öğretim programının onaylandığı Talim ve Terbiye Kurulu kararının tarih ve sayısı,

ç) Programa ait araç ve gereç listesi,

d) Görevlendirilecek eğitim personeline ilişkin çalışma izin tekliflerinin yapılacağına dair kurucunun yazılı beyanı ile valiliğe başvurur.

(2) İl millî eğitim müdürlüğünce yaptırılacak inceleme sonucunda uygun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından program ilavesi yapılır. Ancak, C, D ve E sertifika sınıfı öğretim programlarından herhangi biri için izin almış olan motorlu taşıt sürücüleri kursuna, bu öğretim programlarından birinin ilave edilmek istenmesi ya da (EK-4) eki tabloda yer alan öğretim programlarını uygulamak üzere izin alan kurslardan, tabloda belirtilen diğer öğretim programlarını da ilave yapmak için başvuruları hâlinde kurumda il eğitim denetmenlerince inceleme yapılmaz.

(3) Yapılan inceleme sonucunda program ilavesinde sakınca bulunmadığının belirtilmesi hâlinde, okullar dışındaki kurumlara beş iş günü içinde valilikçe program ilavesi yapılır. Kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) veya (EK-3) yeniden düzenlenir.

Devir ve kurucu temsilcisi değişikliği

MADDE 14 – (1) Kurumun, kuruculuk koşullarını taşıyan başka bir gerçek veya tüzel kişiliğe devredilebilmesi için;

a) Yeni kurucu gerçek kişi ise kurucuya, tüzel kişi ise kurucu temsilcisine ait bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan belgeler,

b) Eğitim personeli ile diğer personelin görevlendirme teklifleri ve yenilenen iş sözleşmeleri,

c) Kurumun borç ve alacaklarının vadesi gelmemiş olanlar da dâhil olmak üzere, kurumu devralan veya devredilen gerçek kişi veya tüzel kişilik tarafından üstlenildiğini gösterir noterlikçe düzenlenen devir senedi,

ç) Kurum binası kurucuya ait ise tapu senedinin millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği; kurum binası kiralık ise okullarda öğretim süresi kadar, diğer kurumlarda da en az bir yıllık kira sözleşmesinin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

d) Bir arada bulunan kurumlardan herhangi birinin devrinde, her kurumun Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen bölümlerin tamamının bulunduğunu, ikiden fazla bir arada bulunan kurumların devrinde ise devri yapılmayan kurumların bir arada faaliyette bulunma şartlarını taşıdığını gösterir yerleşim planı

tamamlanarak valiliğe müracaat edilir.

(2) Kurumun devir işlemleri, yukarıda belirtilen belgelerin uygun görülmesi hâlinde il eğitim denetmeni raporu düzenlenmeden kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren mercinin izni ile beş iş günü içinde yapılır.

(3) Ancak, valilikçe yapılan incelemede kurumun müracaat tarihinden önce yapılan teftiş veya denetimlerinde kurumun geçici kapatılmasına ilişkin teklif bulunması hâlinde, bu teklif uygun görülerek uygulanmasından sonra devir işlemi gerçekleştirilir. Sürekli kapatılma teklifi getirilen kurumlar devredilemez.

(4) Kurumun kurucusu olan şirketin türünün değiştirilmesi ve bu değişikliğin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması hâlinde kurucu temsilcisi, devir senedi dışında birinci fıkrada belirtilen belgelerle birlikte valiliğe müracaat eder.

(5) Kurum devir işlemleri, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından sonuçlandırılmadıkça kurum devredilmiş sayılmaz.

(6) Kurucusu tüzel kişilik olan kurumlarda kurucu temsilcisi değişikliği;

a) Kurucu temsilcisi değişikliğine ait yönetim kurulu kararı,

b) Kurucu temsilcisine ait bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan belgeler

ile birlikte millî eğitim müdürlüğüne müracaat edilir. Kurucu temsilcisi değişikliği kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından beş iş günü içinde yapılır.

(7) Kurucu temsilciliği değişikliği işlemleri, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından sonuçlandırılmadıkça kurucu temsilcisi değişikliği tamamlanmış sayılmaz.

(8) Kurum devir ve kurucu temsilciliği değişikliği işlemlerinin sonunda kuruma kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) veya (EK-3) yeniden düzenlenir.

Kurumların dönüşümü

MADDE 15 – (1) Daha önceden kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alan kurumların kurucuları, mevcut kurumunu bir başka kuruma dönüştürmek istemesi hâlinde; bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (a), (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı) ve (i) bentlerinde sayılan belgelerle birlikte Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen şartları yerine getirerek valiliğe müracaat eder. Kurumun okula dönüştürülmek istenmesi hâlinde aynı fıkranın (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgeler de istenir. Valilikçe yaptırılacak inceleme sonucunda uygun görülmesi ve bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde üç aylık bekleme süresi dışındaki şartların da yerine getirilmesi hâlinde beş iş günü içinde eski kurum kapatılır ve yeni kuruma kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı (EK-2) veya (EK-3) düzenlenerek dönüşüm sağlanır.

(2) Okul türü dönüşümlerinde mevcut okulun kademeli kapatılarak yerine açılmak istenen okul türüne kademeli kurum açma izni verilir. Dönüşüm nedeniyle kademeli kapanan ve açılan okulların toplam kontenjanları bina kontenjanını geçemez.

Kurum nakli

MADDE 16 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi, kurumunu başka bir binaya nakledeceğini, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (h), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgeler ve mevcut binadaki araç ve gereci yeni binaya taşıyacağına ve eksik araç ve gereci tamamlayacağına ilişkin kurucunun yazılı beyanıyla birlikte kaymakamlık veya valiliğe bildirir. Nakil yapılacak binanın; bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina, araç ve gereçle ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde, kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından beş iş günü içerisinde kurum nakline izin verilir. Bu süre, okullar için evrakın Genel Müdürlük evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır. Bu izin işlemi tamamlanmadan yeni bina veya binalarda öğretime başlanamaz ve öğrenci kaydedilemez.

(2) Yangın, deprem, sel, sağlık sebepleri ve tahliye kararı gibi hâllerden dolayı binayı ani olarak terk etme durumunda kalan kurumlar; sağlam ve dayanıklı olduğuna ilişkin rapor hariç diğer nakil şartları aranmaksızın kurumda uygulanan öğretim

programlarına kayıtlı öğrenci veya kursiyer sayısına uygun başka bir binada valiliğin izniyle geçici olarak faaliyetine devam edebilir. Okulların geçici nakilleri valiliklerce Bakanlığa bildirilir. Bu kurumlar, o binadaki faaliyetlerine en çok bir yıl devam edebilir. Bu süre sonunda şartları uygun bina bulunarak nakil izni almayan kurumların kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(3) İller arasında kurumların nakli yapılamaz.

Yerleşim ve kontenjan değişikliği

MADDE 17 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi kuruma bina, blok veya kat ilavesi yapmak suretiyle kontenjan veya yerleşim planında değişiklik yapmak için bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (h), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgelerle birlikte kaymakamlık veya valiliğe başvurur. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre sadece binadaki değişen bölümlere bakılarak düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina ile ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından kuruma on iş günü içerisinde izin verilir. Bu süre, evrakın ilgili merciin evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

(2) Kurucu veya kurucu temsilcisi mevcut binada değişiklik yapmak suretiyle kontenjan değişikliği yapmak için bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (d), (ı), (k), (l) ve (m) bentlerinde belirtilen belgelerle birlikte kaymakamlık veya valiliğe başvurur. Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesi doğrultusunda düzenlenecek raporun incelenmesi sonucunda bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinde sayılan kurum açılacak bina ile ilgili şartlara uygun olduğunun görülmesi hâlinde kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından kuruma on iş günü içerisinde izin verilir. Bu süre, evrakın ilgili merciin evrakına giriş tarihinden itibaren hesaplanır.

(3) Binada değişiklik yapılmadan genel kontenjana etki eden yerleşim planı değişikliklerine, Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlar dikkate alınarak, il eğitim denetmenleri tarafından sadece değişen bölümler ile kurumun ortak alanlarının yeterli olup olmadığına bakılarak düzenlenecek rapora göre kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından izin verilir.

(4) Genel kontenjan, derslikler ve laboratuvarlarda değişiklik yapılmaması şartıyla sadece kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren merci tarafından belirlenen kurumun diğer bölümleri arasında yapılacak yerleşim planı değişiklikleri, Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlar dikkate alınarak kurum müdürlüğünce yapılır. Değişiklik yapılan yerleşim planının bir örneği kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatını veren mercie gönderilir.

Kuruculuk hakkının kaybedilmesi

MADDE 18 – (1) Gerçek kişi olan kurucunun, bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kuruculuk şartlarını kaybettiğinin tespit edilmesi hâlinde, kurumu devretmesi ve kurumla ilişkisinin kesilmesi için okullarda

öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar süre verilir. Verilen süre içerisinde devrin gerçekleştirilmemesi hâlinde kurum devir yapıncaya kadar valilikçe gerekli tedbirler alınarak öğretime ara verilir. Öğretime ara verilen kurumun bir yıl içinde devrinin gerçekleşmemesi durumunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(2) Gerçek kişi olan kurucunun ölümü hâlinde ise veraset ilamında belirtilen kanuni mirasçılarının tamamının noter onaylı vekâletname ile aralarından seçecekleri, şartları taşıyan bir kimseyi okullarda öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar kurucu olarak göstermeleri gerekir. Verilen süre içerisinde yeni kurucu teklifinin yapılmaması hâlinde bu teklif yapıncaya kadar valilikçe gerekli tedbirler alınarak öğretime ara verilir. Öğretime ara verilen kurumun, bir yıl içinde yeni kurucu teklifinin yapılmaması durumunda kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı iptal edilir.

(3) Kurucusu tüzel kişi olan kurumlarda; kurucu temsilcisinin bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen kuruculuk şartlarını kaybetmesi veya ölümü hâlinde, şartları taşıyan başka bir temsilcinin okullarda öğretim yılının sonuna, diğer kurumlarda ise dönem sonuna kadar usulüne göre seçilip bildirilmesi gerekir. Bu süre içinde bildirme yükümlülüğünü yerine getirmeyen kurumlar hakkında, valilikçe gerekli tedbirler alınarak kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı, izin veren merci tarafından iptal edilir.

(4) Kurucu veya kurucu temsilcisinin birden fazla kurumda kurucu ya da kurucu temsilcisi olması hâlinde yukarıdaki hükümler diğer kurumlarına da uygulanır.

Kurum binalarının kullanılması

MADDE 19 – (1) Kurum binaları, kuruluşlarına esas olan eğitim ve öğretim hizmetleri dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Ancak, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yapılmadığı zamanlarda eğitim kapsamında veya eğitimin genel ilkelerine aykırı olmayan ve Kanun kapsamına girmeyen ücretli veya ücretsiz, kısa süreli ve geçici faaliyetler kaymakamlığa veya valiliğe bilgi verilerek yapılabilir.

Kurucunun kurumu kapatması ve program iptali

MADDE 20 – (1) Bir okulun kurucusu; millî eğitim müdürlüğü kanalıyla Bakanlığa, diğer kurumlarda ise millî eğitim müdürlüğüne, eğitim personeli ve diğer personel ile öğrenci veya kursiyerlere en az üç ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla gerekçesi kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından uygun bulunan okulları öğretim yılı sonunda, diğer kurumları ise dönem sonunda kapatabilir.

(2) Kurum, valilikçe yapılacak inceleme sonucunda kurumda öğrenim gören öğrenci veya kursiyer bulunmaması, eğitim personeli ve diğer personelin özlük ve benzeri hakları açısından ilişığının kalmaması ve kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından da uygun görülmesi hâlinde öğretim yılı sonu veya dönem sonundan önce de kapatılabilir.

(3) Kurucunun isteği üzerine kurumlarda uygulanan programlardan birinin iptali için; il millî eğitim müdürlüklerince o programda kayıtlı öğrenci veya kursiyer bulunmadığı ve iptalinde sakınca olmadığına ilişkin düzenlenecek rapora göre kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı veren merci tarafından program iptal edilir.

Okulların kademeli olarak kapatılması

MADDE 21 – (1) Kurucunun veya kurucu temsilcisinin kademeli kapatma talebi üzerine ya da Bakanlıkça hakkında kapatma kararı verilen okul, kararın verildiği tarihi takip eden öğretim yılından itibaren ve ilk sınıfından başlamak üzere okulun mevcut öğrencileri normal süresi içinde mezun oluncaya veya nakil ve diğer nedenlerle ayrılıncaya kadar kademeli olarak kapatılır.

(2) Hakkında kademeli kapatma kararı verilen okulun, kapatılmamış sınıflarına naklen öğrenci alınabilir.

Usulsüz kapatma

MADDE 22 – (1) Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde belirtilen şartlara uymadan kurumunu kapatan kurucuya 5 yıl geçmeden tekrar kurum açma veya bir kurumu devir alma ya da ortak olma izni verilmez. Bu durumda öğrenci, kursiyer veya velilerinin kurucular aleyhine genel hükümlere göre açacakları davalar saklı kalmak kaydıyla o öğretim yılı veya döneminde alınan öğrenci veya kursiyerlerden alınan ücretler, bu Yönetmeliğin 56 ncı maddesi hükümlerine göre iade edilir.

Mühür ve evrakın teslimi

MADDE 23 – (1) Kurumlardan sadece okul müdürlüklerinde, Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğüne hazırlanmış mühür kullanılır. Yönetimleri birleştirilen okullarda her okul için ayrı mühür bulundurulur.

(2) Kapanan veya kapatılan kurumun kurucusu; eğitim personeli ve diğer personelin, öğrenci veya kursiyerlerle ilgili bütün defterlerini, dosyalarını ve diğer evrakını; okullar ayrıca mühürlerini en geç bir ay içinde il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne usulüne göre devir ve teslim etmek zorundadır. Devir ve teslimden kaçınan veya bu görevi aksatan kurucu veya kurucu temsilcisi hakkında 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi uygulanır.

(3) Kapanan kurumla ilgili müracaatlar üzerine verilecek belgeler ve yapılacak işlemlerle ilgili her türlü tedbir il millî eğitim müdürlüklerince alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Personelinin Nitelikleri, Görev, Yetki ve Sorumlulukları

Kurumların yönetimi

MADDE 24 – (1) (Değişik fıkra:RG-21/7/2012-28360) Her kurumun bir müdür tarafından yönetilmesi esastır. Ancak, bir kurucuya ait aynı bina veya kampüste bulunan;

- a) Okul öncesi eğitim kurumu ile ilkokul ve ortaokul,
- b) Ortaokul ile lise,
- c) Birden fazla ortaöğretim okulu

bir müdür tarafından yönetilebilir. Yönetimleri birleştirilen okullarda her kurum veya kısım için ayrı ayrı müdür yardımcıları görevlendirilir.

(2) Kurumlardaki eğitim personeli ile diğer personel görev, yetki ve sorumlulukları bakımından bu Yönetmelik ve dengi resmî kurumların tabi olduğu yönetmeliklerde belirtilen hükümlere tabidir.

(3) Kurumlarda görevli kurum müdürü iznini kurucu veya kurucu temsilcisinden alır. Kurum müdürlüğünce, müdürün izinli olduğu süre içerisinde yerine vekâlet edecek kurumda görevli eğitim personeli millî eğitim müdürlüğüne önceden bildirilir.

(4) Birden fazla kurumu bulunan kurucu, kurumları arasındaki koordinasyonu sağlamak üzere, en az lisans mezunu olup kamu veya özel sektörde iki yıldan az olmamak kaydıyla yöneticilik görevi yapmış olanlardan genel müdür ve genel müdür yardımcısı görevlendirebilir.

Kurumlarda görevlendirilecek personel

MADDE 25 – (1) Kurumlarda aşağıda belirtilen personel görevlendirilir.

a) Okullarda;

1) Kurum Müdürü,

2) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Okul öncesi eğitim kurumlarında kontenjanı 150 ve daha fazla, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında kontenjanı 400 ve daha fazla olan okullarda müdür yardımcısı,

3) Okulun kademe ve türüne uygun sınıf ve alan öğretmeni,

4) Özel eğitim okullarında kontenjana bakılmaksızın, ilköğretim okullarında öğrenci sayısı 250 ve daha fazla, ortaöğretim okullarında öğrenci sayısı 150 ve daha fazla olanlara rehber öğretmen,

5) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) İlkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında öğrenci sayısının 750 ve daha fazla olması halinde ikinci rehber öğretmen,

6) Ölçme ve değerlendirme servisi elemanı, yatılı okullarda belletmen, uzman öğretici veya usta öğretici ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

b) Çeşitli kurslarda;

1) Kurum müdürü,

2) Kurs programına uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,

3) Kurslarda müdür yardımcısı ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak görevlendirilir.

c) Dershanelerde;

1) Kurum müdürü,

2) Eğitim personeli,

3) Müdür yardımcısı, rehber öğretmen, ölçme ve değerlendirme birimi sorumlusu, uzman öğretici ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak görevlendirilir.

ç) Özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde;

1) Kurum müdürü,

2) Öğretmen,

3) Sadece etkinliklerde görevlendirilen uzman öğretici veya usta öğretici,

4) Diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

d) Hizmet içi eğitim merkezlerinde;

1) Kurum müdürü,

2) Merkezin programına uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,

3) Müdür yardımcısı ve diğer personel ise isteğe bağlı olarak

görevlendirilir.

e) Uzaktan eğitim;

1) Kurum müdürü,

2) Uygulanan programa uygun öğretmen, uzman öğretici veya usta öğretici,

- 3) Teknik personel,
4) Diğer personel ise isteğe bağlı olarak
görevlendirilir.

Görevlendirme

MADDE 26 – (1) Eğitim personelinin çalışma izin teklifleri;

- a) Genel müdür, genel müdür yardımcısı ve müdürler için kurucular veya kurucu temsilcileri,
b) Yöneticiler dışındaki eğitim personeli için müdür
tarafından yapılır.

(2) Bakanlıkça ön izin belgesi verilen yabancı uyrukluların çalışma izinleriyle ilgili işlemler, 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve 29/8/2003 tarihli ve 25214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülür.

(3) Kurum müdürlüğünce, çalışma izni verilmesi istenen eğitim personelinin bu izne esas olan belgelerini eksiksiz olarak tamamlamak suretiyle evrakı kurumun doğrudan bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne teslim edilir. Nitelik ve şartları uygun bulunanlara müracaattan itibaren 10 gün içinde çalışma izni valilikçe düzenlenir. Valilikten çalışma izni alınmadan personel işe başlatılamaz.

(4) Okullarda görevli yönetici ve öğretmenler dengi resmî okul öğretmenlerinin okutmakla yükümlü oldukları ders saati sayısı kadar ders okutabilirler. Okul öncesi eğitim kurumlarından derslik sayısı üçten az olan okullarda okul öncesi öğretmenliğine kaynak teşkil eden fakültelerden mezun olan okul müdürü tam gün ders okutabilir.

(5) Okullar dışındaki kurumlarda eğitim personeli haftada en fazla 40 saate kadar ders okutabilir.

(6) Okullar dışındaki kurumlarda görevli yöneticiler haftada toplam 12 saat ders okutabilir.

(7) Diğer personelin çalışma süreleri, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre düzenlenir. Diğer personel, kurucu veya kurucu temsilcisiyle yaptığı iş sözleşmesinde göreve başlama tarihi esas alınarak kurumca işe başlatılır. İşe başlayan personelin işe giriş bildirgesiyle sözleşme örnekleri, doğrudan bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne gönderilir.

Çalışma izinlerinin uzatma onayı

MADDE 27 – (1) Kurum müdürünce eğitim personelinin görevine devam edeceklerin listesi ile birlikte yeniden düzenlenen sözleşmeleri, önceki sözleşmenin bitim tarihinden en geç 30 gün önce çalışma izinlerinin uzatılma onayı toplu olarak alınmak üzere millî eğitim müdürlüklerine verilir. Millî eğitim müdürlüklerince kurum ve eğitim personelinin mağduriyetine meydan verilmeyecek şekilde eski sözleşmenin bitim tarihinde çalışma izinlerinin uzatılma onayı verilir.

Yabancı ve azınlık okullarında görevlendirme

MADDE 28 – (1) Yabancı okullarda yönetici ve öğretmen görevlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Türkçe'den başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan okulların kurucuları ile müdürleri, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlenmek üzere valiliğe önerir. Valilikçe uygun görülmesi hâlinde çalışma izni düzenlenir.

b) Okullarda görevlendirilecek diğer yönetici ve öğretmenler, diğer okullarda yöneticilik ve öğretmenlik yapma şartlarını taşıyanlar arasından seçilir.

c) Okul müdürü; kurucu veya kurucu temsilcisinin teklifi ile diğer yöneticiler ise okul müdürü ve Türk müdür başyardımcısının ortak teklifleri ile valilikçe atanır.

(2) Azınlık okullarında yönetici ve öğretmen görevlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Türkçe ve Türkçe kültür dersi öğretmenleri, 20/5/1955 tarihli ve 6581 sayılı Azınlık Okulları Türkçe ve Türkçe Kültür Dersleri Öğretmenleri Hakkında Kanun hükümlerine göre okul müdürlüğünün teklifi, valiliğin onayı ile en fazla 5 yıl süre ile görevlendirilirler. Bu öğretmenlerin görev süreleri, valilikçe bir yıl daha uzatılabilir. Bunlardan biri, okul müdürlüğünün görüşü alınarak valilikçe müdür başyardımcısı olarak görevlendirilir.

b) Azınlık okullarının bir kısmında kültür anlaşmaları gereğince veya mütekabiliyet esasına göre Bakanlıkça evrakı incelenmek ve uygun görülme kaydıyla yabancı uyruklu öğretmenlere de görev verilebilir.

c) Okullarda görevlendirilecek diğer yönetici ve öğretmenler, benzeri resmî okullarda öğretmenlik yapma şartlarını taşıyanlar arasından seçilir.

Yabancı uyruklu eğitim personeline ön izin belgesi düzenlenmesi

MADDE 29 – (1) Yabancı uyruklu eğitim personeline ön izin belgesi düzenlenmesinde:

a) Yabancı okullar ve milletlerarası kurumlarda yönetici olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna dair diploma veya diploma yerine geçen belgenin ve diplomasında alanı belirtilmemiş ise ayrıca alanını gösterir belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Ülkelerinde alanında öğretmenlik yapma hakkını kazandığını gösterir "Öğretmenlik Formasyon" belgesinin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

3) En az iki yıl alanında öğretmenlik yaptığını gösterir resmî makamlarca düzenlenen belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

4) Pasaport fotokopisi,

b) Öğretmen olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna dair diploma veya diploma yerine geçen belgenin ve diplomasında alanı belirtilmemiş ise ayrıca alanını gösterir belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Ülkelerinde alanında öğretmenlik yapma hakkını kazandığını gösterir "Öğretmenlik Formasyon" belgesinin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği veya en az iki yıl alanında öğretmenlik yaptığını gösterir resmî makamlarca düzenlenen belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

3) Pasaport fotokopisi,

c) Uzman öğretici olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna ilişkin belgenin Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örneği,

2) Pasaport fotokopisi,

ç) Usta öğretici olarak görevlendirileceklerde;

1) Alanında lisans mezunu olduğuna ilişkin belge ile Bakanlıkça kabul edilen sertifikasının Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

2) Spor ve sanat alanlarında ise, alanında en az orta dereceli okul mezunu olduğuna ilişkin belge ve alanında geçerli sertifikanın Türkçe tercümesiyle aslının noter onaylı örnekleri,

3) Pasaport fotokopisi istenir.

(2) Ön izin belgesi için istenen belgeler, kurum yetkilisince doğrudan Genel Müdürlüğe gönderilir. Bakanlıkça şartları taşıyanlara ön izin belgesi düzenlenir. Ancak, yabancı uyruklu eğitim personeline ait diploma veya diploma yerine geçen

belgeler, Genel Müdürlükçe Yükseköğretim Kuruluna gönderilerek ilgilinin mezun olduğu yükseköğretim kurumunun tanınıp tanınmadığı konusunda bilgi istenir.

(3) Yabancı uyruklu eğitim personelinin diplomasına sahip olduğu yükseköğretim kurumunun, Yükseköğretim Kurulu tarafından tanınmadığının bildirilmesi durumunda çalışma izninin iptali için durum kurumuna, valiliğe ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirilir.

(4) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca düzenlenen çalışma izninin bir örneği kurum müdürlüğünce millî eğitim müdürlüğüne gönderilir. Millî eğitim müdürlüğünce yabancı uyruklu eğitim personeline ait bilgiler Özel Öğretim Kurumları Modülüne işlenir.

(5) Kurumlarda görevli yabancı uyruklulara kendi devletlerince kabul edilmiş dinî ve millî günlerinde eğitim-öğretimi aksatmamak şartıyla kurum yöneticilerinin teklifi ile valilikçe izin verilebilir.

Yöneticilerin nitelikleri

MADDE 30 – (1) Kurumlara müdür ve müdür yardımcısı olarak atanacaklarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) Milletlerarası kurumlar ile yabancı okullarda görevlendirilecekler hariç Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.

b) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Okul öncesi eğitim kurumlarında; görev yapacağı okulda öğretmenlik yapma koşullarını taşımak ve resmî veya özel öğretim kurumlarında en az iki yıl asıl görevli olarak öğretmenlik yapmış olmak; bu şartları taşıyan öğretmen bulunmaması hâlinde ilkokul ve ortaokullarda öğretmenlik yapma koşullarını taşıyıp resmî veya özel öğretim kurumlarında en az iki yıl asıl görevli olarak öğretmenlik yapmış olmak.

c) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) İlkokul, ortaokul, özel eğitim ve ortaöğretim okullarında; görev yapacağı okulda öğretmenlik yapma koşullarını taşımak ve resmî veya özel öğretim kurumlarında en az iki yıl asıl görevli olarak öğretmenlik yapmış olmak.

ç) Okullar dışındaki kurumlarda lisans mezunu olmak.

Kurucu veya kurucu temsilcisinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 31 – (1) Kurucu veya kurucu temsilcisi; kurumda eğitim ortamının sağlanması, gerekli maddi imkânların hazırlanması, yeterli personelin istihdamı, araç ve gerecin temini, kurum binasının kullanılabilir duruma getirilmesi, eğitim personeli ile diğer personelin aylık ve ücretlerinin zamanında ödenmesi, sigorta ve vergi ile ilgili işlerin usulüne uygun ve zamanında yapılması gibi hususlardan birinci derecede sorumludur.

(2) Müdürlük görevi bulunmayan kurucu veya kurucu temsilcisi, kurumun eğitim ve öğretimine ve bunlarla ilgili yönetim işlerine karışamaz.

Kurum müdür ve müdür yardımcısının görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 32 – (1) Kurum müdürünün görevleri şunlardır:

- a) Programların amacına uygun şekilde yürütülmesi, başarının artırılması, eğitimin kaliteli olarak sürdürülmesi için gerekli önlemleri almak,
- b) Kurumun üye olması hâlinde oda, vakıf, dernek, birlik ve benzeri sivil toplum örgütleri ile özel ve resmî kurum ve kuruluşlarda kurumunu temsil etmek,
- c) Eğitim personelinin çalışma izni ve çalışma iznini uzatma onay tekliflerini zamanında yapmak,
- ç) Eğitim-öğretim yılı öncesi gerekli hazırlıkları yapmak, etkinlikleri planlamak, personel arasındaki görev paylaşımını yapmak, ders dışı etkinlikler için gerekli izinleri almak,
- d) Yönetim görevini aksatmamak şartıyla alanında olmak üzere isteğe bağlı olarak haftada en fazla 12 saat ders okutmak,
- e) Resmî dengi kurumların tabi olduğu yönetmelikler ve özel öğretim kurumlarıyla ilgili mevzuatla verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Kurum müdürü kurumun yönetiminden, kurumun amacı doğrultusunda öğrenci veya kursiyerlerin yetiştirilmesinden, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile rehberlik hizmetlerinin planlanmasından ve yürütülmesinden kurucu veya kurucu temsilcisine varsa genel müdüre, Bakanlığa ve diğer resmî makamlara karşı sorumludur.

(3) Kurum müdürü aynı zamanda kurucu veya kurucu temsilcisi olduğunda kurumun mali işlerinden de sorumludur.

(4) Kurum müdür yardımcısı, kurum müdürünün vereceği görevleri yapar. Müdürün izinli veya raporlu olduğu sürelerde müdüre vekâlet eder.

Eğitim personelinin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 33 – (1) Okulda görevli öğretmen, uzman öğretici ve usta öğretici, dengi resmî okulların tabi olduğu yönetmeliklerde belirtilen görevleri ve okul müdürünün vereceği diğer görevleri yapar.

(2) Okullar dışındaki kurumlarda görevli eğitim personeli, öğrenci veya kursiyerlerin başarısının artırılması ve programlar doğrultusunda en iyi şekilde yetiştirilmeleri için gerekli çalışmaları yürütür ve kurum müdürünün vereceği diğer görevleri yapar.

Ölçme ve değerlendirme biriminin görevleri

MADDE 34 – (1) Ölçme ve değerlendirme uzmanı sorumluluğunda okul ve dershanelerde isteğe bağlı olarak ölçme ve değerlendirme birimi kurulur. Birim öğrencilerin genel başarı seviyesini, üstün yetenekli veya öğrenme güçlüğü çeken öğrencileri ve öğrenme güçlüğü çekilen konuları tespit ederek diğer öğretmenlerle işbirliği içerisinde gerekli iyileştirme tedbirlerini alır.

Diğer personel

MADDE 35 – (1) Diğer personel, dengi resmî kurumların tabi olduğu mevzuatta belirtilen görevleri yapar. Bu Yönetmelikte ve dengi resmî kurumların tabi olduğu mevzuatta görevleri belirtilmeyen personel ise kurum müdürü ve müdür yardımcılarının vereceği görevleri yapar.

Eğitim personelinin iş başında eğitimi

MADDE 36 – (1) Kurumlar, eğitim personelinin yetiştirmek için gerekli tedbirleri alır. Ayrıca eğitim personelinin Bakanlıkça açılan hizmet içi eğitim faaliyetlerinden yararlandırılmasını sağlar.

(2) Kurucu ve tüm üyeleri kurumların kurucusu olan oda, dernek, birlik veya vakıflarca da kurumlardaki personele, valiliğe bilgi vererek hizmet içi eğitim faaliyeti düzenlenebilir. Kurumlar, Bakanlıktan izin almış olan özel hizmet içi eğitim merkezlerinden de hizmet satın alabilir.

Alan öğretmeni

MADDE 37 – (1) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) İlkokullarda sınıf öğretmenliği esas olmakla birlikte özel bilgi, beceri ve yetenek isteyen dersler için alan öğretmenleri de görevlendirilebilir.

(2) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi öğretmenliği esas olmakla birlikte, özel bilgi, beceri ve yetenek isteyen dersler için alan öğretmenleri de görevlendirilebilir.

(3) İlköğretime yönelik dershanelerde de alan öğretmeni görevlendirilebilir.

Uzman öğretici ve usta öğreticiler

MADDE 38 – (1) Kurumlarca ihtiyaç duyulan alanlarda, dersin özelliğine göre uzman öğretici ve usta öğretici görevlendirilebilir. Ancak okul öncesi eğitim kurumları dışındaki okullarda görevlendirilen uzman öğretici veya usta öğreticiler, dersin öğretmeniyle birlikte haftada 30 saat derse girebilirler.

(2) Ulusal ve uluslararası sanat ve spor alanında başarılarıyla tanınmış olanlardan valilikçe uygun görülmesi hâlinde özel öğretim kurumlarında, usta öğretici olarak görevlendirileceklerde öğrenim şartı aranmaz.

Kurumlarda görevlendirileceklerden istenilecek belgeler

MADDE 39 – (1) Çalışma izni düzenlenecek eğitim personelinden;

a) İş sözleşmesi,

b) Kurumlarda görev almasına engel olacak adli sicil kaydının bulunmadığına dair yazılı beyanı,

c) İlk defa görev alacaklar hariç, hizmet sınıfında daha önce yaptığı görevleri gösterir hizmet belgesi,

ç) Daha önce resmî veya özel öğretim kurumlarında eğitim personeli olarak çalışmış olanlardan en son görev yerinden ayrılışını gösterir belge,

d) Diploma veya diploma yerine geçen belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

e) Öğretmen olarak görevlendirileceklerden, ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans ya da pedagojik formasyon programı başarı belgesinin aslı veya kurumca onaylı sureti istenir.

(2) Daha önce aynı ilde başka bir özel öğretim kurumunda aynı alanda çalışmış olanlardan, birinci fıkranın (c), (d) ve (e) bentlerinde sayılan belgeler istenmez.

(3) Kurumca görevlendirilecek diğer personelden;

a) Görev almasına engel olacak adli sicil kaydının bulunmadığına dair yazılı beyan,

b) En az ilkokul veya ilköğretim okulu mezunu olduğunu gösterir belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği kurumca istenir.

Ücretli ders görevi

MADDE 40 – (1) Aynı ilde olmak üzere;

a) Resmî okullarda görevli yönetici, rehber öğretmen ve aday öğretmenler dışındaki öğretmenlere, sadece okullarda Kanunun 8 inci maddesine göre ücretli ders görevi verilebilir.

b) Kurumlarda görev yapan yönetici ve rehber öğretmen dışındaki eğitim personeline, başka kurumlarda da ders saati ücretli olarak görev verilebilir. Eğitim personelinin toplam ders saati sayısı okullarda 30, diğer kurumlarda 40 saati geçemez.

c) Eğitim personeli olarak görev yapma nitelik ve şartlarını taşıyan ve herhangi bir kurumda çalışmayanlara yaygın eğitim kurumlarında haftada 40 saati, örgün eğitim kurumlarında haftada 30 saati geçmemek üzere kurumlarda ders saati ücretli olarak görev verilebilir.

ç) Eğitim personeline, valilikten veya kaymakamlıktan geçici olur veya çalışma izni alınmadan kurumlarda ders saati ücretli olarak görev verilmez.

Ücretli ders görevi için istenilecek belgeler

MADDE 41 – (1) Ücretli ders görevli olarak çalışma izni düzenlenecek eğitim personelinden;

a) İş sözleşmesi,

b) Çalışmakta olduğu kurumca verilecek, girdiği ders saati sayısını da gösterir muvafakat belgesi,

c) Adli sicil kaydının bulunmadığına dair yazılı beyan,

ç) Diploma veya diploma yerine geçen belgenin aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği,

d) Öğretmen olarak görevlendirileceklerden, ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans ya da pedagojik formasyon programı başarı belgesi örneği,

e) Sertifikanın aslı veya millî eğitim müdürlüğünce onaylı örneği istenir.

(2) Resmî veya özel öğretim kurumunda görevli olup kurumlarda ek ders saati ücretli olarak görev almak isteyen eğitim personelinden, birinci fıkranın (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen belgeler istenmez.

(3) Resmî veya özel öğretim kurumunda görevli olup alanı dışında sertifikaya dayalı ders saati ücretli olarak görev almak isteyen eğitim personelinden, birinci fıkranın (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen belgeler istenmez.

Özlük hakları

MADDE 42 – (1) Kurumlarda görev yapan eğitim personeli ile diğer personel, Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, sosyal güvenlik ve özlük hakları yönünden, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine tabidir.

Sözleşme

MADDE 43 – (1) 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine göre kurucu veya kurucu temsilcileri ile eğitim personeli arasındaki iş sözleşmeleri, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan sözleşme formu (EK-5) esas alınarak en az bir yıl süreli olmak üzere üç nüsha düzenlenir ve taraflarca imzalanır. Bu sözleşmelerin bir nüshası, çalışma izni düzenlenmek üzere ilgili mercide, bir nüshası kurucu veya kurucu temsilcisinde kalır, diğer nüshası ise sözleşmeye taraf olan personele verilir. Ancak;

- a) Mazeretleri nedeniyle dönem içerisinde görevlerinden ayrılanların yerine görevlendirilecek eğitim personeli,
- b) Devredilen kurumlarda devredilmeden önce görev yapan eğitim personeli,
- c) Ders saati ücretli olarak görevlendirilecek eğitim personeli

ile bir yıldan daha az süreli de iş sözleşmesi yapılabilir.

(2) Sözleşmelerde, ilgilinin ihtiyari veya mecburi sosyal sigorta bağlantılı yardımlardan faydalanma imkânlarını kısıtlayıcı, tehlikeye düşürücü, mevzuata aykırı düşecek şekilde özlük haklarını zedeleyici hükümler bulunamaz.

(3) Okullarda yöneticilik, eğitim ve öğretim hizmeti yapanlara, kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmî okullarda ödenen net aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.

(4) Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler, bütçe kanunlarıyla resmî okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden gelir vergisi kesilmez.

(5) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Kurumlardaki ek ders ücreti, resmî okullar için tespit edilen miktardan az olamaz. Ancak, resmî okul ve kurumlardan ücretli olarak görevlendirilenlere verilecek ek ders ücreti miktarı, resmî okullar için tespit edilen ek ders ücretinin iki katını geçemez.

(6) Sözleşmenin başlangıç tarihi, çalışma izninin veya geçici olurun verildiği tarihtir. Bu tarihi takip eden 30 gün içinde de göreve başlama tarihi belirlenebilir.

(7) Kurumlarda görevlendirilecek diğer personelle yapılacak iş sözleşmeleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile 4857 sayılı İş Kanununun hükümlerine göre yapılır.

İşten ayrılma

MADDE 44 – (1) Sözleşme süresi sona erenler, 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre sözleşmeleri karşılıklı veya tek taraflı feshedilenler ve sözleşme süresi sona ermeden aynı Kanunun ilgili hükümleriyle belirlenen süreler içinde bu isteğini diğer tarafa yazılı olarak bildirenlere valilikçe görevden ayrılış onayı düzenlenir.

(2) Çeşitli sebeplerle örgün eğitim kurumlarında ders yılı içinde, diğer kurumlarda dönem içinde görevinden ayrılmasıyla eğitim ve öğretim faaliyetlerini aksatacak olan eğitim personelinin yerine, on gün içinde kurum yönetimince görevlendirilmek üzere eğitim personelinin teklifi yapılır ve ilgili merci tarafından da on gün içinde çalışma izni düzenlenir.

(3) Zorunlu sebeplerle müdürlüğün boşalması hâlinde kurucunun teklifi de dikkate alınarak yeni müdür teklifi yapıncaya kadar kurumda müdürlük veya müdür

yardımcılığı yapma nitelik ve şartlarını haiz biri, valilikçe müdürlüğe vekâleten görevlendirilir. Vekâlet süresi üç aydan fazla olamaz ve bu süre uzatılamaz. Vekâleten görevlendirilenler, sözleşmesinde belirtilen süre kadar ders okutabilirler.

(4) Görevinden ayrılan eğitim personelinin görevlerinden ayrılışı ile kurumdan ayrılmak isteyenlerin müracaatları en geç beş iş günü içerisinde kurum yetkilisi tarafından doğrudan bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne bildirilir. İlgililerin ayrılış sebeplerine uygun olarak valilikten yedi iş günü içinde görevden ayrılış onayları alınır. Görevinden ayrılan personelin durumunu millî eğitim müdürlüğüne bildirmeyen kurum yetkilileri hakkında yasal işlem yapılır.

(5) Bu maddede belirtilen hükümlere aykırı olarak görevinden ayrılanlara bir yıl süre ile kurumlarda görev verilmez.

Özlük dosyası

MADDE 45 – (1) Kurumlarda görevli eğitim personelinin özlük dosyası, millî eğitim müdürlüklerince tutulur. Görevinden ayrılarak başka bir kurumda görev alan eğitim personelinin özlük dosyası, önceki görev yaptığı millî eğitim müdürlüğünden bir ay içerisinde istenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Öğretim

Öğretim programları, ders çizelgeleri ve başarının değerlendirilmesi

MADDE 46 – (1) Dengi resmî okullardan farklı uygulama yapacak okullar yapacakları farklı uygulamalara kurum yönetmeliklerinde yer vererek Bakanlığın izninden sonra uygularlar.

(2) Akşam liselerinde ise; görsel sanatlar, müzik ve beden eğitimi gibi özel yetenek gerektiren derslerin dışındaki derslerde öğrenci başarısının değerlendirilmesine esas olan sınavlar, Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğüne merkezî sistemle yapılır.

(3) Okullar dışındaki diğer kurumlarda, Bakanlıkça onaylanan öğretim programları uygulanır. Ancak, kurslar ve hizmet içi eğitim merkezlerinde düzenlenecek 20 ders saatini geçmeyen kurs faaliyeti dışındaki diğer etkinliklerin programları, millî eğitim müdürlüğüne uygun bulunması durumunda gerçekleştirilir.

(4) Kurslar, motorlu taşıt sürücüleri kursları ve hizmet içi eğitim merkezlerinde öğrenci ve kursiyer başarısının tespitine ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir. Kurslar ve hizmet içi eğitim merkezlerinde sınavlarda başarı gösterenlere Kurs Bitirme Belgesi (EK-6) düzenlenir.

(5) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Dershanelerde ortaöğretim kurumlarına giriş sınavlarına hazırlık programları 200 ders saatinden, yükseköğretime öğrenci seçme

sınavına hazırlık programları 250 ders saatinden, okulların ara sınıflarındaki öğrencilerin eksikliklerini gidermek amacıyla düzenlenen takviye programları 100 ders saatinden az olamaz.

(6) Dershaneler kayıtlı veya kayıtsız öğrencilere yönelik olarak yaptıkları sınavlar için ücret alamaz.

Okullarda oluşturulacak birlik, kurul ve komisyonlar

MADDE 47 – (1) Okullarda resmî dengi okullarda oluşturulan birlik, kurul ve komisyonlar ve ihtiyaç duyulması hâlinde okul yönetimince benzerleri kurulur.

(2) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul-Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine göre özel ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında okul aile birliği kurulur. Okul öncesi eğitim kurumlarında ise velilerin veya okul yönetimlerinin istemesi halinde kurulur. Aynı kurucuya ait ve aynı bina veya kampüste bulunan okullar için tek okul aile birliği kurulabilir. Kurum yönetimince izin verilmesi halinde okulun bölümlerinin kiraya verilmesi, işletilmesi, öğrenci servis hizmetleri ve benzeri görevleri de yürütür.

Sınıf mevcutları ve grupların oluşturulması

MADDE 48 – (1) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Okullarda sınıf mevcutları; okul öncesi eğitimde 20, ilkokulda ve ortaokullarda 30, fen ve sosyal bilimler liselerinde 26, meslekî ve teknik liselerde 24, diğer ortaöğretim kurumlarında 30 dan fazla olamaz.

(2) Okullar dışındaki kurumlarda sınıf mevcutları 30 öğrenci veya kursiyeri geçmeyecek şekilde düzenlenir. Kurumun özelliğine göre grupların oluşumunda; öğrenci veya kursiyerin yaşı, öğrenim ve bilgi düzeyi ile diğer eğitimsel yaklaşımlar dikkate alınır.

Öğretim dili

MADDE 49 – (1) Kurumlarda öğretim dili Türkçedir. Yabancılar tarafından açılmış ve Türkçeden başka bir dille öğretim yapılmasına izin verilmiş bulunan mevcut okullar, kendi statüleri içinde öğretime devam ederler. Ancak, yabancı uyruklu çocukların devam edeceği milletlerarası okullar bu hükmün dışındadır.

Azınlık okulları

MADDE 50 – (1) Azınlık okullarında, seviyesine göre resmî okullarda okutulan dersler ve öğretim programları ile haftalık ders dağıtım çizelgelerinin uygulanması esastır.

(2) Bu okullarda, ilgili ülkelerdeki mütekebil mevzuat ve uygulamalar da dikkate alınarak derslerden hangilerinin öğretiminin Türkçeden başka bir dille yapılabileceği

Bakanlıkça kararlaştırılır. Bu derslerin çeşitlerinde ve programlarında yine aynı yolla değişiklik yapılabilir.

(3) Türkçeden başka bir dilin öğretimi için izin verilen derslere ayrılacak haftalık ders saatine mukabil Türkçe okutulacak derslerin saati ve sayısı Bakanlıkça tespit edilir.

Öğrenci veya kursiyer kayıt ve nakil işlemleri

MADDE 51 – (1) Okullardan, kayıt bölgesi şartı dışında dengi resmî okulların tabi oldukları yönetmelik hükümlerini uygulayacaklar, ayrıca kurum yönetmeliği düzenlemeler. Bu okullara öğrenci kaydı ve nakli başvuru öncelik sırasına göre yapılır.

(2) Dengi resmî okulların tabi oldukları yönetmelik hükümlerinden farklı uygulama yapmak isteyen okullar, Bakanlık tarafından onaylı kurum yönetmeliklerine göre kayıt ve nakil işlemlerini gerçekleştirirler. Bu durumdaki okullar tarafından hazırlanarak Bakanlığa sunulacak kurum yönetmelik taslaklarında;

a) Resmî okullardaki yaş sınırı, ortaöğretim okullarında öğrenim hakkını kullanmamış olma şartları ile genellik ve eşitlik ilkelerine,

b) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Akşam liselerinde ise ortaokul veya imam-hatip ortaokulunu ve 18 yaşını bitirmiş veya okuma hakkını kullanarak örgün ortaöğretim kurumlarından ayrılmış olma hükümlerine yer verilir.

(3) Hazırlık sınıfına kayıt yaptıran öğrencilerin yabancı dil bilgisi ile Türkçe derslerinden seviyesi, okul yönetiminin oluşturacağı komisyonca ders yılı bitim tarihi ile okulun açıldığı ilk hafta içinde belirlenecek bir tarihte yapılacak yazılı ve sözlü yeterlilik sınavıyla belirlenir. Hazırlık sınıfı öğrencilerinin bu sınava girebilmesi için veli, bu durumu okul müdürlüğüne kesin kayıt sırasında yazılı olarak bildirir. Hazırlık sınıfına kayıt yaptıran öğrenciler için, en fazla iki yeterlilik sınavı yapılabilir.

(4) Okula devam edecek öğrencilerin kayıtları, her öğretim yılı için çalışma takviminde belirtilen tarihler arasında yenilenir.

(5) Okullarda, kurum kontenjanı dikkate alınarak yabancı uyruklu misafir öğrenciler de öğrenim görebilir, ancak bu öğrencilere diploma düzenlenemez. Okuldan ayrılanlara gördükleri derslere ve aldıkları notlara ilişkin okul yönetimince düzenlenen belge verilir.

(6) Dershanelerde kayıt sırasında; öğrencinin T.C. kimlik numarası ve okulundan aldığı, “Öğrenci Olduğuna İlişkin Belge” veya “Diploma”nın aslı veya dershaneye onaylı bir örneği istenir.

(7) Kurslar kayıt sırasında kursiyerlerden; T.C. kimlik numarası, öğretim programının özelliklerine göre diğer belgeler istenir. Kurslar arasında kursiyer nakli yapılamaz.

(8) Hizmet içi eğitim merkezlerinde kayıt sırasında katılımcılardan; T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, öğrenim durumunu belirten kurum, kuruluş veya iş yerince hazırlanan liste istenir.

(9) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Öğrenci etüt eğitim merkezlerinde ilkökul ve ortaokullara devam eden öğrencilerin kaydında; T.C. kimlik numarası, öğrenci belgesi veya kurumca onaylı örneği istenir.

(10) Kurumlarda öğrenim görececek yabancı uyruklu öğrenci ve kursiyerlerden ayrıca ilgili mevzuatta belirtilen belgeler istenir.

Dönemlerin başlaması

MADDE 52 – (1) Okullar dışındaki kurumlar, dönemin başladığı tarihten itibaren öğrenci veya kursiyer sayılarını en geç 15 iş günü içinde millî eğitim müdürlüğüne bildirir. Bildirim tarihinden sonraki değişiklikler dönem bitiminden önce millî eğitim müdürlüğüne tekrar bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ücretlerin Tespit, İlan ve Tahsili

Ücret tespiti

MADDE 53 – (1) Kurumlar, Kanunun 12 nci maddesinde ifade edilen hükümlere uygun olarak öğrenci ve kursiyer ücretlerini; veli veya kursiyerlerle yapacakları özel sözleşmelerinde sağlayacaklarını belirttikleri eğitim ve öğretim imkânlarına, gelişmelerine imkân verecek yatırım ve hizmetler ile diğer işletme giderlerine göre tespit ederler.

(2) Kurumlar, öğrenci ve kursiyer ücret tespitlerini, istenildiğinde yetkili makamlara belgelendirirler.

(3) Ücretlerin ilan edilmesi için verilen süreden sonra kurum açma izni ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verilen kurumların öğrenci ve kursiyer ücreti, buldukları ilde aynı tür kurumların ilan ettikleri en düşük ücretten aşağı olamaz.

Ücretlerin ilanı

MADDE 54 – (1) Ücretler aşağıda belirtilen esaslara göre ilan edilir.

a) Kurumların öğrenim ve diğer ücretleri, kurumlarca her yıl tespit edilerek ocak ayından itibaren mayıs ayının sonuna kadar ilan edilir. Bu ilanlarda ders yılı veya ders saati ücretiyle birlikte, peşin veya süreli ödemeler ve kurumca belirlenecek diğer indirimler belirtilir. Öğrenci ve kursiyerlere; yetiştirme kursu, yemek, servis, pansiyon, etüt ve benzeri hizmetleri verecek kurumlar, bu hizmetler için alacakları ücretleri de aynı tarihlerde ayrıca tespit ve ilan ederler.

b) Bu Yönetmelikte belirtilenlerin dışında öğrenci ve kursiyerlerden, bağış ve yardım da dâhil olmak üzere hiçbir ad altında ücret alınamaz.

c) Kurumlar, ücretlerini ilan etmeden önce öğrenci ve kursiyerlerden ücret tahsil edemez.

ç) Kurumlar ücret ilanlarını, Millî Eğitim Bakanlığının Bilişim Sistemleri (MEBBİS) programına işleyerek alınan çıktının bir örneğinin süresi içinde doğrudan bağlı oldukları millî eğitim müdürlüğüne verir ve belirtilen süre sonuna kadar kurumda velilerin görebilecekleri bir yere asar. Mayıs ayından sonra açılan kurumlar ise bu işlemi kurum açma izni aldıkları tarihten itibaren bir ay içinde yaparlar.

d) Kurumlar ilan ettikleri ücretlerin altında bir ücretle de kayıt yapabilirler ancak, ilan edilen ücretin üzerinde ücret talep edemezler.

(2) Süresi içinde ücret ilanı yapmayan kurumlar bir önceki yılın ücretini alır.

Ücretlerin alınma şekli

MADDE 55 – (1) Öğrenci ve kursiyer ücretleri;

a) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Özel okul öncesi eğitim kurumlarında, ilköğretim, ortaokul, özel eğitim ve ortaöğretim okullarının bütün sınıflarında ve özel öğrenci etüt eğitim merkezlerinde yıllık,

b) Okullarda pansiyon hizmeti sağlandığı takdirde yıllık,

c) Dershaneler, kurslar, hizmet içi eğitim merkezleri ile özel eğitim okullarının ilköğretim programı dışındaki kısımlarında ve özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ders saati ücreti,

ç) Motorlu taşıt sürücülere kurslarının teorik dersleri ile uygulama derslerinin ders saati ücreti ayrı ayrı

olarak hesap edilir.

(2) Okullar, çalışma takviminde belirtilen tarihte yeni ders yılına ait ücretini ödemeyen öğrencilerin kayıtlarını yenilemeyebilir.

Ücretlerin iadesi

MADDE 56 – (1) Aşağıda belirtilen sebeplerden bir veya birkaçının oluşması hâlinde kurumdan ayrılanların, ayrılış tarihinden sonraki günlere ve saatlere isabet eden ödenmiş ücretleri iade edilir.

(2) Ücretlerin iade edilebilmesi için;

a) Okullarda, öğrencinin başka bir okula nakli,

- b) Sağlık raporu alarak öğrenci ve kursiyerin sağlık sebebiyle kurumdan ayrılması,
  - c) Kurumun kapanması,
  - ç) Dönemin açılmaması,
  - d) Kurumun eğitim ve öğretim ortamının olumsuz yönde değiştiğinin il eğitim denetmenleri tarafından tespit edilmesi,
  - e) Kursiyer veya öğrenci velisinin, öğrenci veya kursiyeri kurumda okutamayacak duruma düştüğünün resmî kurumlarca belgelendirilmesi
- gerekir.

(3) Yukarıda belirtilen şartların dışında kurumlara yeni kaydolun öğrenci ve kursiyerlerden;

- a) (Değişik:RG-21/7/2012-28360) Öğrenim ücretini yıllık olarak belirleyen okul öncesi eğitim kurumu, ilkokul, ortaokul, özel eğitim okulu, ortaöğretim okullarında ve öğrenci etüt eğitim merkezlerinde öğretim yılı başlamadan ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu dışındaki kısmı iade edilir. Öğretim yılı başladıktan sonra ayrılanlara yıllık ücretin yüzde onu ile öğrenim gördüğü günlere göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir.
- b) Öğrenim ücretini ders saati ücreti olarak belirleyen kurumlarda dönem başlamadan ayrılanlara öğrenim ücretinin yüzde onu dışındaki kısmı iade edilir. Dönem başladıktan sonra ayrılanlara öğrenim ücretinin yüzde onu ile öğrenim gördüğü ders saati sayısına göre hesaplanan miktarın dışındaki kısmı iade edilir.
- c) Öğretime başladıktan sonra ayrılan öğrenci veya kursiyerlerden alınacak ücret kurumun öğrenim ücretinden fazla olamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Ücretsiz veya Burslu Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerler

Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı ile dağılımı

MADDE 57 – (1) Kurumlar, kurumda okuma hakkını kazananlardan şehit ve malûl gazi çocukları ile malûl gazilere ücretsiz okutmada öncelik verir.

(2) Aynı kuruma, birinci fıkrada sayılanların başvurusu kurumun ücretsiz okuma kontenjanından fazla olması hâlinde yerleştirme valilikçe yapılır. Birinci fıkrada sayılan öğrenci veya kursiyerlerden kuruma başvuruda bulunulmaması hâlinde, yüzde üçlük oranın tamamından kayıtlı öğrenci ve kursiyerler yararlandırılır.

(3) Kurumlar, ücretsiz okutmakla yükümlü oldukları öğrenci ya da kursiyerlerden birinci fıkrada sayılanların dışındakileri tamamen ücretsiz veya bunların ücretlerinin toplam miktarı kadar öğrenim ücretinde % 25, % 50 veya % 75 oranında indirim uygulayarak daha fazla öğrenci veya kursiyer okutabilir.

(4) Kurumun bir bölüme başvurusunun az olması hâlinde, diğer bölümler için yapılan başvurularla ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyer kontenjanı tamamlanır.

(5) Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin sayısını tespit ederken 0,5 ve daha yukarı çıkan kesirli sayılar bir üst tam sayıya tamamlanır.

Ücretsiz okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin başvurusu

MADDE 58 – (1) Kurumlarda ücretsiz veya indirim uygulanarak okumak için başvuracak öğrenci ve kursiyerlerden, okullarda ücretsiz okuyacak şehit veya malûl gazi çocukları ile malûl gaziler dışındaki öğrencilerin bir önceki sınıfını geçmiş ve davranış notunun tam olması şartları aranır.

(2) Şehit veya malûl gazi çocukları ile malûl gazilerden, ayrıca şehit veya malûl gazinin mensubu olduğu kurumdan alınacak şehit veya malûl gazi belgesi istenir.

(3) Her ders yılı veya dönemde, kurumda ücretsiz okumak isteyen öğrenci veya kursiyerler bu isteklerini kuruma kayıt sırasında, “Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerlere Ait Başvuru Formu”nu (EK-7) doldurarak başvurur.

(4) Gerçek dışı bildirimde bulunduğu tespit edilen öğrenci ve kursiyerin, ücretsiz okuma hakkı veya bursu kurum müdürlüğüne iptal edilir. Öğrenci ve kursiyere ücretsiz okuduğu veya burs aldığı dönemlere ait ücretler ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda kanuni faizi ile birlikte ödettirilir.

(5) Ücretsiz okumak üzere başvuranların sayısı kontenjandan az olması hâlinde, durumları birinci fıkraya uygun olanların başvuruları sağlanarak ücretsiz okuma hakkından yararlandırılır.

Değerlendirme kurulu

MADDE 59 – (1) Kurumlarda, ücretsiz okumak için yapılan başvuruları değerlendirmek amacıyla değerlendirme kurulu oluşturulur.

(2) Değerlendirme kurulu, kurum müdürünün başkanlığında iki eğitim personelinden oluşur.

(3) Değerlendirme kurulu, dönem başlamadan toplanır ve “Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz Okuyacak Öğrenci ve Kursiyerler Başvuruları Değerlendirme Formu”na (EK-8) göre başvuruları değerlendirip ücretsiz okuyacak öğrenci ve kursiyerleri tespit ederek ilgililere duyurur.

Ücretsiz okuyacak öğrenci ve kursiyerlerin ücretlerinin iadesi

MADDE 60 – (1) Ücretsiz okumaları uygun bulunan öğrenci ve kursiyerlerden alınan ücretler, okul ve dershanelerde öğretimin başlamasından sonra iki ay içinde; diğer kurumlarda ise dönem bitiminden sonraya kalmamak şartıyla kurum yönetimince bir ay içinde ödenir. Senet ve bonoları ise hemen iade edilir.

(2) Öğrenci ve kursiyerler, daha önce ödedikleri ücretlere ait verilen fatura ve makbuzların asıllarını kuruma iade etmek zorundadırlar.

Ücretsiz okuma süresi

MADDE 61 – (1) Ücretsiz okuma hakkı kazanan öğrenci ve kursiyerlerin bu hakları yalnız o öğretim yılı veya dönemi için geçerlidir.

(2) Okullar, ücretsiz okuma hakkını kazanan şehit ve malûl gazi çocuklarını, okulun öğrenim süresince ücretsiz okutur.

Burs verilme şartları ve oranı

MADDE 62 – (1) Ders ya da sınavlardaki başarıları veya bilim, kültür, sanat, spor ve benzeri alanlardaki başarılarından veya maddi imkânsızlıklarından dolayı öğrenci ve kursiyerlere kurumlarca karşılıksız olarak burs verilebilir. Kurumlar, burs verilecek öğrenci ve kursiyer tespitine yönelik sınav yapmak istemeleri durumunda bu sınavlardan sınav ücreti alamazlar.

(2) Kurumlar, burs verme şartlarını, bursun miktarını, burs süresini ve burs verecekleri öğrenci ve kursiyer sayısı ile bursun hangi durumlarda kesileceğini belirleyip il millî eğitim müdürlüğüne bilgi vererek uygular.

(3) Burslu okumaya hak kazananlardan burs verilmesine esas olan belgeler dışında başka belge istenmez.

(4) Burslu okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı veya sayısı kurumca belirlenir. Burslu okutulacak öğrenci ve kursiyerlerin oranı, ücretsiz okutulacakların oranının dışında tutulur.

Burs verilme şekli ve süresi

MADDE 63 – (1) Okullarda öğrencilere;

a) Bir yıllık öğrenim ücretinin bir kısmının veya tamamının karşılanması,

b) Öğrenimi süresince öğrenim ücretinin karşılanması,

c) Bir yıllık kırtasiye masrafının karşılanması,

ç) Bakanlığın resmî okul öğrencileri için tespit ettiği en az burs miktarı kadar harçlık

ve benzeri şekillerde burs verilebilir.

(2) Okullar dışındaki diğer kurumlarca öğrenci veya kursiyerlere;

a) Öğrenim ücretinin karşılanması,

b) Kırtasiye masrafının karşılanması,

c) Bakanlığın resmî okul öğrencileri için tespit ettiği en az burs miktarı kadar harçlık

ve benzeri şekillerde burs verilebilir.

(3) Kurumda, öğrenimi süresince burslu olarak okutulan öğrenci veya kursiyerler başarıları ve olumlu davranışları devam ettiği sürece bu haktan yararlandırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kılık ve kıyafet

MADDE 64 – (1) Özel okullardaki eğitim personeli ile öğrencilerin kılık ve kıyafetlerinde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Diğer özel öğretim kurumlarındaki eğitim personeli, öğrenci ve kursiyerlerin kıyafetlerinin sade ve temiz olması gerekir.

Kimlik kartı

MADDE 65 – (1) Kurumlarda görev yapan eğitim personeli ile diğer personele bu Yönetmeliğin ekinde yer alan (EK-9)'a uygun olarak kurum yönetimince hazırlanan ve millî eğitim müdürlüğünce soğuk mühür ile onaylanmış kimlik kartı düzenlenir. Görevden ayrılan personelin kimlik kartı kurum müdürlüğünce il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne iade edilir.

Evrakın saklanması

MADDE 66 – (1) Kurumlarda kullanılan evrakın saklanmasında 16/5/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik hükümleri uygulanır.

Denetim

MADDE 67 – (1) Kurumlar, millî eğitim denetçileri ve il eğitim denetmenleri ile diğer denetim yetkisi bulunanlarca denetlenir. Kurumların denetimlerinde, Bakanlıkça hazırlanan modüller ile diğer elektronik araç ve gereçlerden de yararlanılabilir.

Uygulanacak diğer mevzuat

MADDE 68 – (1) Bu Yönetmelikte yer almayan hususlarda, resmî benzeri kurumların tabi olduğu mevzuat hükümleri uygulanır.

Beyanların doğruluğu

MADDE 69 – (1) Bu Yönetmelik uyarınca yapılmış olan beyanların doğruluğu, işlem sonuçlandırılmadan ilgili merci tarafından tespit edilir. Gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar hiçbir hak talebinde bulunamazlar. Ayrıca, gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen kişiler hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanmak üzere Cumhuriyet savcılığına suç duyurusunda bulunulur.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 70 – (1) Aşağıdaki yönetmelikler yürürlükten kaldırılmıştır.

- a) 17/11/2003 tarihli ve 25292 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Akşam Liseleri Yönetmeliği.
- b) 8/3/2008 tarihli ve 26810 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği.
- c) 11/2/2009 tarihli ve 27138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Öğretim Kurumları Öğrenci ve Kursiyer Ücretleri Tespit ve Tahsil Yönetmeliği.
- ç) 11/2/2009 tarihli ve 27138 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Özel Öğretim Kurumlarında Ücretsiz veya Burslu Okutulacak Öğrenci ve Kursiyerler Hakkında Yönetmelik.
- d) 21/10/2009 tarihli ve 27383 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Dershaneler Yönetmeliği.
- e) 23/10/2009 tarihli ve 27385 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Hizmet İçi Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.
- f) 6/2/2010 tarihli ve 27485 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Kurslar Yönetmeliği.
- g) 26/2/2011 tarihli ve 27858 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Okullar Çerçeve Yönetmeliği.
- ğ) 24/6/2011 tarihli ve 27974 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğrenci Etüt Eğitim Merkezleri Yönetmeliği.

Eğitim ve öğretim desteği

EK MADDE 1 – (Ek:RG-23/10/2012-28450)

(1) Özel mesleki ve teknik eğitim okullarına, Kanun gereği ücretsiz okutulacak öğrenciler hariç, öğrenim gören her bir öğrenci için;

- a) Okulun organize sanayi bölgesi içerisinde veya Kanun kapsamında Bakanlar Kurulunun karar vermesi durumunda organize sanayi bölgesi dışında açılmış olması,
- b) Eğitim ve öğretim desteği kapsamında olsun veya olmasın öğrencilerden hiçbir surette öğrenim ücreti alınmaması,
- c) Her bir öğrenci için verilecek eğitim ve öğretim desteği süresinin okulun öğretim süresini aşmaması, nakil yoluyla gelen öğrenciler için ise okulun kalan öğretim süresinden fazla olmaması,
- ç) Öğrencinin, o eğitim ve öğretim yılının başlamasından en geç otuz gün içerisinde okula kaydının veya eğitim ve öğretim desteği yapılan okullar dışındaki okullardan naklinin yapılmış olması,
- d) Öğrencinin okula devam ediyor olması şartıyla eğitim ve öğretim desteği yapılabilir.
- (2) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul tür, alan ve dalları ile her bir öğrenci için verilecek eğitim ve öğretim desteği tutarı, resmî okullarda öğrenim gören bir öğrencinin okul türüne, alanına ve dalına göre Devlete maliyetinin bir buçuk katını geçmemek üzere, bir önceki yılın verileri esas alınarak her yıl Ağustos ayında Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanacak olan tebliğde belirlenir.
- (3) Eğitim ve öğretim desteği verilecek okul türü, alan ve dalların belirlenmesinde Kalkınma Planı hedefleri ve iş gücü ihtiyaç analizleri de dikkate alınır.
- (4) Bir eğitim ve öğretim yılı için verilecek eğitim ve öğretim desteğinin % 50'si Kasım, % 25'i Şubat ve % 25'i de Haziran aylarında okula ödenir.
- (5) Bu madde kapsamında işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilerin iş kazası, meslek hastalıkları ve hastalık sigortası primleri, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası hükümlerine göre kurumca ödenir.
- (6) Bakanlık tarafından eğitim öğretimin niteliğini ve başarıyı değerlendirmeye yönelik yapılacak ölçme değerlendirme uygulamaları, bu madde kapsamında eğitim öğretim desteği ödenecek okullara da uygulanır.
- Çalışan personel

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmelikte belirtilen nitelik ve şartları taşımayan ancak, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte kurumlarda eğitim personeli olarak çalışmakta olanlardan bu Yönetmelikteki şartlar aranmaz.

Bir arada bulunan kurumlar

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Bir arada bulunan okullar dışındaki diğer kurumların kurucuları, 8/3/2013 tarihine kadar Genel Müdürlükçe belirlenerek internet sayfasında yayınlanan standartlarda belirtilen şartlara uygun olarak kurumlarını bağımsız kurum hâline getirmek zorundadırlar. Verilen süre içinde bağımsız kurum hâline getirilmeyen kurumlar kapatılır.

Tebliğ ve süre

GEÇİCİ MADDE 3 – (Ek:RG-23/10/2012-28450)

- (1) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında eğitim ve öğretim desteğini alacak okul türü, alan ve dallarına ilişkin ödenecek tutarların da yer aldığı tebliğ, Maliye Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken hazırlanarak 2012 yılı içinde yayımlanır.
- (2) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılında Ek 1 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen süre altmışıncı gün olarak uygulanır.

(3) 2012-2013 eğitim ve öğretim yılı için ödenecek eğitim ve öğretim desteği ücretinin % 75'i 2013 Şubat ayında % 25'i ise Haziran ayında ödenir.
Yürürlük

MADDE 71 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 72 – (Değişik:RG-23/10/2012-28450)

(1) Bu Yönetmeliğin ek 1 inci maddesi ile geçici 3 üncü maddesi Millî Eğitim Bakanı ile Maliye Bakanı tarafından, diğer hükümleri Millî Eğitim Bakanı tarafından yürütülür.